

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Indbydelsesskrift

til

De offentlige Graminer

i

Metropolitanskolen

i Juli 1852.

1. Nogle Sprogbemærkninger, knyttede til en Kommentar til Xenophons Hieron, af Overlærer C. Berg.
2. Skolelesterretninger af Rector, Prof. P. Dørgen.

Kjøbenhavn.

Trykt i det Schulziske Officin.

Den lidt underlige Form, hvori efterfølgende Bemærkninger ere meddeleste, synes at gjøre et Par Forord nødvendige. Det er en Skole-Kommentar, om jeg maa kalde det saaledes, der udgjør Texten; Noterne derimod har jeg udarbeidet med strængere videnstabelig Streben. For en Tid siden var jeg nemlig færdig med en Kommentar til Xenophons Sympoſion og Hieron — Dialoger, hvorfra i det Mindste den ene hører meer til de æsthetisk-skildrende end til de philologisk-docerende og derfor særlig egner sig til Skolelæsning. Men da jeg for nogle vanskelige Steders Skyld i disse Skrifter henvedte mig, inden jeg udgav dem, til en Mand, hvis Dom har megen Betydning for mig, udtalte han sig i Forbigaaende saa bestemt imod de graefte Skrifters Læsning i Skoler, hvor Forholdet til *παιδεία* spiller nogen særlig fremtrædende Rolle, at jeg, stjøndt jeg ikke kunde eller endnu kan gaae ind paa hans Anskuelse i denne Sag, dog ansaae det for Pligt i et Controverspunkt af ethisk og ikke scientifisk Natur at indordne mig under en saadan Personlighed. Da jeg imidlertid troede at have udviklet Et og Andet, Xenophons Sprogbrug vedkommende, rigtigere og bestemmere end tidligere Udgivere, og da navnlig Hieron var aldeles færdig til Trykken, meente jeg at burde benytte den Blads, som i Aar var i Metropolitan-Skolens Program, til at meddele den philologiske Lærerstand dette Arbeide.*)

En streng kritisk Behandling af Texten var ikke mulig af Mangel paa paalidelig Angivelse af Haandskrifternes Læsemaader?

*) Hvis Text jeg ønsker betragtet som et Exempel paa, hvorledes jeg mener, at navnlig det Grammatiske — Henvisninger til Madvig's Grammatik med iberegnehede — bør være indrettet i en Kommentar for Skoler. Grunden til den afgivende Behandling af Xenophons *Anabasis* er udviklet i Fortalen til dette Skrift.

Endnu den sidste Udgiver, Breitenbach, kan ikke engang altid bestemt sige, hvad Læsemaade t. Ex. Gail har anført efter sine Haandskrifter, her i Landet er kun første og sidste Bind af Gails Xenophon, nemlig paa det kongelige Bibliothek, og deri staae kun *oīkōrō-pusōs*, *περὶ ἀττικῆς* og *ἀπολογία*. Jeg har derfor maattet stole paa de forskellige Udgiveres ofte temmelig uhydelige Angivelse af Læsemaaderne, navnlig paa Schneiders og Breitenbachs. Denne sidstes Text maa jeg — forat spare paa Plads — bede betragtet som Grundlag for min Kommentar; naar jeg afgiver fra ham, er det angivet i en Note under Texten. Men tillige har jeg anført L. Dindorf's (Df.) og Sauppe's (Sp.) Læsemaader, især hvor Textens Beskaffenhed alene kunde bestemmes efter hvad der stod i Haandskrifterne.

Kommentaren skulde have været ledsgaget af en Afskrift om Dialogens Betydning som Kunstsform og en historisk Fremstilling af de to samtalende Personer, Hieron og Simonides. Istedenderfor foretrak jeg her i Programmet at meddele de smaa Undersøgelser i sproglig Henseende, som dette Arbeide havde givet Anledning til. Det er sandt nok, at den xenophontiske Texts nuværende Usikkerhed bør gjøre enhver Afskrift fra hvad der findes hos Platon, Thukyrides o. s. v. mistankelig, men paa den anden Side troer jeg dog, at man kan gaae forvidt i Corrigeren af særegne Forbindelses- og Udtryksmaader hos Xenophon. Haaer man engang en nogenlunde sikker Ordföriningslære til Herodot og de ioniske og doriske Digttere, som man nu har deres Formlære, vil viistnok Adskilligt hos Xenophon komme til at sees i et andet Lys, saaledes som allerede skect er med Meget hos denne Forfatter, der vedrører Ordbogen og Formløren.

Kjøbenhavn den 26. Juni 1852.

I.

Nogle Sprogbemærkninger

fnyttede til

en Kommentar til Xenophons Hieron

af

C. Berg.

Cap. I. Hieron søger at overbevise Simonides om, at den private Mand ganske anderledes end Herkneren er i stand til at nyde Livets sandselige Glæder og undgaae dets Sorger.

3. *τί — οὐχὶ ὑπέμυνης;*] en hyppig Form for en Opfordring, s. Madv. § 141; faaledes ogsaa i Latin: quin igitur etiam tu me commonefacis. — *οὐτως*] heri ligger Betingelsen for *ἄνθρακα*, dersom du gjør dette.

4. *τοὺς μὲν δὴ ιδεώτας*] Modsætningen med *δέ* er ikke bestemt som faadan fremhævet (s. Madv. § 188, An. 5, c.), men ligger paa en Maade i § 7. — *τὰ δὲ αἴφροδίσια*] Denne Sags Omtale har nødt Forf. til at forandre Sætningsens Bygning; fra det Foregaaende, *ἡδομένους τε καὶ αἰχθομένους*, maa tages en almindeligere Bestemmelse, *αἰσθανομένους*, som styrende Begreb til *τὰ αἴφ.*, s. Madv. § 214, An. 4.

5. *αὐτῆς*] d. e. *μόνης*, som saa ofte. — *ἡδεσθαι — ὅτε δ' αὖ*] man ventede *ὅτε μὲν ἡδεσθαι, ὅτε δ' αὖ λυτεῖσθαι*, hvor da *ὅτε μὲν* er = *ὅπόταν αγαθῶν αἰσθάμεθα* og *ὅτε δ' αὖ* = *ὅπόταν κακὰ πάθωμεν*; ¹⁾) Tan-

¹⁾) Denne Udeladelse af *ὅτε μὲν*, som det foregaaende *ἢτι μὲν ὅτε* her har bidraget til, vil egentlig ikke sige andet, end at det første Led henstilles ikke som Led, men som Heelhed; og det sees først som Led, naar Sætningen med *ὅτε δέ* er begyndt. Sprogbrugen findes allerede hos Homer: *ὅτε καὶ ἄλιμον ἀρδα φοβεῖ καὶ ἀρετέοντα νίκην, ἐηδίως, ὅτε δ' αὐτὸς ἐποτρύνει μαχέσασθαι* (Il. 17, 177 f.). Hos Xenoph. flere Steder, sml. *κυνῆς*. V, 8 o. 20; IX, 20 og særlig IX, 8: (*οἵ νέθροις*) *ἀπογινοῦσιν*, *ὅταν διώκωται, ἐν μέσαις, ὅτε δέ προσθεν, ἐν δέ τῷ ὅπισθεν διηγάνεις*. — Hvad Texten i denne § angaaer, synes Hdkr. enten at have *καὶ νοῦν καὶ* (Gail. B. o. D.) eller *νοῦν καὶ*; jeg har

ken er blevet noget uskar, fordi de modsatte Begreber, *άγαθοῖς* og *κακοῖς*, ere forbundne med *καὶ*, medens Verbalbesstommelserne til dem ere stillede disjunktive ved Siden af hinanden.

6. *ὅπως*] De Gamle vare ikke enige om, hvorledes *ὅπων* fremkom; Aristoteles har givet en Theori herom i sit lille Skrift *περὶ ὑπνου*. — *ῳ τινὶ καὶ ὅπότε*] „med Legemet eller med Sjelen el. med begge, og hvornaar, om idet vi sove ind el. naar vi alt sove.“ — *μᾶλλον*] „det troer jeg saa temmelig at være uvivende om“, hvor altsaa Komp., hvad undertiden steker, er at opfatte absolut; forresten kan *μᾶλλον* her ogsaa forklares ved et underforstaet *ἡ ὅτι ηδόμεθα τῷ ὑπνῷ*.

7. *ἐγὼ μέν*] som Modsetning maa tænkes: Andres Mening foregriber jeg ikke, Madv. §. 188, An 5, d. 1).

med Breitenb., paa Grund af det følgende *τε-καὶ*, foretrukket *καὶ κοινῆ*, og udslættet det andet *καὶ*; Sp. læser *κοινῆ καὶ* og siger om *καὶ*, at det sequentia complectitur; Df. læser blot *κοινῆ*.

2) I de sædvanlige græske Lexika (f. Ex. hos Pape) er Bethydningen af det her forekommende *οὐκ οἴδ’ εἰ* ikke særlig bemærket, skjønt der var Opsordning dertil, da denne Udtryksmaade i Reglen saa bestemt adskiller sig fra Latinernes *nescio* el. *haud scio* an. *Οὐκ οἴδ’ εἰ* betegner en Twivl, at Noget er (svarer altsaa til det danske: twivler paa at, troer ikke at), saaledes her: jeg twivler paa, at Tyrannens Liv i Noget er forskjellig fra den private Mand's: *nescio an nihil differat*, sm. *Ἀπομν.* I, 3, 5: *οὐκ οἴδ’ οὖτε εἰ τις ἀρ ὀλίγα ἐργάζοιτο, ωστε μὴ λαμβάνειν τὰ Σωκράτει ἀρχοῦντα* (m. Sauppes Note); *Κυροπ.* I, 6, 4: *εἰ — ἐθελήσας, οὐκ οἴδ’ ἔγωγε, εἰ τινα λίτοις ἀν τῶν πολεμίων*. See Grpp. fra andre Forsættere hos Heindorf. Plat. Gorg. S. 458, D. Udtrykket bruges ogsaa, ligesom *οὐκ οἴδ’ ὅτι*, som Adverbium = maaskee ikke, sm. Matth. griech. Læsb. II. Th. S. 38 (Isokr. Archid. § 1): *εμμεμένηται τοῖς τῆς πόλεως νομίμοις, οὐς οὐκ οἴδ’ εἰ τις ἄλλος τῶν ηλικιωτῶν, ut haud scio an nullus aliis æquivalum.* Da *εἰ* efter positive Udttryk som *οὐκέτοπαι εἰ*, *ἔρωτῷ εἰ*, *οκοπῷ εἰ* nu og da er at oversætte ved: om ikke ifølge Tanken i Stedet, hvor de forekomme (sm. Not. til ἀναφ. III, 2, 22), har denne Brug medført, at *οὐκ οἴδ’ εἰ*, i attisk Prosa paa ganske

8. πολλαπλάσια μέν] Udeladelsen af γάρ er ikke sjælden, s. Not. t. *'Araβ.* III, 2, 19. — μείω πολύ] om Ordstillingen s. Madv. 218, b.

9. ἔχει] istedenfor εἰχε, idet Hierons Mening fremføres ligefrem som sand, sml. Madv. § 135, c, Ann. 1, a.¹⁾ — ινανωτάτων] mods. τοῖς μετριώς διάγονοι og er altsaa de Nige og Mægtige. — πῶς πολλοὶ μέν — πῶς δὲ πάντες] Den sæd. Ordstilling vilde være: πάντες δὲ πῶς, sml. dog *'Araβ.* 1, 3, 8; III, 4, 2.

10. ἀμφοτέρων] kan enten styres i Genit. af τῶν ἔργων, Tyrannernes og de Privates (s. Madv. § 52 Slutn.) el. hvad der vel er det simpleste, slutte sig adjektivisk dertil, begge Slags Livskaar, Livsstillinger. Sml. om denne Btdu. af ἔργα, der allerede fremtræder hos Homer, *ἀπομν.* IV, 2, 5: *ἰατροῖσιν ἔργον, Κυρον.* I, 6, 13: *στρατηγικὰ ἔργα, συμπ.* IV, 56: *ἔργα τοῦ μαστροπονοῦ.*

11. συναγείσεσθαι] Infinitiven slutter sig til det i ἀξιοθεατότата liggende αξιώτата: „hvør det forekommer

enkelte Steder, synes at maaatte oversættes ved hand scio an: saaledes *Kypr.* VIII, 4, 16: *ἐπειδὴ οὐκ ἀνέζεσθαι μοι φαίνη, οὐκ οἴδ', εἴ Χρυσάρτη τούτῳ δῷ,* hvor rigtignok alle Udgaverne, med Undtagelse af Weiske alene, betragte Stedet som regelmæssigt. Men Tanken fordrer nødvendigt: saa veed jeg ikke, om jeg ikke, jeg kan maakee give Bægeret til Chr., da du ikke o. s. v.; og saaledes synes Krüger ogsaa i sin Gr. at have opfattet Stedet § 65, 1, 8. Sml. af Homer t. Gr. *Odys.* II, 332; III, 216. Om Omsetningen af ἄν i dette Udtal s. Madv. 139, b, Ann. — Jeg læser med Øf. o. Breit. μέχρε γε τούτον, Schn. og Sp. efter Stob. μ. γ. τούτων.

¹⁾ Madvig har ikke berort dette tilfælde i sin Grammatik, s. Dem. κατ' *'Aροβ.* § 63: *εἰ ἐκεῖνα ἀνήκοται ὁρθῶς, οὐδὲν ἄν τῶν νῦν παραδοθέντων ἐξηγεῖσεν εἰς ἔτον ἔτος,* s. ogs. Krüg. gr. Gr. § 54, 12, Ann. 7 (hvor Stedet af Xen. er anført som Gr.). Saaledes staar ogsaa undertiden Hovedsætningen som reent hypothetisk i Indikativ (Impfct. el. Aor.) med ἄν, medens den betingende Sætning staar i Optativ, *εἰ τας ἑναντίοντας ἐγέλειψεν, ἃς οὖν ἄν ἀπέτεινεντινοντο;* Lykurg. Leofr. § 66 (sml. forresten Macchner til dette Sted og Hartung de gr. partic. p. 257). — Hørigt læser Schn. og Øf. efter Stob. her εἰχε.

Menneskene, at der er meget Seeværdigt, der fortjener at de samle sig der.”¹⁾

12. Platon høtrer sig i „Staten“ paa en lignende Maade om Tyrannernes Liv IX, p. 579 B.: λίχνῳ δὲ ὅντι αὐτῷ τὴν ψυχὴν μόνῳ τῶν ἐν τῇ πόλει οὐτε ἀποδημῆσαι εἴσεστιν οὐδάμοισε οὐτε θεωρῆσαι, ὅσων δὴ καὶ οἱ ἄλλοι ἐλεύθεροι ἐπιθυμηταί εἰσι, παταθεδυκώς δὲ ἐν τῇ οἰκίᾳ τὰ πολλὰ ὡς γυνὴ ξῆ, φθονῶν καὶ τοῖς ἄλλοις πολίταις, εάν τις ἔξω ἀποδημῇ καὶ τι ἀγαθὸν ὁρᾷ.²⁾

13. καὶ ὄτιοῦν] Hvad det end saa er. — λαβόντες ἀπιέναι] en hyppig Omstyrning hos Grækerne, næsten = λαμβάνειν; som ἀπιέναι bruges ligel. hyppigt οἰχεσθαι, οἰχεσθαι ἥγουμένους, *Kvæd.* IV, 5, 12; ὥχετο παραφέρων, ib. II, 2, 4. o. m. a. S. Den Betydning af Hurtighed el. et lignende Begreb, som ligger i denne Forbindelse, er her forstærket ved ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ.³⁾

16. ἀλλ᾽] svarer til det foreg. τοῦτο μέν, s. *Oizor.* XIII, 5. — ὁρᾶς] seer du, sml. Madv. § 193; Plat. *Protag.* 336, b.⁴⁾ — οὐκ ἔτι] „ikke i samme Grad, ikke ligeledes, ikke saaledes“, sml. II, 14.⁵⁾ — πολὺ πλείω — ἐν αὐτοῖς] for ἐν τούτοις — πολὺ πλείω ὑμεῖς, saaledes⁶⁾ ofte; om ἐν s. Madv. § 39, Ann. (Slutn.).

¹⁾ Sp. udelader aldeles εἰναι, Df. [εἰναι].

²⁾ Høflr. synes overveiende at have ἄμα — καὶ istedenfor det ogsaa af Df. og Sp. optagne ἄμα τε — καὶ, begge Forbindelser ere forresten lige gængse ogsaa i attisk Prosa, sml. t. Ex. Krüger gr. Gr. § 69, 6, Ann.

³⁾ § 15. Efter Stob. Sp. πάντες πάντα κακά, Df. [πάντες] πάντα κακά.

⁴⁾ Denne Brug er ved Exemplar oplyst af Stalbaum i en Ann. til Platons Symp. p. 202, D.

⁵⁾ Denne Brug af οὐκ ἔτι, hvorved man betegner, at det forhen inddrømmede ikke gaaer videre, ikke er sandt længere eller under aadanne Forholde, ex ikke sjeldent, sml. af Xen. ἀπομν. III, 4, 10; IV, 4, 20; Ages. II, 26; πυρηγ. V, 14; οἰκον. XXI, 11; *Kvæd.* IV, 3, 4.

⁶⁾ *Oiz.* XXI, 10; *Kvæd.* VIII, 8, 16.

19. *ἐκεῖνο]* er vel simplest at henvøre til *ἔμπειρος* efter Madv. § 31, b.¹⁾ sml. Plat. *ἐπειρομ.* p. 979: ὁ ταῦτ' *ἐπιστήμων*, og εὐ̄ οἴδ' ὅτι at betragte som staende udenfor Constructionen. — *τὰ περὶ τὰ τῶν]* s. Madv. § 92^{2)*}.

21. *τοῦ ἔργου]* s. Madv. § 63, c. Ann. 2. — *ἀγλευκέστερον]* et sjeldent, efter Svidas sicilianist Ord, forekommer ogsaa *Oiz.* VIII, 3. ikke såd, ubehagelig.

22. *δοκοῦντα — ταῦτα]* afhængigt af det baade her og ved *πάντα μὲν οὖν* underforst. *κατανεύοντας*.

23. *ψυχῆς]* er her Sjælen, der attræer Mad og Drifte eller selve Appetiten, ligesom § 20.²⁾

24. *ἄλλὰ μέντοι — γέ]* at vero certe³⁾. — *οὐκ αὐτός — ἄλλὰ μᾶλλον]* ikke han ene, som — men endog i høiere Grad de o. s. v. s. § 5.

26. *πινδυνεύοντιν]* Man ventede *οὖν* tilspillet, men et saadant Afsyndeton er ikke sjeldent, netop især ved dette Verbum, og Talen faaer derved ligesom større Liv, s. *ἀπομν.* IV, 2, 34, *Oiz.* XVI, 12: *πινδυνεύεις ἔργος, ἔρη, εἶναι τούτοις ἔργον ἀρτέον.* Sml. Not. t. *Ἀναβ.* III, 1, 11. — *ἐν τούτῳ]* *ἐν τῷ ἀρροδιστάζειν* (III, 4) forklare Fortolkerne det; naturligere angives derved den Tilstand at være Tyran.

¹⁾ Førstigt forekommer det mig, at der burde skjelnes mellem de der anførte Objektiver. Jeg vilde fra denne Regel udfondre de ligefrem transitive d. v. s. dem, der ellers konstrueres med en objektiv Genitiv, altsaa *ἐπιστήμων*, ligesom ogsaa *ἔμπειρος*, *ἔννοια* (Aisch. *Agam.* 1098), *ἄνηκος* (Plat. *Akkib.* 2 p. 241 D), *τριβων* (Eur. *Rhes.* 625), dem paa —*ός* (*Xen. Kypot.* II, 2, 5); ligeledes *πόριμος* (Aisch. *Prometh.* 906), *φροντιστής* og *ξερός* (dette sidste, som Madv. har anført S. 25 nederst, konstrueres regelmæssig med *Akk.*, men kan dog ogsaa have en objektiv Genit. hos sig, *Isokr.* 21, 3), da jeg mener, at de have deres Plads under § 63, og deres Konstruktion med *Akk.* bør omtales der i en Ann., men hvis de nødvendigen skulle børres under *Akk.*, at de da høre til § 27 a (Ann. 2); sml. endnu Udtynket: *οὐ φύξιμος οὐδεῖς* (*Soph. Antig.* 962, Boeck).

²⁾ § 23, *μαλακῆς* uden *ἢ* Sp.

³⁾ Sml. *συμπ.* I, 12; *Kypot.* I, 6, 24.

27. πρῶτον μέν] svarer til ἐν δὲ τοῖς παιδεῖοῖς i § 29, thi først taler Hieron om Egteskabet, dernæst om Forholdet til Englinge. — γάμος] er stillet med en vis Almindelighed foran, s. Madv. § 9, a, Ann. 3. Sml. en dertil svarende Brug III, 1. (φιλίας). — δεύτερον δέ] den anden Rang indtager Egteskabet med Lige, altsaa δεύτερον i Mod-sætning til Superlativen *ἄλλιστος*.

28. πολὺ] hører til *μάλιστα*.¹⁾

30. ἐθέλει] her, som ofte, brugt om Ting næsten i Byng. pleie, sml. oīz. IV, 13: ὅπόσα ἡ γῆ φύειν ἐθέλει; ἐπομν. III, 12, 8: ταῦτα δὲ οὐκ ἔστιν ἴδειν ἀμελοῦντα· οὐ γὰρ ἐθέλει αὐτόματα γίγνεσθαι. — ὥσπερ οὖν εἰ τις — ἀφροδισίων] De sammenlignede Sætninger er ikke holdt tydeligt ude fra hinanden; Sætningen synes fuldstændig at maatte hedde omrent saaledes: ὥσπερ οὖν ἀν εἰ τις ἀπειρος ὡν δίψους τοῦ πιεῖν ἀπολαύοι, ἀπειρος ἀν εἴη τοῦ ἡδίστον τοῦ πιεῖν, οὕτω καὶ εἰ τις ἀπειρος ὡν τοῦ ἔρωτος τῶν ἀφροδισίων ἀπολαύει, ἀπειρος ἔστι τῶν ἡδίστων ἀφροδισίων. Thi ἀπολαύειν kan ikke betyde andet end „nyde,“ „have Andeel i“ = *χοήσθαι*. En lignende Korthed i Udtrykket, hvorved Hovedsætningen blandes med den Sætning, som tjener til Sammenligning, forekommer nu og da hos Xen. sml. saaledes συμπ. II, 17: Καὶ ὁ Σωκράτης, Γελάτε, ἔφη, ἐπ' ἐμοί; πότερον ἐπὶ τούτῳ, εἰ βούλομαι γυμναζόμενος μᾶλλον ὑγιαίνειν, ἢ εἰ ἥδιον ἔσθιειν καὶ παθεύδειν, ἢ εἰ τοιούτῳ γυμνασίῳ ἐπιθυμῶ, μὴ ὥσπερ οἱ δολικοδρόμοι τὰ σκέλη μὲν παχύνονται τοὺς δὲ ὄμους λεπτύνονται, μηδ' ὥσπερ οἱ πύκται τοὺς μὲν ὄμους παχύνονται, τὰ δὲ σκέλη λεπτύνονται, ἀλλὰ παντὶ διαπονῶν τῷ σώματι πᾶν ἵσόρροπον ποιεῖν; hvor der af Lignelsen maa tages til Udfylden af Hovedsætningen: οὕτω τὰ σκέλη μὲν παχύνεσθαι πέ. ²⁾

¹⁾ ἀπὸ δούλων Θρ., ἀπὸ τῶν δούλων Δf.

²⁾ Noget Lignende Kvæd. IV, 3, 12—13: ἀλλὰ μὴν σκολή γε ἡμῖν μανθάνειν, οὐη οὔτε παισὶν οὔτε ἄλλοις ἀνδράσιν· οὔτε γὰρ τοξένειν

32. ἐτοίμον] Forb. οὐ τοῦ δοκοῦντος εἶναι ἐτοίμον (Madv. § 158, b.) τυχεῖν παρ' αὐτοῦ τούτου: her er τούτου med Eftertryk lagt til ligesom τοῦτο § 17, f. Madv. § 100, e. — ἀλλὰ τοῦ] men jeg attræer det, som en Thran mindst kan udvirke — frivillig Hengivenhed.

33. Δαιλόχον, ὥνπερ] „det hos D., som“; Madv. § 53.¹⁾

35. εὐθύς] indleder især hos senere Forfattere og hos Xen. Ansførelsen af et Exempel, ligesom vi sige: som nu stræk, til Exempel nu stræk: sml. II, 8; IX, 4; paa lignende Maade staaer αὐτίκα f. II, 7 o. συμπ. VII, 4.

36. τοῦτο ἡδη] dette, som det jo allerede er klart af det Foregaaende; saaledes giver ἡδη ved at slutte sig til det Foregaaende det Udsagte et vist Eftertryk.²⁾

37. ὡς φιλῶν] d. e. ἀντιφελῶν.

38. ἐπιστάμεθα γὰρ αὐτόν] Paa den anden Side vide vi, i Mødsætning til det foregaaende διὰ τὸ εἰδέναι, ὅτι. — ταῖς τῶν φιλούντων ὑπουργίαις] τοῖς μετὰ φιλίας ὑπουργοῦσι, saaledes οἰκ. VII, 32: ἡ τῶν μελισσῶν ἡγεμιῶν ἐξομοιοῦται τοῖς ἔργοις οἷς ἐμὲ δεῖ ποιεῖν. Soph. Oid. R. 1507: μήδ' ἔξισώσῃς τάσδε (παῖδας) τοῖς ἐμοῖς ναυοῖς. Egentligt en Unødigthed i Tanken, idet det, med Hensyn til hvilket Sammenligningen står, sættes for den Person eller Ting, som første Led sammenlignes med, f. Met. til 'Araβ. II, 3, 15.³⁾

ἡμῖν μαθητέον, ὥσπερ τοῖς παισί· προεπιστάμεθαι γὰρ τοῦτο· οὔτε μὴν ἀκοντίζειν· ἐπιστάμεθα γὰρ τοῦτο· ἀλλ' οὐδὲ μήν, ὥσπερ καὶ τοῖς ἄλλοις ἀνδράσι τοῖς μὲν γεωγρίαις ἀσχοληταν παρέχουσι τοῖς δὲ ἄλλα οἰκεῖα· ἡμῖν δὲ στρατεύεσθαι οὐ μόνον σχολή, ἀλλὰ καὶ ἀνάγκη. Ἀλλὰ μήν οὖν, ὥσπερ ἄλλα πολλὰ τῶν πολεμικῶν γαλεπὰ μὲν, γρηγορία μὲν δέ οὖν ἐν ὁδῷ μὲν ἡδίων ἡ αὐτοῖν τοῖν ποδοῖν πορεύεσθαι;

¹⁾ καὶ πάννυ Σp.

²⁾ Sml. ἀπολογ. 18; Ηρεf. V, 4; συμπ. IV, 60; V, 5.

³⁾ Sml. Κυροτ. V, 1, 4: δύοιαν ταῖς δούλαις εἰχε τὴν ἐσθῆτα. Ιψ. Madv. § 37, Ανm. 2 o. 90, Ανm. 1. — Forrigt læser Σp. αὐτοὺς τοὺς διὰ φύσον.

Cap. II. Simonides mener, at de sandelige Glæder ere for Intet at regne i Sammenligning med de betydningsfulde Goder, Gneherfferen er i Besiddelse af, som Magt og Rigdom. Hieron godtgjør derimod, at Gnevælden er en forgyldt Glædighed.

1. *ἄνδρων*] ligesom det danske Mand, s. VII, 3: *ἄνδρες δὲ οὐκ οὐνέτι ἄνθρωποι μόνον νομίζομενοι*, o. a. — *καὶ γέ*] ja endog. — *ὅψων*] støder her efter *ποτῶν* og fordi det kun gjentager *σιτῶν*; man har derfor enten villet læse *օμοῶν* (sm. I, 24), eller *ὅψεων* (sm. I, 10); i sidste Tilfælde fulde da *ὅψεις* være = *θεάματα*, hvad der vel næppe er Exempler paa, thi *ὅψεις* *έννυχοι* hos Alkibiades er dog noget andet.

2. *ἐν εἰσίοις*] undertiden henviser dette Pronomen til det Følgende og med større Estertryk end *τόδε*, s. ovfr. I, 19. — *ἀριστούς*] her næsten = *διαφέροντας* el. *ὑπερέχοντας*, da det ved et Zeugma ogsaa hører til *πλήθει*.

3. *όρῶν*] efter et ydre Syn.

4. *τὰ μὲν — παρέχεται*] fremstætter aabenbar for Alle til tydelig Beskuelse de meest værdifulde Gjenstande.¹⁾

5. *περὶ τούτον λεληθέναι*] usædv. Omstrivning af Subjektet f. *λεληθέναι τοῦτο*, sm. Nep. Dion. X, 2: de morte — palam factum est.

7. *αὐτίκα*] s. I, 35.

8. *αὐτοὶ — ὡπλισμένοι*] idet *ἀνάγνην εἶναι* har sluttet sig sammen med *οἴονται* til eet Udtvrf., ligesom *οἴμαι δεῖν* o. s. v., s. Madv. § 160, Ann.

9. *στρατεύωνται*] i næste § *στρατεύοσιν*, uden Forskjel i Betydningen; Medium er sædvanligst. — *ἄλλ' οὐν*] saaledes bruges ikke sjeldent *ἄλλα* i Eftersætningen, især efter en betingende Sætning, ganske som i Latinen *at*, d. e. saa dog, Alges. II, 21: *εἰ δέ τις ἄλλη πῃ ταῦτα μέμ-*

¹⁾ [καὶ τὸ καποδαιμονεῖν] Df.

φεται, ἀλλ' οὖν φιλεταιρία γε πραγμάτευται φανερά ἔστιν.¹⁾

10. εἰν δὲ — εἰν ἔξω] hvis, for det Tilfælde, at; Madv. § 194, a. Anm. 3 (Slutn.) s. Not. t. *'Αναβ.* III, 2, 31.

11. οὐτε εἰρήνη — οὐτε] istedenfor den simple form *τοῖς δὲ τυράννοις οὐτε εἰρήνη — οὐτε σπουδαῖ*, er andetledes behandlet anafoluthif, idet en af *τοῖς δὲ τυράννοις* uafhængig Sætning er dannet med *ό τύραννος* til grammatisk Subjekt, smt. t. Ex. *'Ελλην.* III, 5, 23.

12. οἱ ἐν ταῖς πόλεσιν] d. e. Borgeren.

13. ναυόν τι — τούτοις] s. III, 4: *γυνὴ — αὐτούς*, s. Madv. § 99, d.

14. οἱ δὲ ἔχουσιν — πόλεις] men den Tilfredsstillelse, som Borgerne kunne have af deres (fjendtlige) Forhold til andre Byer, den o. s. v.

15. πόλεις — νομίζοντες] som om der iforveien var gaaet *οἱ ἐν ταῖς πόλεσι*, og ikke *αἱ πόλεις*; saadanne Anafoluthier ere ikke sjeldne hos Xen., smt. *ἀπομν. II*, 2, 3: *αἱ πόλεις ἐπὶ τοῖς μεγίστοις ἀδικήμασι ζημίαιν θάνατον πεποιήκασιν*, ὡς οὐκ ἀν μείζονος ναυοῦ φόβῳ τὴν ἀδικίαν παύσαντες, smt. Madv. § 3, a. og Not. til *'Αναβ.* II, 1, 6.

17. ὅτι οὐκ αὔξει ὄλην πτέ.] det er kun sig selv og sit Parti han har gavnet ved at gjøre det andet Parti i Staden, *μισοτυράννους*, magtesløse; i Modsetning til hvad der var sagt ovenfor om Borgerne: *ώς δ' εὐφραίνονται τὴν πόλιν νομίζοντες ηὐξηνέναι* (§ 15).

18. οὐ] hører til *πόλεμον*.²⁾

¹⁾ Sm. Lykurg. Leofr. § 95: *Εἰ γὰρ καὶ μυθωδέστερόν εστι, ἀλλὰ καὶ ἀρμόσει.* Saaledes hos alle Forfattere fra Homer af, smt. Not. t. *Αναβ.* II, 5, 19.

²⁾ Ordene *τούτον θαρρεῖ* have Forfifterne søgt paa forskellig Maade at ændre. *Τούτον* synes at findes i alle Hdskr. Jacobs i Additam. ad Athen. p. 224 retter det til *τούτο*; Andre (Schneider og Weiske) ville

Cap. III. Hieron viser, at Benskab og Slægtskab ikke være vederqvægende Frugter for Enherfsteren.

1. *φιλίας*] er for Eftertryklets Skyld sat foran, sml. ovf. II, 15 v. ndfr. VI, 15 (*ππτος*) v. Madv. § 217, b, Anm. 1. — *ει τοῦτο*] *ει* indleder en indirekt Spørgesætning hvilken *τοῦτο*, som hyppigt, epanaleptisk optager.¹⁾

2. *ποὺ ἀπίγ*] = *ποὶ ἀπίγ* *ναι ποὺ γ*, s. Madv. § 79, a. — *σφαλλόμενον*] nml. *αὐτόν*.

3. *νομίζουσι — νομίζουσι*] det første = *πεποιηται νόμον* (IV, 4), bestemt ved en Lov, det sidste lige-

enten tilfætte *ἐνενα* eller skrive *τούτω*; Neuchlin og med ham Bornemann ville aldeles udslette Ordet, og Stedet blev da umægtelig sprogrigtig og gav en god Mening; de to sidste Fortolkere endelig, Sauppe og Breitenbach, finde ingen Banskelighed ved Stedet, men henvise til almindelige Negler i Grammatikene. — Xenophon siger i denne §, „at Thyrannen undertiden nødes til at dræbe sine Modstandere blandt Borgerne, sjøndt han indseer, at han derved svækker sin egen Magt, idet han kommer til at herske over større; ja han anseer det ogsaa for nødvendigt at vise Andre, at han ikke har handlet uretskaffen ved at begaae en saadan Handling, i den Grad synes ham Selvforsvar i Enherredømmet ikke tilladelig.“ X. lægger nu til: „og naar d e nu ere dræbte, hvem han var bange for, saa er han ikke deraf (*τοιτο?*) i nogen Henseende (*οιδέν τι*) mere forgloß, men han er endnu meer end forhen omhyggelig for sin Sikkerhed.“ Nu udtrykkes, som bekjendt, det med Hensyn til hvilket En er ubekymret, tilslidshuld (*θραγεῖν*), foruden paa andre Maader, ogsaa ved Præpositionerne *ἐνενα*, *ὑπέρ* eller *περι* (Plat., Xen. v. s. v.); men ligesom Xen. tillader sig istedenfor *ὅργιζομαι τινι ὑπέρ τυρος* at sige *ὅργιζομαι τινι τυρος*, Hell. III, 5, 5: *οἱ Ακεδαιμόνοι ὅργιζόμενοι αὐτοῖς τῆς ἀντιλήψεως τῶν τοῦ Ἀπόλλωνος δεκάτης* (i et andet Exempel, som jeg har optegnet, ere Tallene forstrevne)*), saaledes troer jeg, at han ogsaa kunde sige *τοιτον θραγεῖν*. Banskeligheden i Stedet synes mig deraf ikke at ligge heri, men i at *τοιτον* her ikke skal betyde det, som jeg ingen Omsorg, Frygt v. s. v. har for, men det, der er Skyld i, at jeg er ved godt Mod, og det maa vel hedde, ved *θραγεῖν*, *διὰ τοῦτο*, eller i det Mindste med et bestemt tilsat *ἐνενα*, s. III, 4. Dersor vilde jeg være tilbørlig til at betragte *τοιτον* som ikke herhid hørende.

1) Df. og Sp. efter Ernest. W.

*) Ligeledes Lyrias 31, 11.

frem: ansee, holde for. Saaledes ogsaa i forstjellig Besydnning *Λακεδ.* πολιτ. II, 4: *καὶ ἀρτί γε τοῦ ιματίους διαθρόνυπτεσθαι ἐνόμισεν* (ὁ Λυκοῦρος) ἐνι ιματίῳ δι' ἔτους προσεθίζεσθαι, νομίζων ουτως καὶ πρὸς ψύχην καὶ πρὸς θύλπην ἄμεινον ἀν παρουσιενάσσασθαι.

4. *τούτον ἐνεκεν*] dersor d. e. desuagtet, sml. Not. XI, 10. — *αὐτάς*] s. Not. II, 13.¹⁾

7. *μὲν*] den ikke berørte Modsatning er, andre, Ikke-Paarørendes Kjærlighed, som sees af § 9.²⁾

8. *ἀπεκτονητας*] er en sjeldnere, sildigere Form for det attiske *ἀπεκτονότας*.³⁾ — *ἐταίρων — φίλων*] *ἐταῖρος*, den, jeg omgaaes med; *φίλος*, den, jeg har kjær, sml. VI, 3: *διὰ τὸ δούλους ἀντὶ φίλων ἔχειν τοὺς ἐταῖρους*. Forresten giver Aristoteles i sit Skrift *πολιτικά* (V, 8 [10]) en mærkelig lang Liste over Tyranner, der ere blevne dræbte af deres Mærmeste.⁴⁾

¹⁾ *αὐτοῖς* Dj.

²⁾ *γορεῖς*] De sammentrukne og oploste former varle mellem hinanden hos Xen. Saaledes IV, 5. *τοὺς γορέας*, ligeledes *ἀπούν*. II, 2, 13; men II, 2, 14 *γορεῖς*; Ages. II, 3. *τοὺς ἵπτεας*, men 13. *τοὺς ἵπτεῖς*; s. Kühners Note til Stedet øvst. af *ἀπούν*. og Poppo til *Κυροπ.* I, 4, 1.

³⁾ Jeg har ikke vovet at rette denne først hos Xenere brugelige Form, uagtet der hos Stobæus findes *ἀπεκτονότας* (som Buttmann foretrækker, gr. Gr. II, S. 227), da Varianterne hos Stobæus netop i saadant formelt Punkt næppe bør have nogen Vægt (s. Aeschyl. ed. G. Hermann. II. p. 114. 1852). — Det er jo almindelig bekjendt, sjældnt Beviserne endnu ligge adspredte i Noter til Udgaverne og i en Mængde smaae Venlighedsarbeider, at Xenophon har i sin ligefremme Fortælling brugt en usædvanlig stor Deel poetiske eller først hos senere Forfattere gængse Ord, former og syntaktiske Forbindelser. Jeg skal i næste Åars Program, hvis Frihed dertil gives mig, yde et Bidrag til Løsning af Opgaven.

⁴⁾ *πολλούς — πολλούς...*] Slige *ἄναργοαι* eller Gjentagelse af samme Ord i Sætningens enkelte Dele (Demetr. de elocut. 141) synes Xen. i høi Grad og undertiden vel meget at have funden Behag i, sml. i dette Skrift VI, 2. 3. 4; VII, 1; *Λακεδ.* πολιτ. IX, 4; *ορμ-*πος. II, 3; III, 9; IV, 14. 35. 48. 58 o. s. v.; *Ἐλλῆν.* II, 3, 25. —

Cap. IV. Tyrannen svæver i bestandig Frygt for, at En af hans nærmeste Omgivelse skal forgifte hans Mad eller Drifte; ja, medens Staterne sørge for Borgernes Sikkerhed, belønne de endog Tyrannorderne. Og medens Tyrannens Skatte ere store i Sammenligning med Borgernes, ere de kun sjeldent tilstrækkelige til at lønne hans Sikkerheds Vagt, hvorför han ofte nødes til at forgrive sig paa selve Templerne.

2. *πρὶν ἀπάρχεσθαι*] Før Maaltidet begyndte, bragte Ejenerne Blin om til Gjesterne for at de funde udgyde det som Drifoffer til Guden eller Guderne. Her vil det altsaa blot sige: før man tager til sig af Retterne.¹⁾

4. *τῷ μιαυροφόρῳ*] Den som havde begaet et Mord ansæes for at besønge ei blot Steder, men Enhver, han kom i Forbindelse med. Om Ordets Plads s. Madv. § 11, Ann. 1. (Slutn.)²⁾.

5. *καὶ τοῦτο — ἀνέστραπται*] ogjaa heri er Forholdet omvendt, smt. Kydon. VIII, 8, 13: *καὶ ὅτε γέ οἱ παιδες ἐδόκουν παρθύειν δικαιότητα, καὶ τοῦτο παντάπαιοις ἀνέστραπται.* — *καὶ — γέ*] s. II, 1. — *εἰκόνας*] Ex. for Hipparchos' Mordere, Harmodios og Aristogeiton.

6. *οἱ ἀθληται — τοῦτ' αὐτοὺς εὑφραίνει*] Sætningen er anakoluthisk, man ventede: *οἱ ἀθληται οὐχ — τούτῳ εὑφραίνονται.* Sm. oīkon. I, 14: *οἱ δὲ φίλοι, ἦν τις ἐπίστηται αὐτοῖς χρῆσθαι, ὥστε ὠφελεῖσθαι ἀπ' αὐτῶν, τί φήσομεν αὐτοὺς εἶναι;*³⁾ — *Οὐχ ὅταν*

¹⁾ Dj. læser *οἴτοις* s. *οὔτοις*. Sm. συμπ. II, 4; om Ordets Stilling bagester Hovedordet, s. Not. til ἀναβ. IV, 2, 18.

²⁾ [καὶ πόλεις] Breit. —

³⁾ Naar derimod Fortolkerne (j. Ex. Sauppe og tildeels Breitenb.) sammenligne denne Konstruktion med den, som er anvendt I, 27 (*γαμός*); I, 25 (*λαϊλόχον*); III, 1 (*φυλας*) og andre Steder, hvor et Ord med et vist Estertryk er sat foran, synes de mig at gaae for vidt i Eftervisen af Uregelmæssighed, idet de lægger det ind under en grammatiske Regel, hvad

ἰδιωτῶν] *ἰδιώτης* er her den, som ikke øver sig i Kamplege; sml. ἀναρ. VI, 1, 31, hvor *ἰδιώτης* modsettes *μάρτις*, altsaa om den, som er ubekjendt med Spaadomskonsten; οἰνον. III, 9 om den, der er ubekjendt med Rudekunsten; *Kvægøn.* I, 5, 11: *ἰδιώται — πατὰ τοὺς πόνοντας.* — *ἰδιώται* *πατὰ τὸν ὄπινον.*

7. *θᾶττόν τι* til hører til *θᾶττον*, s. Madv. § 43, Ann. 1.)

8. *ἄλλα — πολλοὺς τῶν τυράννων]* „Dg derfor vil du ikke finde endog [blot] enkelte af de Private i den Grad fattige, som mange af Tyrannerne ere det.“ Stillingen af ovx ovtws efter πένητας er haard (vif. Madv. § 218, b.), og hele Fornen er i hoi Grad tvungen. 2) Tanken i det næste af §'en er: Rigdom og Fattigdom begrændses ikke af et bestemt Tal, saaat, hvad der er der over, er Rigdom,

fun er en rhetorisk Accentueren. For anakoluthisk bør næppe engang ansees den Form for Kalen, at et Begreb er sat foran Konjunktionen, der indleder den Sætning, hvori viint er Subjekt el. 2. f. Ex. συμπ. II, 26: *οὐτω δὲ οὐτὶς ἡν μὲν ἀθρόον τὸ πότον ἐγγείμεθα, ταχὺ δὲν καὶ τὰ σώματα σφαλοῦνται* — —, *ἡν δὲ ημῖν κτέ.* sml. denne Bog§ VI, 15. I det Sted derimod, som vi her behandle, er ikke blot *ἄλλα* stillet foran Conjunctionen, men imellem denne og *ἄλλ.* er fillet Nægtelsen ovx, der fun hører til Hovedsætningen.

1) Breitenb. vil have *τι* henført til *οὐ* d. e. *τι — τούτων οὐ* „non enim raro pronomen *τις* a nomine suo divellitur; e. c. Comment. II, 1, 11: *ἄλλοι εἴναι τις μου δοκεῖ μέσην τούτων οὐδός* (!); sed non raro fallitur Breitenbach.

2) Skjønt jeg ikke kan ansøre andre Exempler, der kan stædse min Opfattelse, anser jeg den dog for den mindst forbechte af de givne Forklaringer. Sauppe oversætter blot *οὐ* *οὐτως* — *ως* ved non tam — qvam og lader Sagen beroe dermed. Breit. udsletter med Bremi og Hannow *οὐ* foran *οὐτως* og mener, at saa Stedet er klart. Uden at tale om, at alle Hdfr. endog Stobæus's have Nægtelsen, mener jeg ogsaa, at Stedet ikke bliver rigtigt ved at udelade *οὐ*, thi der spørges ikke i §'en om Mængden af de Fattige, men om Starrelsen af Fattigdommen.

hvad der er der under, er Fattigdom; men Begreberne bestemmes af, hvorvidt enhver har eller ikke har det, han behøver. Vi ventede derfor: οὐ γὰρ τῷ ἀριθμῷ οὔτε τὰ πολλὰ ποιεῖται οὔτε τὰ ὄλιγα (οὐκ ἀριθμός ἐστιν ὁ ὄλιγων τὸ πολὺ καὶ τὸ ὄλιγον, ἀράβ. VII, 7, 36), men istedenfor τὰ ὄλιγα har X. sat τὰ ικαρά, der egentlig først faaer sin Berettigelse i Sætningen med øste ved det forangaaende πρὸς τὰς χορόεις.

9. τῷ οὖν τυραννῷ — τὰ πολλαπλάσια] Lænken synes mig noget eliptisk: For Tyrannerne er det, der er mange Gange mere (end hvad de Private have) mindre tilstrækkeligt, end (det mange Gange mindre) er det for den Private. — ταύτων συντέμεν] f. Madv. § 51, d.

10. μηχανώμενοι ζῆν] Hovedbegrebet ligger i Participlet, sml. I, 13.

11. ἡ ἀπολολέναι] f. Madv. § 186, Ann.

Cap. V. Tyrannerne tvinges til at frygte de Gode og rydde dem af Venen, men sørge for de Slette; de nødes til at lade Statens Borgere blive ufrigerse og forfælede, — men underholde Leietropper til Landets Beskyttelse.

1. ποσμίους] dem, som holde paa en ordnet Statsforfatning, en lovbunden Tilstand i Staten. Begrebet forslares strax nærmere ved en enkelt Side deraf, numl. ἀνδρεῖοι, som har sin Modsatning længere nede i ἀνδραποδώδεις (§ 2). Sml. ἀπομν. I, 1, 16: hvor ἀνδραποδώδεις er modsat ναλοῖς πάγαθοῖς.

2. οἱ ἀνράτεῖς] mods. σοφοῖς i foregaaende §, sml. ἀπομν. III, 9, 4: σοφίαν δὲ καὶ σωφροσύνην οὐ διώριζεν, men σωφροσύνη modskættes ofte ἀνράτεια. — τὰς πόλεις μή] sml. Madv. § 191.¹⁾

¹⁾ § 3. Uden Nødvendighed er et andet år efter εἰδαιμονεῖν indsat af alle Udgivere undtagen af Weiske og Breitenbach.

4. ἐνδεεστέροις — ταπεινοτέροις] egentligen to Sæninger, der ere sammendragne til een: ὅσῳ ἐνδεεστέροι εἰσι, τοσούτῳ ταπ., jo mere trængende de ere, desto mere o. s. v., næsten i samme Betydning forekom to Superlativer ovenfor I, 16, sml. Ages. V, 4: ὥσπερ ἀν τοῦ καλλίστου ἡ σφραγοτάτη φύσις ἔρασθει. — οἴονται] henhører til ὁ τύχαρρος, s. Not. II, 13.

Cap. VI. Den Gang han var privat Mand, siger Hieron, funde han hjertelig glad fryde sig med sine Venner; nu har han kun Trælle til Fortrolige; al gjenfødig Kjærlighed er borte: han frygter Gensomheden, men frygter i samme Grad dem, der vilde holde ham med Selstab.

1. ὕσαις — χρώμενος — αὐτῶν] d. e. ὕσαις ἐγὼ ἐχρώμην, ὅτ' ἦν ἴδιότης, ἀλλὰ ὡν (el. αὐτῶν) νῦν — αἰσθάνομαι στεγόμενος. Sætningens Bygning er blevet haard ved de to Participier, der begge henhøre til Relativet; det sidste af dem er dersor construeret med Demonstrativ efter Madv. § 104 b.¹⁾

2. συνῆν ἐμαυτῷ] paa Grund af det foregaende συνῆν ἡλικιόταις, sml. Cic. orat. c. 10 *frueris ipse te.* Angaaende συν. o. συν. sml. § 11 φυλάσσοντες — φυλάττοντες.²⁾ — τὴν ψυχὴν συγκαταμιγνύει] „henge give sig til, fortabe sig i.“ — ἐπιθυμίας] sandselig El-

¹⁾) Denne Brug af αὐτός i samme Sætning har nogen Lighed med den som findes t. Ex. *Kvæst.* I, 1, 1: ὅσοι τυχαννεῖν ἐπιχειρήσαντες οἱ μὲν αὐτῶν καὶ ταχὺ πάμπαν κατελύθησαν, οἱ δὲ — θαυμάζονται ὡς σοφοί. eller *συμπ.* IV, 35: οἵδα καὶ ἀδελφοί, οἱ τὰ ἵσα λαχόντες ὁ μὲν αὐτῶν τάρκοντα ἔχει, ὁ δὲ τοῦ παντὸς ἐνδεῖται.

²⁾) Om σύν [d. e. κύν (cum), ΧΣΤΝ] og σύν s. Buttmann Lexilog. II, 109, 3. Gr. Gr. I, S. 87 (Not. 2) og II, 368, 3. Om Overgang fra en Udtale- eller Skrive-Form til en anden, endogsaar i Steder, der staac temmelig nær ved hinanden, s. Poppo's Fortale til Anab. p. XLI og til Chrop. p. XXXIII.

skovslyst, fml. *ἀπομν.* III, 9, 7: *τὴν ἴσχυρὰν ἐπιθυμίαν*
*ἔφεστα παλοῦσιν.*¹⁾ — *εμοὶ*] s. Madv. § 37, Ann. 3.

5. *πιστεύειν*] man ventede *τὸ πιστεύειν*, da Begrebet er det egenillge Subjekt.

9. *φοβερόν*] s. VII, 12. o. Madv. § 1, b, Ann. 3.²⁾

10. *αὐτῶν*] neml. *τῶν φυλάκων*, thi der var i Lovene bestemt stor Straf for de Borgere, som svigtede deres Post, ogsaa n. ds. X, 6. — *περὶ ἑαυτῶν καὶ ὑπὲρ ὑμῶν* de ere i Frygt angaaende sig selv og paa Eders Begne.³⁾ — *ώσπερ θεοιστάς*] der tinge sig bort til den høiesthædende.

12. *ὅ δὲ ξένιλωσας*] men hvad det angaaer at, fml. o. z. XV, 6: *ὅ δὲ εἴπας, ως δεῖ μαθεῖν τὸν μέλλοντα ὁρθῶς γεωγρίας ἐπιμελήσεοθαι καὶ ὡς δεῖ ποιεῖν καὶ ως δεῖ καὶ ὄποτε ἔκαστα. ταῦτα μοι δοκοῦμεν ἀγρότερον πως ἐπιδεδομηνέναι τῷ ἔργῳ.* fml. Madv. § 195, a.⁴⁾

¹⁾) Sml. *Araß.* IV, 1, 14; disse Exemplarer kunne forøges med ikke faa til af Xenoph., Platon. *Lysias*: saa det er med Grund, at de to sidste Udgivere af Hieron ikke ere gaaede ind paa Weiske's (*εὐθυμίας*) eller Schneider's (*μέθης*) Formodninger.

²⁾) *ὑπνον λαγχάνειν*] Constructionen med Genitiv er ikke digterisk (Madv. 57, a***), men findes hos attiske Prosaister: *Κυροτ.* III, 1, 24; *Araß.* III, 1, 11; *Tuk.* II, 44: *τελευτῆς λαγχάνειν*; Platon. *Love* 791 a; saaledes især i Bethydningen arve s. Ordboen. Hvorvidt man forstien med Bernhardy (Syn. der gr. Sp. S. 176) skal betragte denne Genitiv som reen partitiv tor jeg ikke afgjøre.

³⁾) Først hos Genere staar *ὑπέρ* ligefrem for *περὶ*, saaledes som *περὶ* (ɔ: *περὶ*) hos de øvrigste Digtere bruges for *ὑπέρ* (ɔ: *ὑπέρ*): begge Prepositioner synes iøvrigt at have en fælles Oprindelse af *ὑπέρ*, s. Ahrens, de dialect. I. p. 151.

⁴⁾) Jeg har sammenlignet disse Steder med det Phænomen, der er Øjenstand for den anførte § af Madvigs Grammatik, skjondt et Demonstrativ her indleder Hovedsætningen, fordi dette Demonstrativ egentlig ikke refererer sig til Relativet, men til hele den dermed indledede Sætning, hvad ogsaa Fleertallet tyder hen paa. Betragtes under Et hele det Slags af

13. *αὐτοῦ νομίζει*] s. Ages. I, 33: *τὴν Ἀσίαν*
ἴαυτῶν ποιοῦνται o. Madv. § 47 (Slutn.)

Brachylogier, hvorfæ den omtalte Udtryksmaade danner en enkelt Side, vil man se dem fremtræde i Græsk ikke alene ved Sætninger med *ο* og *ὅτι*, men ogsaa ved Sætninger med *εἰ*, *ἴρα* og *ός*. Sm. Matth. gr. Gr. § 478 o. Krüger gr. Gr. p. 189; 287. I Latin findes de ikke blot ved *quod* og *ut*, *ne* (Hensigtsætning), men ogsaa ved *qvo*; *si*, *sin*, *sive*-*sive*, *nisi*; *qvoniam*, *qvando* *quidem*, s., hvad Latinen angaaer, Fabri, Liv. 21, 18, 8, Stinner „de Latini sermonis breviloquentiæ qvodam generc, 1845“. Madvig har i sin greske Gr. kun optaget de to Phænomener, der ere omtalte § 170, a, Ann. og § 195, a; i sin latinske de Udtryksmaader, der ere udviklede § 355, Ann. 2 og § 398, b, Ann. 2.

I. *ο*, *ὅτι* (*ὅτε*, *ὅσον*, *ὅσα*). 1) Hvor et Demonstrativ følger, der som sagt, er at henvøre til den Bisætning, der slutter sig til Relativet. Foruden de to ovenfor anførte Exempler, sm. *Kυρος*, IV, 3, 16: „Ο δὲ μάλιστα δοκῶ ζῷον, ἔφη, ἐγήλωσέναι, ἵππονεν ταύρον, εἰ ἐγένοντο, ώστε προβούλευεσθαι μὲν ἀνθρώπουν φρονήσει, ταῖς δὲ κεροῖ τὰ δέον παλαιμᾶσθαι, ἵππου δὲ τάχος ἔχειν καὶ ἴσχυν, οὐκονν ταῦτα πάντα καὶ ἐγὼ ἵππεὺς γενόμενος συγκομιζομαι πρὸς ἐμαυτὸν; (Ἐλλην. II, 3, 43).

2) Hvor Sætningerne stilles uden Forbindelse overfor hinanden, saataat vi maae tiltenke os et „saa vid“, „saa maae I vide“, *ἴσθι ὅτι*, *εἰ* *ἴσθε ὅτι* [Udtryk, der skjøndt sjeldnen virkelig staae der: Xen. ἀραβ. V, 9, 29, anført i Madv. Gram.]: *ἀραβ.* V, 5, 20: *ὅ δὲ λέγεις βλαπτασθόντας σκηνοῦν, ἡμεῖς ἡξι-*

Qvod scribis te audisse in candidatorum consularium coitione me intersuisse, id falsum est.

(Cic. Q. fr. III, 1, 16.)

Balbūm *qvod* ais mature Romam bene comitatum esse venturum mecumque assidue ad Id. Majas futurum, id mihi pergratum perque jucundum est. (Q. fr. III, 1, 12) cfr. C. Fam. I, 9, 24.

[Fenestrarum angustias qvod reprehendis; *scito* te *Κέρον παιδίαν* reprehendere. C. Att. I, 11, 2. — Qvod de Quinti fratris negotio scribis te confiscare non potuisse, nunc autem omnia facturum, ut conficias: *id scito esse ejusmodi*, ut. (C. Q. fr. I, 9, 24.)] Qvod scribis te velle scire, qvā

14. ἀρξει] neml. ὁ τύχαννος; thi Overgangen fra Enketallet til Fleertallet er ligesaa hyppig, som omvendt, sml. Not. ovfr. II, 13. — οὐτὶ — δέ] man ventede αὐτα δέ, men sml. *Kypron.* I, 4, 3: αὐτα μὲν — εἴτι δὲ οὐτὶ. —

οὐμεν τοὺς κάμυοντας σίς τὰς
στέγας δέξασθαι π. τ. ε.

sit reipublicæ status; summa
dissensio est, sed contentio dis-
par. (C. Fam. I, 7, 10).

II. *Ei.* [Her har jeg ikke fundet noget Eksempel, hvor εὐτὸς ὅτι virkelig er sat til]: ἀναβ. VI, 4 [6], 27: Ἐγὼ ὦ Κλέανδρε, εἰ οὐτὶ^{οὔτε} με ἀδικοῦντά τι ἄγεσθαι,^{οὔτε} ἔπαινον οἰδένα οὔτε ἐβαλλον,^{ἀλλ’} εἶπον.....

Si auctoritates patronorum in judiciis valent, ab amplissimis vi-
ris L. Cornelii causa defensa
est. (C. pro Balbo init.)

III. Ira. [Eigesom med et underfor-
staet „saa paastaaer jeg, saa vil
jeg anføre“. Denne Udtrykksmaade
anvendes særlig af Falerne.]

Sed si hæc major esse ratio vi-
detur, quam ut hominum possit
sensu aut cogitatione compre-
hendi; est etiam illa Platonis
vera et tibi, Catule, certe non
inaudita vox, omnem doctrinam
etc. (C. de Or. III, 6, 21.)

[ut omnes intelligent, me L. Lu-
cullo tantum impertire laudis,
quantum — debeatur, dico, ejus
adventu maximas Mithridatis co-
pias omnibus rebus ornatas at-
que instructas esse. p. l. Man.
8, 20. cfr. in Verr. II, 54, 134.]

Etenim, ut simul P. Africani quo-
que humanitatem et æquitatem
cognoscatis, oppidum Himerae
Carthaginienses quondam cepe-
rant. in Verr. II, 35, 86.

Ut frontem ferias, sunt, qui etiam
Cæsonium putent. C. Att. I, 1, 1.

Demosth. 24, 14: γράφονται
τὸ ψήφισμα· σίς ὑμᾶς εἰσῆλθεν·
ἵνα συντέω, κατὰ τοὺς νόμους
ἔδοξεν εἰρησθαι καὶ ἀπέργυεν.

Demosth. 21, 43: οἱ περὶ τῆς
βλάβης οὗτοι νόμοι πάντες, ἵνα
ἐν τούτων ἀρξωμαῖ, ἀν μὲν ἐκών
βλάψῃ, διπλοῦν, ἀν δ’ ἄκων,
ἀπλοῦν τὸ βλάβος κελεύοντιν
ἐκτίνειν.

ἀναγνάζεσθαι] regelmæssig vilde det hedde *ἀναγνάζηται*, stillet parallel med *δέη*, men den begyndte Sætnings Bygning har ladet Forsetteren stille det sideordnet med *φυλάττεοθαι*.

15. *ἴππος*] sml. ovfr. § 14 (*ἐχθρός*) og III, 1. ¹⁾) — *φοβερός*] personligt Udttryk istedenfor et upersonligt, om denne Brug sml. *ἀναβ.* V, 7, 2: *οἱ οὐρανῖται φοβεροὶ ἡσαν,* μὴ ποιήσειαν τοιαῦτα (o. Not. dertil), s. ogsaa Madv. § 177, b, Ann. 2. — *ἐν τοῖς κινδύνοις*] Naar man udsætter sig for det Bovestykke at bruge den, ved Forsøget.

16. *τοὺς κεντημένους — ἀπαλλασσομένους*] da baade *κεντ.* og *ἀπαλλ.* figes om de samme Personer, er Artiklen kun sat eengang, s. Madv. 16, b.

Cap. VII. Ogsaa de Gresbevisninger, som tildeles Tyrannen, ere uden Værd, da de hedes ham af Frygt og ikke af Agtelse. Og alle disse Ulykker kan han dog ikke fuge sig løs fra, thi fra alle Sider vilde man tage Hævn over ham, naar han ikke længer havde Magten.

1. *εἶπεν — ἔφη*] saaledes lægges ofte overslodig et *ἔφη* til, sml. *οἰκον.* VIII, 2: *καὶ ἐγὼ εἶπον, Μῆδέν τι,* *ἔφην, ἀθυμήσῃς.* *συμπ.* I, 15: *καὶ ὅς ἀναστενάξας εἶπε· Ναὶ μὰ Δί,*ἔφη.**

2. *τοῖς τυράννοις*] et Slags Hensynsdativ, som findes nu og da ved *ποιεῖν* istedenfor *Αff.*, s. derom Not. til *ἀναβ.* V, 8, 24²⁾). — *καὶ ἄλλον ὄντινα]* *ἄλλον* er attraheret af Relativet, for *καὶ ἄλλῳ*, *ὄντινα* el. *καὶ ὄντινα* *ἄλλον*, Dem. π. *οτεφ.* § 16: *ἔτιρῷ δ' ὅτῳ κανόν τι δώσομεν, ζητεῖν.* Herod. V, 87: *ἄλλῳ μὲν οὐκ*

¹⁾) Nogle have her villet finde en Anatoluthi i Righed med den, som er omtalt IV, 6; men, som mig synes, uden Grund, s. *ἀναβ.* III, 3, 16, Not. til II, 5, 41 og Madv. § 220, Ann.

²⁾) Sml. endnu *ἀπομν.* II, 3, 13; Plat. *πολιτικ.* 294. c. — *τοὺς τυράννους* *Δῆ.* *ὄντινα* *ἀεὶ* — *τυγχάνοντος* *Δῆ.*

ἔχειν ὅτεῳ ξημιώσοι τὰς γυναικας. f. Madv. § 101, a, Ann. o. § 105, b, Ann.

3. ἀνήρ] iffe ἀνθρωπος, f. Not. II, 1. o. hvad der følger strax nedenfor. — εμφύγη] denne Conjunktivform (ligesom Optat. φύη Theofr. 15, 94) synes ellers ikke at forekomme. Nogle have derfor optaget den hos Senere ikke sjeldne og af og til hos Platon forekommende Form εμφυγῆ.¹⁾

4. εμοὶ μέν] f. I, 7.²⁾

9. ἀπολαύειν] Saaledes har hos Xen. undertiden νομίζω Præsens Infinitiv for Futur., smt. Madv. § 172, a, Ann. jvn. Ages. I, 15: νομίζων ἵναρός εἰραι πατεπα-
νῆσαι τῇ ἕππῳ τοὺς "Ελλῆνας. o. II, 8.³⁾ — ἐπειτα] "som Følge heraf", ikke just derpaa, f. Madv. § 175, a. — εθέλωσιν] om hvad man gjerne gør, smt. Kvo. I, 3: Κύρῳ γοῦν ἴσμεν ἐθελήσαντας πείθεσθαι τοὺς ἀπέ-
κοντας παμπόλλων ἡμερῶν ὄδόν.

10. φροντιζόμενον] er her, hvad sjeldent er Tilfældet, brugt passivisk, ligesom saa hyppigt πιστεύειν, ἀπι-
στεῖν o. v. — ως — οὐτως] Paa samme Maade som
οὐτος optager den partcipiale Sætning i Udtryk som: οἱ
πατὰ μόνας ἄριστα πιθαγίζοντες, οὐτοι — πρατιστεύ-
οντιν (ἀπομν. III, 7, 4); οἱ προίκα εὖ πεπονθότες, οὐ-
τοι ὑπῆρετούσι τῷ εὐεργέτῃ (Ages. IV, 4), er οὐτως her
brugt med Eftertryk efter det med ως indledede Participium
(Madv. § 175 d. o. Ann.).

11. μὲν δῆ] visselig, certe qvidem, smt. Kvo. I,
6, 9: Τι δέ, ἔρη, οἶσθα, ὅπόσαι αὐτῷ ἔστι; Μὰ τὸν
Δάα, ἔρη ὁ Κῦρος, οὐ μὲν δῆ. S. ovfr. II, 18⁴⁾. —

¹⁾ S. Lobeck til Buttmann. gr. Gr. II, S. 321. — Breit., Sp. læse εμφυγῆ.

²⁾ § 6. ιπό Breit.

³⁾ Madv. „Bemerkungen über einige β. d. gr. W.“ S. 37.

⁴⁾ Krüger har i sin Grammatik (§ 69, 35, 1; smt. Not. t. Anab. I, 9, 13) gjort opmærksom paa, at i nogle Udtryk, som ἀλλὰ μὲν δῆ, καὶ

οσπερ — οτήσαιτο] om Optativ ved Gjentagelse, s. Madv. § 133.

12. *ταύτη — γάρ*] s. Madv. § 196 a. — *ἐντί-
νων]* s. Madv. § 177, b, Ann. 4. hyppig. hos Xen. s. *Kvø.* IV, 5, 44; 4, 36; *Oiz.* XII, 4. — *ἢ δεσμοὺς ἀν-
τιπάσχοι]* Vi ventede enten: *ἢ δεσμοὺς ἀντιπάσχων* eller, naar man tager Hensyn til den følgende Sætning, *ἢ πῶς ἀν-
δεσμοὺς ἀντιπάσχοι.* — *ἀντιπάσχοι ὄσους*] d. e. *πά-
σχοι ἀντὶ τούτων, ὄσους.* — *ὄσους — ἀντιπαρά-
σχοιτο*] d. e. *ἀντὶ τούτων, ὄσους —, παράσχοιτο.* — *ὄσους ἐδέσμενος]* see Madv. § 26¹⁾)

Cap. VIII. Simonides søger at overbevise Hieron om, at Tyrannen gaarste anderledes end den private Mand er i stand til at erhverve sig Andres Velvillie ved store og betydningsfulde Gaver; Hieron erindrer derimod om, at Tyrannen ogsaa maa foretage Meget, der i hoi Grad paadrager ham Had: Paalæg af Skat, Afsstraffelse af Forbrydere, Underhold af Leiesoldater.

μὲν δῆ, οὐ μὲν δῆ ο. ν. II., hvor μῆν aldrig bruges, har μέν beholdt Betydningen af μῆν, hvoraaf det er opstaet; og Kon. Matthiae har i et Skoleprogram (Qvedlinb. 1845) søgt at vise, at denne Brug gaaer videre, saaet endog Steder, som det I, 4, synes at maatte henhøre derunder. Man kan heller ikke nægte, at Modsatningen (som, hvis den skal være tilstede, jeg paa hvert Sted ikke kan tænke mig andensteds end i § 7) falder lidt i det Ubestemte, sm. II, 12; skjondt jeg naturligvis ikke nægter, at der ere mangfoldige Steder, hvor μέν δῆ staae saaledes, at μέν indfører en Modsatning til et følgende, med δέ indledet Led, medens δῆ med Eftertryk udhæver et Begreb.

¹⁾ Om Formen *νατέτανε* ere Anskuelerne meget deelte, og de forskellige Udgivere have i fort Tid skiftet Mening. Saaledes har Krüger i sin sidste Udgave (1851) rettet alle Steder i ἀναβ. til Former uden τ; Kun IV, 8, 25 har han ladet det beroe med at skrive *ναταντανόν*; men i den latiniske Udgave varer Formerne med τ uansægtede baade der og VII, 6, 37. Saameget synes vist, at Hdfr. beskytte Formeren med τ baade her og tre Steder i ἀναβ., men ligesaa vist er det, at Formeren ikke bruges udenfor Xen. i attisk Prosa. — Df. har [*ἀποθανομένας*].

2. *σοὶ*] dat. ethic. Madv. § 38, f.

3. *προσειπάτω*] sæt at Høvneren hilser En d. s. v.; saaledes bruges undertiden hos Græferne Imperativ ligefrem om en Antagelse¹⁾, sml. det følgende. — *ἴθι δή*] tjener ofte som Overgangspartikel, næsten = *ἄγε δή*, φέρε δή. sml. *ἀπομν.* I, 6, 4: *ἴθι οὐν ἐπισκεψώμεθα.* — *τιμησάτω*] sæt at Enhver af begge viser En den Gre at indbryde ham til et Offermaaltid. Efter Øffring var der Gjestebud, hvortil man indbød sine Venner. *ἀπομν.* II, 3, 11: *Ἄγε δή μοι, ἔφη, εἰ τίνα τὸν γνωρίμων βούλοιο κατεργάσασθαι, ὅπότε θύοι, παλεῖν σε ἐπὶ δεῖπνον, τι ἀν ποιοίς;* Kun berygtede Gjerrige undlode Sligt; saaledes karakteriserer Theophrast (9) en *ἀναισχυντος* med de Ord: *θύσας τοῖς θεοῖς, αὐτὸς μὲν δειπνεῖν παρ' ἑτέρῳ, τὰ δὲ κρέα ἀποτιθένται ἄλλοι πάσας.*²⁾

5. *μη-ὅτι-ἄλλα*] f. Madv. § 212, 2. — *ποιεῖ*] som Subject tages τὸ ἀρχεῖν fra det foregaaende ἀρχοντι. — *πιλλιονα-παλλιῶ*] sml. ovfr. IV, 6.

1) Overgangen til denne Brug af Imperativ om en ligefrem Antagelse: sæt det Tilsælde, at, som paa dette Sted er constateret ved en Række af Exemplar, ligger i den ofte forekommende concessive Imperativ, allerede i de homeriske Udtryk: *"Ἐρδ', ἀτὰρ οὐτοι ἐταιρέουμεν θεοὶ ἄλλοι* (Jl. IV, 29), sml. Plat. Theait. 197 E: *πεποιήσθω δή, ἀλλὰ τι τοῦτονθεν.* Nærmeist i Overensstemmelse med Stedet af Hieron er det af Krüger (gr. Gr. S. 183, Num. 2) og Schmalsfeld (Syntax der gr. Verbums, S. 142) anførte Sted af Sophokles' Antig. 1168, hvor Budet figer til Choret i Anledning af Kreons Uslykke:

*πλούτει τε γὰρ πατ' οἶκον, εἰ βούλει, μέγα,
καὶ ζῆ τύραννον σχῆμ' ἔχων, ξὺν δ' ἀπῆ
τούτων τὸ γαίρειν, τᾶλλ' ἔγω παπτοῦ σκάσ
οὐκ ἀν πριαιμην ἀρδοὶ πρὸς τὴν ἥδουνήν.*

Detimod ved jeg ikke, hvorfra Exemplaret: φέρε δή καὶ παῖδες γενέσθαι
σαν· φροντίδων ἥδη πάντα πλέα, hos Krüger er taget.

2) *θεραπευσάτωσαν*] denne Form istedenfor den mere attiske *θε-
ραπευσάντων* findes høft og her hos Xenophon.

6. *ἐν οἷς*] med Hensyn til hvilke, paa Grund af hvilke, s. Madv. § 39 (Slutn.). — *όμιλῶν*] gaaer paa naidika, sml. Plat. Phaidr. 293, A: *οὐτε οἵη πρέπτων οὐτε ἰσούμενον ἐκών ἐργαστῆς παιδικὰ ἀνέξεται, ἣττω δὲ καὶ ὑποδεέστερον ἀεὶ ἀπεργάσεται.* s. ogsaa συμπ. VIII, 26 o. Madv. § 3, b.

7. *ὅπότε γε μήν*] efter som nu dog virkelig.¹⁾

9. *πραντέον μέν γε*] man maa jo udpresso Penge. γε altsaa med Hensyn til det Foregaaende, μέν med Hensyn til det efterfølgende δέ. — *τάχος παιρός-εξορμάσθαι*] egentlig en Forbindelse af to Constructioner: *τάχος παιρός παραστῆ* og *παιρός παραστῆ εξορμάσθαι*, sml. Madv. §. 153.

10. *εἰς τιμάς*] sml. *εἰς πέρδος*, *εἰς χάριν ποιεῖν τι.*²⁾ Om disse *τιμαι* s. ovf. VII, 4. 5. 8.

¹⁾ § 8. Dī. *ἄνθρωποι* uden Artikel.

²⁾ Fleertallet af Hdskr. synes at have: *τυράρροις ἴσοτιμοις*, Dī. og Sp. have *τυράρροις ἴσοτιμοις*, hvilket ingen passende Mening synes at give (Sp. *ἴσοτιμοις*, communes h. e. pares sibi dignitate atque ita se gerentes, ut si ejusdem secum conditionis sint); jeg har vel i Texten foretrukket Breit.'s Conjectur: *τυράρροις εἰς τιμας*: Thi de troe, at Tyrannerne underholde disse ikke som en Gresvagt, men for ved dem at faae deres Havesyge tilfredsstillet. Men denne Udgiver har ikke bemerket, at Tanken dog ikke er ganzt rigtig; thi der skulde ikke være sagt: ikke som en Gresvagt, men for sin Havesyges Skyld, men: „ikke saameget som en Gresvagt, sem for o. s. v. eller som Breit. uden videre oversætter det: non tam propter honorem, quam rapinae causa; hvad vel næppe det bare ōvn — ἀλλὰ kan betyde. Man ventede enten: *οὐ μᾶλλον* (*οὐ τὸ πλέον*) — ἀλλά, og dertil sigter Breit.'s grammatiske Henvisninger (men det forekommer mig, at f. Ex. hos Thuk. 2, 43: *τάγον ἔλαφον ἐπισημότατον*, *οὐκ ἐν φεινται μᾶλλον*, *ἀλλ' ἐν φηνται μᾶλλον* *παταλείπεται*, vil Udeladelsen af μᾶλλον aldeles forstyrre Tanken); eller: *οὐ μόνον* — *ἀλλά* (*καὶ*), hvad ogsaa en Udgiver har optaget. Endnu maa jeg paa Grund af en Udgivers Uttring bemerke, at vort Sted her aldeles ikke har noget at gjøre med Brugen af *οὐ* — *ἀλλά καὶ* (*el. uden καὶ?*) = ikke alene ikke, men end ogsaa, hvorom jvfr. særlig Jacobibz. Lukian. Toyar. 2. S. 3.

Cap. IX. Simonides raader derfor Hieron til saa meget som muligt at lade Andre nærmest udføre det, hvorved man påadrager sig Had, men selv derimod besørge Alt, som opvækker Velvillie og Erfjendtlighed. Ved Belønninger skal han sege at fremkalde Kappelyst mellem Borgerne, forat de med Sver kunne udføre, hvad der er nyttigt for Staten.

1. *ὅπως* s. Madv. § 159, Anm. 3 (Slutn.). — *δέ* *χαρίτων εἰναι*] være fjerkomne, modtages med Tak. Om saadanne adverbielle Udtysk (δι' ἀπεχθείας, διὰ σπουδῆς, διὰ μνήμης, δι' εὐχῆς, δι' ὄχλου, δι' ἵσου) s. Madv. § 69, 2, a. —

2. *τὸ μὲν διδάσκειν — αὕτη μὲν —, τὸ δέ — ταῦτα δέ*] om det dobbelte μέν og δέ s. Madv. 188, Anm. 4. Om det forstærkende *αὕτη* — *ταῦτα* s. Madv. § 100, e.

3. *τὰ γιγνόμενα*] vel nærmest *ἐν Ἀρίβαις*.

4. *ἡμῖν*] s. ovfr. VIII, 2. — *οἱ ἄρχων*] I Athenen var det den første Archont, hos Grammatikerne ἀ. *επώνυμος*, der havde denne Forretning, s. Boj. S. 121. — *χρονία* *γοργός*] s. Boj. S. 134. — *ἄλλοις*] nemlig *χρονοδιδασκάλοις*. — *οὐνοῦν εὐθύς*] strax altsaa heri, strax altsaa ved dette Exempel viser det sig, at; om denne Brug af *εὐθύς* s. ovfr. Not. 1, 35. — *ἐγένετο*] Ved at omtale en Tilstand eller et Forhold, som man har lagt Mærke til i en forbigangen Tid, men der dog maa opfattes som bestaaende endnu, sætte Grækerne hyppigt *Præteritum*, sml. VII, 6 og Not. til *ἀναβ.* I, 4, 9.

5. *τὰλλα*] dette substantiv iske Udtysk bestemmes noiere ved det tilføjede *τὰ πολεῖκα*, sml. *ἀναβ.* VII, 1, 13: *τὰλλα τὰ ἐπιτήδεια¹⁾* (o. Note dertil), s. Madv. § 9, a (Slutn.) — *νατὰ φυλάς ντε.*] Som bekjendt var Attika inddelte i 10 *φυλαῖ* Boj. S. 81, Lakedaimon i 6 *μόραι* (Boj. S. 57). Inddelingen i *λόχοι* skal særlig sigte til The-

¹⁾ *ἀπολογία* 33: *τὰλλα τάγαθά*; *οἰνον*. XIX, 16.

bægerne og Urgeierne (sm. *Ekklyt.* VI, 4, 13 o. VII, 2, 4). Inddelingerne gjaldt forresten baade Borgersamfundet som saadant og Hæren.

6. *ἀσκεῖσθαι*] man ventede *ἀσκεῖσθαι* *ἄν*: det i *εἰκός* liggende Begreb synes at have haft Indflydelse paa Udeladelsen af *ἄν*, sm. Hell. III, 4, 18; IV, 3, 2. Ævrigt staaer *ἄν* ved Infinitiv med *εἰκός*, *ἀπομν.* III, 4, 5. Sm. Madv. § 135, Ann. I, b.¹⁾

7. *εἰσφέροιεν*] s. Madv. § 139, a.²⁾ — *τὸ πάντων γε χρησιμώτατον*] s. Madv. § 19, Ann. 3. Man ventede forresten *πάντων μέν* el. *πάντων γε μέν*, dog udelades undertiden Modsetningspartiflen *μέν* i første Led, sm. *Ιππαρχ.* IX, 5: *παρὰ πλουσίων γε, ἀδυνάτων δὲ τοῖς σώμασιν.* Eurip. *Ιψηρ.* Aul. 657: *θέλω γε, τὸ θέλειν δὲ οὐκ ἔχων ἀλγύνομαι.* sm. Madv. § 188 (* S. 218) og Not. ovfr. I, 5. — *τῶν πολιτῶν*] afhængig af *τοῖς*. — Om Hierons Broder, Gelon, fortæller Plutarch i *Ἀροφῆθ.* (S. 9 *Stereot.*): *ἔξῆγε δὲ πολλάκις τὸν Συρακοσίους ὡς ἐπὶ στρατείαν καὶ φυτείαν, ὅπως ἢ τε χώρα βελτίων γένηται γεωργουμένη, καὶ μὴ κείροντος αὐτοὶ συνβολάζοντες.*

8. *συμπαρομαστοῖ*] en sjeldnere Forstørkning af Präpositioner (Sammensætningen forekommer hos Xen. endnu *συμπ.* IV, 17 og *Κυρ.* VII, 5, 84.), omrent = *συμπαρέσθαι* ovfr. VIII, 5.

9. *εἰ δὲ ὡφελεῖ*] s. Madv. 135, Ann. 1, a. — *ἄν — ἄν*] høre begge til *ἀγείροι*, s. Madv. § 139, b (Slutn.); *τιμώμενος* er *εἰ τιμώτο.* — *τοῦτο*] gaaer paa *ἐμπορία* eller det derfra tagne *τὸ ἐμπορεύεσθαι*, sm. *συμπ.* IV, 3, hvor *τοῦτο* gaaer paa *τὰς χάριτας* d. v. s. *τὸ τὰς χάριτας ἀποδίδονται.* — *ἄλυπον*] der ikke

¹⁾ *συμβολαῖοις* uden Artikel *Δῆ.* *ἐντόνος* *Σp.*

²⁾ *ἄν εἰσφέροιεν Δῆ.* — *θᾶσσον, θᾶσσον Δῆ.* *θᾶττον, θᾶσσον* Breit. *πάντων μέν Δῆ.*

faldt Borgerne til Besvær. — *τιμήσεται* i passiv Betydning, s. Madv. 83, a. — *οὐδὲ αὐτη ἀν ἀγοῖτο* saa vil heller ikke Undersøgelsen heraf ligge hen, sml. *Kvæ.* II, 3, 3: *οὐδὲ γὰρ αὐτοῖς ἀγεῖται τῶν πράτεοθατι δεουμένων.*

10. *ἔργον ποιεῖσθαι* i vrigten bestræbe sig for, lægge Bind paa, omtr. = *ἔργον ἔχειν* (s. Ex. Ages. XI, 12)¹⁾. Om Tillæget af Artiklen ved den af denne Phrase styrede Infinitiv, s. Madv. § 154, b, Anm. — *περὶ τῶν* s. Madv. § 58, a, A. 1.

11. *ἐν πολλοῖς* i mange Retninger; i samme Betydning stacer Dativ alene *Kvæ.* I, 6, 18 o. Genit. *ἰππαρχ* I, 26. — *λυοτελέστεροι* ḡ] at der ikke er billigere Barer end de, man tilfjører sig ved (at udfætte) Kampbelønninger. — *ἄθλων* s. Madv. 65, a. — *ώς μιν γά*] her sigtes til Seierstegne ved de offentlige Feste (Kransene af Gran-, Laurbær- og Olie-træet, en Kruske hellig Olie o. s. v. S. Boj. S. 156. — *ἐγάγεται* fremfalder, foranlediger, Soph. fr. 207: *οὐκ ἐγάγοντι ναόποροι οἱ ψευδεῖς λόγοι.*

Cap. X. Selve Leiesoldaterne ville ikke paadrage Enherskeren Borgernes Had, naar de see, at disse istedenfor at skade netop fremme det Heles Tary, idet de forhindre flette Borgere fra at tilfredsstille deres onde Tilbvieligheder, og ere et Bærn imod indtrængende ydre Hjender.

1. *ἔχεις-ώς*] kan du sige Noget, forat vi ikke, kan du angive Noget, der kan bevirke, at vi ikke, s. Madv. § 166, c, Anm. 2 (Slutn.).²⁾ Som Subjekt til Infinitiven er at tiltænke et *ημᾶς* el. *τινά.*

1) S. Stalbaums Note til Plat. Phaidr. 232, A.

2) Alle Højskr. synes at have *ώς* — *μισεῖσθαι*, og alle Udgaverne ligeledes. Kun en Enkelt retter det til *μισεῖσθαι δεῖ αὐτούς*. Et aldeles parallelt Sted har jeg ikke funnet finde. De af det tidligere Udgivere ansorte Steder

2. μὲν οὖν] immo: han vil visstelig netop, han vil meget mere trænge dertil. Her har altsaa μέν beholdt

ere enten rene følgesætninger eller henhøre under Madv. § 151. Hvad nu for det Første Brugen af *ως* for *ώστε* i Almindelighed angaaer, vil jeg blot gjøre den Bemærkning med Hensyn til Madv. Gr. og Sauppe's Bemærkning til Lykurg 9 (S. 95), at foruden hos Xenoph., hvor den er temmelig gængse, har jeg blandt attiske Prosaister stødt paa den hos 1) Platon: Menon 71, a; Loven 7, 814, a. 2) Antiphon I, 28; V, 63. (Det eneste Eksempel derimod, som Pape anserer af Platon paa *ως* for *ώστε*, hører ikke herhid, men ind under den indskrenkende Infinitiv [Madv. § 151]. Stat. V, 475 D: *ως γ' ἐρ φιλοσόφοις τιθίναι*). Det er bekjendt af § 166, b hos Madv., at *ώστε* kan bruges med Infinitiv for at angive en Hensigt. Da der nu i følgende Steder i alle Hdfr. staar *ως* (og ikke *ώστε*), nemlig: *Ιππαρχ.* IX, 5: *ἔθελοντι ἀργύριον τελεῖν, ως μὴ ἵππεσσιν.* *Ελλην.* V, 3, 38: *τοῖς τηλοτον βασιλεῖσι κορματα διδόναι* *ως συμμάχος εἶναι*, og i Madvigs Eksempel af *Krøn.* I, 2, 8: *καθὼρα φέρονται ως ἀρίστασσαι*, d. e. for at kunne øje, saa vil der vel ikke gøres nogen Indvending imed at opfalte *ως* her paa samme Maade, hvad ogsaa Krüger i sin gr. Gr. § 65, 3, 4 synes at have gjort, altsaa: „kan du anføre Noget, give noget Raad angaaende Leiesoldaterne, forat vi ikke skulle paadrage os Had for deres Skuld.“ Men er Opfattelsen af disse tre Steder rigtig — andre Steder, hvor *ως* kan opfattes paa en anden Maade, har jeg med Førstet ikke omtalt, — saa kan der rigtignok spørges, om det var rigtigt, at vi i vor Udgave af Xenophons *Anabasis* have holdt paa Krügers Opfattelse af: 1) I, 8, 10 (*διακόπτοντειν*), hvor alene cod. Etonensis har Optativen [hverimod V, 7, 18 cod. Eton. netop har Infinit. *λέξαι*, og ikke alle de andre Hdfr.'s *λέξαιναι*]. 2) III, 4, 25, hvor ligeledes Hdfr. synes overveiende at have *ἀναβαῖνειν*, og ikke Krüger's *ἀναβαῖνειν*. Jeg i det Mindste for min Part troede og troer bestemtere nu, at Krüger er gaaet forvidt i sin Begrændsen af denne Partikels Brug, og at Infinitiven bør beholdes paa disse to Steder. Han synes ogsaa selv noget at have forandret Mening om denne Sag, thi i Udgaven fra 1826 hedder det i Anledning af IV, 3, 29 (*παριγγεῖλεν — θεῖν πάντας ὅτι τάχιστα καὶ διαβαῖνειν* ἢ *ἔκαστος τὴν τάξιν εἰχεν, ως μὴ ἐμποδίζειν ἀλλήλους*) legendum videtur *ἐμποδίζοιεν*; men i Udgaven 1851: „*ως μὴ ἐμποδίζοιεν* ist wenigstens nicht nothwendig“, og den samme forandrede Anskuelse vil man finde ved at sammenligne hans Bemærkning til I, 8, 10 (lat. Udg.) med gr. Gr. 65, 3, 4.

Betydningen af *μήν*, hvoraf det er kommen, og udhæver med Eftertryk det, hvorom Talen er; sml. Not. til VII, 11 og Not. til Anab. I, 7, 6. — *ὅσῳ-τοσούτῳ* uden Comparativ i den relative Sætning, som ogsaa af og til i Latin; sml. Madv. § 43, Ann. (Slutn.). — *ἐγίγνεται-εἰναι*] sml. *Kυροπ.* II, 1, 25: *ἐν δὲ τῷ γίγνώσκεσθαι παὶ τὸ αἰσχύνεσθαι πάσι δοκεῖ μᾶλλον ἐγγίγνεσθαι*, og II, 4, 18: *γίγνεται τῷ Κύρῳ τὰ ἴερα ἐπὶ τὸν Ἀρμένιον λέγει παλέ.* — *ὑβριστοτέροις* om Dativen s. Madv. § 158, b.¹⁾

3. *ὅ ἀπὸ τῶν δορυφόρων φόβοις*] den frygt, som Spyddragerne indgjede; sml. *Kυρ.* III, 3, 53: *τῷ ἀπὸ τῶν πολεμίων φόβῳ*, o. Not. til ἀραβ. I, 2, 18. s. Madv. § 39, Ann.

4. *δεσπόται*] ikke blot Tyranner, men enhver Borger, som underholder Slaver. — *εἰ oὖν εἰναι*] d. e. *εἰ oὖν πρωτον τοῦτον εἴη εν τῶν προστ.* — *ως ὅντας*] ως hører til ὄντας doqυφόρους. om Alf. s. Madv. § 158, b. — *τι τοιούτον*] neml. at der skeer Efterstræbelser imod Borgerne af Slaverne. — Ifstedenfor at lade Eftersætningen følge strax efter *αἰσθάνωνται* indskyder Forf. en Parenthes forat

¹⁾) Med Hensyn til den påaberaabte § 158, b hos Madv. skal jeg henlytte Beiligheden til at gjøre opmærksom paa andre Slags Undtagelser end de under Texten (ogsaa i den tydste Udgave) berorte. Xen. *Ἐλλην.* I, 5, 2: staar: *Κέρον ἐδέοντο ως προθυμοτάτους πρὸς τὸν πόλεμον γενέσθαι*, og Udtrykket forsvareres ved Herodot. V, 80: *δοκέω ἡμῖν Αἰγαίητέων δέεσθαι τὸν Θεὸν χρῆσαι τιμωρητήρων γενέσθαι*, og længere nede: *ἐδέοντο Αἰγαίητέων ἐπιπαλεύμενοι πατέα τὸν χρηστήριόν οφε βοηθεῖν ως ἔοντων ἀγγιστέων.* sml. Plat. Kratyl. 395, C: *Οἶνον ἵπου παὶ πατέα ἐπείνου λέγεται τοῦ ἀρδός εν τῷ τοῦ Μυρτίλου φόνῳ οὐδὲν οἴον τε γενέσθαι προνοηθῆναι οὐδὲ προϊδεῖν.* Hos Thuk. staar paa samme Maade Dativ ifstedenfor Alf. I, 62: *ἥν η γνώμη τοῦ Ἀριστέως τὸ μὲν μεθ' ἑαυτοῦ στρατόπεδον ἔχοντι εν τῷ λιθμῷ ἐπιτηρεῖν τοὺς Ἀθηναῖος.* Ligefrem anakoluthisk er IV, 52, hvor Nominativen forklares af, at Forf. har for *ἥν αὐτῶν η διάροια* tænkt sig *διερροῦντο*.

udvise Udsagnet til alle Udaadsmænd og ikke blot til dem af dem, der ere Slaver; efter denne Digression optages Traaden ved en ny Forsætning med oðr, og saa følger først den fælles Eftersætning. — *γιγνονται*] existunt, sml. ἀναβ. IV, 8, 15: *ἐπεὶ δὲ ἐν ταῖς χώραις ἔκαστοι ἐγένοντο*, — *ἐγένοντο λόχοι τῶν ὀπλιτῶν ἀμφὶ τοὺς ὄγδοοντα*. — *τοῦτο ὡφελούμενοι*] nyde denne Gavn af dem.

5. *τοῖς ἀνὰ τὴν χώραν*] de andre Eindomme, som ere hist og her i Landet. — *τὰ ἐπικαίρα φυλάσσοντες*] holde Vagt paa passende Steder, hvorfra Fjenden let kan tagtages.

6. *προπονεῖν* n. t. ἀ.] d. e. *πονεῖν ὑπέρ τινος*, *φυλάττειν* *ὑπέρ* o. s. v. sml. ἀναβ. VII, 3, 31: *πονεῖν ὑπέρ σοῦ καὶ προκινθυνεῖν*.

8. *εἰς τούτους*] s. Madv. § 28, Ann. 1 (Slutn.). — *ἐπὶ μειοσι τούτων*] til Beskyttelse for det, der er af mindre Værd end hiint, som Leiesoldater beskytte.

Cap. XI. Fremdeles viser Simonides, at Tyrannen bør anvende af sine egne Midler til hele Statens Hæder; at det er en større Gre for ham, at mange af hans Undergivne fremstaae som Seierherrer ved de offentlige Lege, end om han ene bliver det. Hans Seier skal være at overgaae andre Staters Styrere i, at Borgerne i hans Stat ere lykkeligere og i større Velvære end i andre Stater.

1. *καὶ γὰρ ἐμοιγε*] etenim mihi quidem. — *ἀνδρὶ τυράννῳ*] at forbinde med *εἰς τὸ δέον τελεῖσθαι*.

2. *καθ' ἐν ἔκαστον*] Lader os undersøge enhver Ting enkeltviis¹⁾). — *οἰκιαν πρῶτον*] første

¹⁾ *καθ' ἐν ἔκαστον*] ogsaa blot *καθ' ἐν* (*καθ' ἐν*) cl. *καθ'* *ἔκαστον* kan tillige indtage Objektets, sjeldnere Subjektets eller i Forbindelse med *εἰπει* Predikatets Plads foruden at angive Delingen; undertiden har det en Genitiv hos sig, sjeldnere derimod et Particium. "Ellnr. V, 2, 7: *ἐπεμπον αὐτοῖς οἱ Λαυδαιμόνιοι* οὐ *καθ' ἐν*, ἀλλὰ *κατὰ κά-*

Led af Spørgesætningen er ubetegnet, s. Madv. § 199 c.¹⁾ — παραστάσι παραστάσ i Enkelttallet betyder en Pille, Spile, best. Dørstolpe; i Fleert. παραστάσες, de langt med en Væg løbende og fritstaaende Spiler, ogsaa en Spilegang, Prophylæer til en Bygning = πρόδομος.

6. ἐγὼ μέν] sml. Not. I, 7.

7. ὡν] neml. προσταῶν og naar du blandt dem giv den Stad, du hersker over; til mest lykkelig, s. Madv. § 95, Anm. 1. Her er ogsaa den Særegenhed, at Hieron egentlig ikke hører til ὡν ο: τῶν ἄλλων πρ. sml. Madv. § 96, Anm. 3. — εν αὐθῷ πότεροι] i Verden, som ofte; om Udeladelsen af Artiklen s. Madv. § 8, Anm. 2, a.²⁾

10. ἐνενεν αὐτολείας] hvad Sikkerheden angaaer, sml. Kvp. III, 2, 30: ἔξεσται ἡμῖν ἐνείνου ἐνεκα. απομν. IV, 3, 3: εἰ μὴ εἴχομεν (τὸ φῶς), ὅμοιοι τοῖς τυφλοῖς ἀν ἥμεν ἐνεκά γε τῶν ἡμετέρων ὁφθαλμῶν. — ποι] for ποι, s. Madv. § 79, a (Slutn.).³⁾ — τοῦτο πράττειν] ο: θεωρεῖν. Saaledes bruges i Græsken hyppigt πράττειν ligesom det giv re istedenfor at gientage det specielle Verbum. — ὑπηρετεῖν] neml. συρδὺς ἡ καλὸν ἡ αγαθόν τι, sml. Kvp. I, 6, 39: αἱ ὄρνιθές οι τὰ ουμφέροντα ὑπηρετοῦσιν.

12. καὶ προθύμους] og det ivrige, fyrlige. — εὐμενεῖ] fordi han er velvillig stemt imod dig, sml. ἀναβ. III, 5, 17: ἔφασαν εἰς Ἀρμενίαν ἤγειν, η̄ς Ὁρόντας ἥρχε πολλῆς καὶ εὐδαιμονος.

μην ἐκάστην ξεναγόν. — Kvp. III, 1, 12: λέγε δὴ σαφῶς καθ' ἐν ἐκαστον. — Ἐλλην. V, 2, 16: πᾶς εἰκός, ὑμᾶς τῆς Βουωτίας ἐπιμεληθῆναι, ὅπως μὴ καθ' ἐν εἴη. — Herod. I, 9: τῶν ἴματίων κατὰ ἐν ἐκαστον ἐκδύνοντα θήσει. — Herod. IV, 176: κατ' ἄνδρα ἐκαστον μιχθέντα περισφύμιον περιδέεται.

¹⁾ Sp. οἰκιαν πάτερον. — Df. ἤγει.

²⁾ Alle Hdskr. have εὐ ξεγ. — § 9. Df. οὐχὶ ὑπό.

³⁾ Df. ποι.

13. *συμμάχοντες*] Man ventede her et Led, svarende til de to foregaaende, med γὰρ indledede Sætninger, som: *σαυτῷ γὰρ ἔξεις συμμαχοῦντας.*

14. *ὅ τι περ]* = *ταῦτὸ ὅπερ* (§. Madv. § 98, a, Ann. o. 105, d.) *ἰμι. οἰκ. I, 7:* *ἔδόνει οἶκος ἀνδρὸς εἴναι ὅπερ οὐτῆσις.* XVII, 8: *τί τοῦτο λέγεις;* *ἄρα γε τὴν μὲν λεπτοτέραν γῆν ὅπερ ἀσθενεστέραν, τὴν δὲ παχυτέραν ὅπερ ἴσχυροτέραν;*¹⁾)

¹⁾ § 15. *κεκτήσει, φθονηθήσει* Dī.

II.

Efterretninger

om

Metropolitanskolen

for

Skoleaaret 1851—1852.

Af

B. Borgen,
Professor, Skolens Rector.

Examiner.

I. **Afgangsexamen.** Den skriftlige Deel af Afgangsexamen for Året 1851 blev, ifølge Ministeriets Bestemmelse i Skrivelse af 16de Juni, afholdt i Metropolitansskolen, ligesom i de øvrige vedkommende lærde Skoler, Mandagen den 23de, Tirsdagen den 24de og Onsdagen den 25de Juni. Da det i den anførte Skrivelse endvidere var bleven tilføjendegivet, at Undervisningsinspecteuren denne gang ikke vilde komme til at overvære Afgangsexamens Afholdelse i Metropolitansskolen, og at Ministeriet saaledes maatte have det overladt til Rector overensstemmende med de gjeldende Bestemmelser at anordne det Fornødne med Hensyn til den mundtlige Examen, blev denne Deel af Proven ansat til Fredagen den 18de, Lørdagen den 19de og Mandagen den 21de Juli.

Til at deelstige i Censuren med Examinerator og en af Skolens andre Lærere var i Tydsk og Fransk Professor Mag. Abrahams indbuden, i Latin Professor Dorph, i Historie Professor Mag. Allen; og da Rector fremdeles havde anset det som hensigtsmæssigt, at der som Censorer i Mathematik, Naturlære og Naturhistorie tilfaldtes for hvert Fag tvende dertil qualificerede Bidenskabsmænd udenfor Skolens Lærerpersonale, hvilket, efter foregaaende Indstilling, under 19de Juni af Ministeriet bifaldtes, blev forhenværende Overlærer ved Skolen, Professor Lund, og forhenværende Timelærer ved

samme, Cand. philos. Dahl, indbudne til i Forening med vedkommende Lærer at afgive Censur i Mathematik og Naturlære, samt Cand. med. & chir. Bergh, Cand. med. & chir. Didrichsen og Reservechirurg Bramsen til paa samme Maade at være Medcensorer i Naturhistorie.

Til første Deel af denne Examen indstillede sig :

A. efternevnte 16 Disciple, som, efter at have i to År eller derover nydt Undervisning i 6te Classe, aspirerede til at opflyttes i 7de Classe for der at gjennemgaae det sidste eetaarige Cursus: 1. C. D. Mourier, 2. A. S. S. Klubien, 3. J. L. Schou, 4. C. S. Jessen, 5. J. A. C. Tryde, 6. F. P. J. Dahl, 7. V. T. Petersen, 8. H. F. J. S. Petersen, 9. T. H. Lange, 10. H. R. L. Jensen, 11. O. Hohlenberg, 12. C. A. Ring, 13. M. C. G. Thye, 14. S. P. K. Lund, 15. J. J. Suenson, 16. C. J. Würzen.

B. efternevnte 16 Disciple, som, efter at have tilbragt eet År eller derover i 6te Classe, aspirerede til at opflyttes i 7de Classe for der, overensstemmende med Ministeriets Beskjendtgjørelse angaaende en Undervisningsplan v. s. v. af 13de Mai 1850 § 13, at gjennemgaae det sidste toaarige Cursus: 1. O. Algreen-Ussing*), 2. J. C. Møller, 3. A. D. Müller, 4. H. S. C. J. Lauritsen, 5. C. G. Lange, 6. S. C. H. P. Bruhn, 7. V. Oldenburg, 8. B. F. Sørensen, 9. F. V. W. Topsøe, 10. G. T. Hindenburg, 11. E. F. Koch, 12. H. Sørensen, 13. S. F. G. Smith, 14. C. E. T. Hansen, 15. J. G. F. Ræder, 16. A. L. Fibiger.

*) Denne Discipel, som i to År havde nydt Undervisning i 6te Classe og saaledes var berettiget til at indstille sig til Afgangsexamen med de Disciple, der aspirerede til Oprykning i den eetaarige 7de Classe, blev, ifølge Faderens Ønske i Skrivelse til Rector af 23de Juni 1851, bestemt til at indsættes i den toaarige 7de Classe.

Til Gramens anden Deel indstillede sig de 12 Disciple af 7de Classe, som i Aaret 1850 havde underkastet sig sammes første Deel, nemlig: 1. H. S. S. Knudhorn, 2. C. C. A. Goch, 3. L. T. Niessen, 4. H. P. M. Rosing, 5. M. Blom, 6. H. V. Birkerod, 7. H. S. Jørgensen, 8. J. L. R. Koefoed *), 9. S. Spandet, 10. H. E. T. Lippert, 11. J. P. Malling, 12. H. S. Smith.

Den skriftlige Prøve foretages i følgende Orden:

Mandagen den 23de Juni, Formiddag: Udarbeidelse i Modersmaalet for Gramens 2den Afdeling. Opgave: „Hvilke andre Livsvilkår kunne ansees for i Allmindelighed at begünstige den aandelige Udvikling?“

Estermiddag: Arithmetiske Opgave for samme Afdeling:
„En arithmetisk Række af et givet Antal $m + p$ Led skal bestemmes saaledes, at den hele Sum af Leddene er lig en given Størrelse S , og de partielle Summer, tagne særligt af de m første og af de p sidste Led, staae til hinanden i et givet geometrisk Forhold = r .

Erempler: 1) $m = 5$, $p = 9$, $r = \frac{1}{3}$.

2) $m = 5$, $p = 7$, $r = \frac{1}{2}$.“

Tirsdagen den 24de Juni, Formiddag: Latiniske Stuul for samme Afdeling: „Da Overansærselen i Krigen med Mace-

*) Paa Grund af et Sygdomsforsalg, der pludselig indtraf for denne Discipel under den skriftlige Examens og forhindrede ham i at fortsætte samme, underkastede han sig, ifølge Ministeriets under 4de Juli meddelelse Tilladelse, den for ham tilbagestaande Deel af bemeldte skriftlige Prøve fra den 11te til den 14de f. M., hvorved selvfølgelig nye Opgaver i vedkommende Fag blev meddeleste. Et strax derpaa følgende Tilbagesalg til Sygdommen, af hvilken han derefter i Aarets Øb baade længe og heftigt var angrebet, har fremdeles ogsaa gjort ham det umuligt at benytte den Lejlighed, som efter Ministeriets Bestemmelse i Circulairskrivelse af 26de August 1851 (see S. 11—12) vilde have staact ham aaben til paanh at indstille sig til Afgangsexamen i sidstafrigte Januar Maaned.

donerne var bleven overdraget til Consulen L. Paulus, holdt han fra Talerstolen paa Forum en Tale til Folket, i Slutningen af hvilken han med Skarphed revsede den Ubesindighed og Unmasse, hvormed Hoben pleiede at dømme om Felt-herrernes Planer og Foretagender. I alle selskabelige Kredse (circulus), sagde han, ja selv ved alle Gilder findes der Folk, som føre Armeer til Macedonien, som vide, hvor man skal staae Leir, hvilke Punkter der skulle besættes eller befæstes, naar og hvor man skal trænge ind i Macedonien, ad hvilken Vej Tilforselerne skulle bringes, naar man skal binde an med Fienden, naar man skal holde sig rolig, og, om de end ikke vide, hvad der er rigtigere at gjøre, dog altid vide; at det, der gjores, er urigtigt. Jeg er ikke den Mand, som mener, at en Ansører ikke trænger til Raad, men Raad kunne kun gives med Mytte af den, som for det Forste har Forstand paa Tinget og Erfaring, og for det Andet, som selv er tilstede ved og Part i Begivenhederne. Hvis der da er Nogen iblandt Eder, som troer at kunne give mig gode Raad, da følge han med mig til Macedonien. Jeg vil give ham Skib, Hest, Telt og saa videre. Men dersom han foretrækker det rolige Liv her i Byen for Krigens Farer og Besværigheder, da tie han skulle og forlange ikke fra Landjorden af at regjere Skibet. I see, hvorledes det, som her er sagt for 2000 Aar siden, endnu gælder i vore Dage. Thi Hoben er stedse sig selv lig, og det er eiendommeligt for Sandheden, at, hvad der siges for een Tid; tillige er sagt for alle Tider".

Eftermiddag: Geometrisk Opgave for samme Afdeling:
 „Naar en ret Kegle, hvis Sidelinies Vinkel mod Aksen er givet = α , har sit Toppunkt i Centrum af en Kugle, hvad Forhold vil der da blive imellem det Stykke af Kuglefladen, som Keglen affærer, og den hele Kugleflade?

Erempel: $\alpha = 60^\circ.$ "

Onsdagen den 25de Juni, Formiddag: 1. Oversættelse
fra Latin paa Dansk for samme Afdeling:

„Dimisso concilio (Krigsraadet) consul, cuius alio tota mens spectabat atque ceteri suaserant, mercatores quos-dam, notæ jam et fidei et prudentiæ homines, arcessitos secreto percunctatur, qualis per Perrhaebiam transitus sit, et quum loca non iniqua esse dicerent, præsidiis autem regis obsideri, spem nactus, si nocte improviso valida manu adgressus nec opinantes esset, dejici præsidia posse, his itineris ducibus milites ita dividere viam jubet, ut quarta vigilia tertio die Pythium adoriri possent. Ipse postero die, ut distineret regem a circumspectu rerum aliarum, prima luce medio in alveo (Flodfeng) cum stationibus hostium proelium commissit, pugnatumque est utrimque levi armatura, nec gravioribus armis in tam inæquali alveo pugnari poterat. Descensus ripæ utriusque in alveum trecentorum ferme passuum erat; medium spatium torrentis alibi aliter cavati paullo plus quam mille passus patebat. Ibi in medio, spectantibus utrimque ex vallo castrorum hinc rege, hinc consule cum suis legionibus, pugnatum est. Missilibus procul Macedones melius pugnabant, cominus stabilior Romanus erat. Meridie fere receptui cani suis consul jussit; ita eo die proelium direntum est, haud paucis utrimque interfectis. Sole orto postero die, irritatis certamine animis, etiam acrius concursum est. Sed Romani non ab his solum, cum quibus contractum certamen erat, sed multo magis ab ea multitudine, quæ disposita in turribus stabat, omni genere missilium telorum et saxis maxime vulnerabantur“.

2. Tydsk Stiil for Gramens første Afdeling: „En Indretning, der for det Meste af Fremmede betragtes fra et falsk Synspunkt, er Italienernes Maade at regne Klokkeslettet

Uhr) paa; imidlertid vilde dog det italienske Folk, dersom vort System efterhaanden blev almindeligere, tage en ciendom-melig Skif og en nedarvet (angeerbt) Forestillingsmaade. Hvor ofte høre vi ikke Italiens lykkelige Jordbund, skjonne Klima, rene blaae Himmel rose af Reisende, og dette er for Størstedelen sandt og ingenlunde overdrevent. Men netop heraf følger, at hvo, som kun kan det, gjerne bliver under aaben Himmel saa længe han blot kan og ogsaa vil nyde Luften ved sine Forretninger. Hvormange Haandværkere arbeide ikke udenfor Husene paa fri Gade! Hvormange Boder ere ikke heelt aabne ud mod Gaden! Hvormeget foregaaer ikke paa Torve, Bladser og i Gaardene! At ved en saadan Leve-maade det Dieblik, da Solen gaaer ned og Natten indtræder, maa være mere afgjørende end hos os, hvor det tids ikke bliver Dag hele Dagen, lader sig let indsee. Dagen er virkelig til Ende; alle Forretninger af et vist Slags maae nu endes, og dette Tidspunkt har, som det sommer sig for et sandfæltigt Folk, Aar ud og Aar ind den samme Betegnelse. Nu er det Nat; Enhver fremfiger en fort Bon, Klokkerne ringe, Tjeneren tænder Lamperne, bringer dem ind i Stuen og ønsker „en lykkelig Nat“. Fra dette Tidspunkt, der altid for-andrer sig med Solnedgangen, deles Tiden i fire og tyve Timer, og da nu Enhver ved den lange Vane veed, baade naar det bliver Dag og til hvilken Time Middag og Midnat falder ind, saa er det ikke vanfæltigt at gjøre alle Slags Be-regninger, hvori Italienerne synes at finde en Formøielse og et Slags Morskab“.

Den mundtlige Examens afholdtes i følgende Orden *):
Fredagen den 18de Juli: VII. Cl. A. Latin og Natur-

*) 7de Classe (Afgangsslassen), med hvilken Examens 2den Deel blev afholdt, var under den mundtlige Prøve deelt i A og B, saaledes at Afdelingen A bestod af de 6 øverste, Afdelingen B af de 5 følgende

Iære, VII. Cl. B. Historie og Græsk, VI. Cl. A. Religion og Tydsk, VI. Cl. B. Fransk.

Løverdagen den 19de Juli: VII. Cl. A. Historie og Græsk, VII. Cl. B. Latin og Naturlære, VI. Cl. A. Naturhistorie og Fransk, VI. Cl. B. Tydsk og Naturhistorie.

Mandagen den 21de Juli: VII. Cl. A. Hebraisk og Mathematik, VII. Cl. B. Mathematik, VI. Cl. A. og B. Geographie.

Specialcharaktererne samt de deraf uddragne Hovedcharakterer for de Candidater, som i Årene 1850—1851 have underkastet sig Afgangseramens twende Prøver og saaledes i sidstnævnte Åar ere dimitterede til Universitetet, findes anførte i Bilag I.

II. Halvaarsexamen. Den skriftlige Deel af denne Examens afholdtes Onsdagen den 21de og Torsdagen den 22de Januar, saaledes at danske Stiil udarbeides af samtlige Classer, tydsk Stiil af 6te og 5te Classe, fransk Version af 6te Classe, latinisk Stiil af 7de Classe A—B, 6te, 5te og 4de Classe, latinisk Version af 7de Classe A—B, 6te og 5te Classe, Opgave i Historien af 7de Classe A—B, Opgaver i Regning af 2den og 1ste Classe. — Den mundtlige Deel afholdtes fra Fredagen den 23de til Løverdagen den 31te Januar incl., idet enhver Lærer for sit Undervisningsfags Bedkommende foretog Prøven i de forskellige Classer.

III. Tentamen. Til det i Forordningen af 7de November 1809 § 103 ommeldte Tentamen erholdt twende Studerende, Emil Hoppe og Ludvig Clausen Reimer, Tilladelse til at indstille sig her i Skolen. — Begge disse Dimittender,

af Classens Disciple. — Ved 6te Classe A førstaaes de Disciple, der havde tilbragt 2, ved 6te Classe B de, der havde tilbragt 1 Åar i hemelde Classe, med hvilke begge sidstnævnte Afdelinger Examens 1ste Deel blev afholdt.

af hvilke den førstnævnte tidligere, fra 1ste September 1846 til Slutningen af November 1847, havde nydt Undervisning som Discipel i denne Skole, den sidstnævnte i sin Tid havde gjennemgaaet Efterslægtfelskabets Realskole, vare senere blevne forberedede til Examen artium under Beïledning af Underbibliotheifar Gundorph. Til den skriftlige Deel af Tentamen, hvilket blev afholdt fra Mandagen den 15de til Torsdagen den 18de September, blev følgende Opgaver stillede:

Latin Stiil (Liv. VI. 2.): „Dictatoren Camillus udnævnte C. Servilius Ahala til Besalingsmand over Ryteriet og holdt en Udskrivning af det unge Mandskab, saaledes at han ogsaa indlempede de Ældre, der endnu havde nogle Kræfter tilbage, i Centurierne, (centuriare). Efterat Hæren var udfrebet og bevæbnet, delte han den i tre Dele. Den ene Deel stillede han i det Beientiske Land imod Etrurien, den anden lod han flaae Leir foran Byen. Over de Sidstnævnte sikkede Krigstribunen A. Manlius Commandoen, over dem, der sendtes mod Etruscerne, L. Emilius; den tredie Deel førte han selv mod Volscerne, og ikke langt fra Lanuvium begyndte han at storme deres Leir. Da disse hørte, at Camillus var Overfæltherre, blev de belagte af en saadan Skræk, at de omgave sig selv med en Bold og Bolden med en Forhugning af Træer, (congestæ arbores), for at Fjenderne ingensteds skulle kunne komme ind til Forskandsningerne. Men da Camillus mærkede dette, lod han faste Ild ind paa det opstillede (objectus) Havn og baneede sig saaledes efterhaanden Bei til Leiren selv. Efterat Fjenderne vare slagne og nedhuggede og Dictatoren havde erobret Leiren, overlod han Soldaterne Byttet, hvilket var dem saa meget kjærere, som de ikke havde ventet det af den ellers ikke gavmilde Feltherre“.

Oversættelse fra Latin paa Dansk (*Tac. de oratt. dial. 30*): „Resert Cicero in extrema parte libri, qui Bru-

tus inscribitur, quæ neque in virtutibus neque in vitiis numerantur“.

Religion: Hvoraf fremlyser det, at den jødiske Religion trængte til at afsløses af en fuldkommere? — **Historie:** At give en Fremstilling af Frederik den Stores Virksomhed.

Efter forneden Overveielse med vedkommende Graminato-
rer maatte Rector ansee sig forpligtet til at meddele hver af ovennævnte Candidater den for dem under 24de September 1851 udstedte Attest for, at de vare fundne antagelige til aca-
demisk Underviisning.

IV. Under 26de August 1851 har Ministeriet udstedt følgende Circulairstrivelse angaaende de Tilfælde, i hvilke Tilladelse til at afholde en extraordinair Afgangsexamen kan ventes bevilget:

„Ligesom det ved Kongelig Resolution af 6te Mai f. A. (bekjendtgjort under 13de Mai næsteften) angaaende Ophæ-
velsen af den hidtilværende Examen artium § 24 er ind-
rommet Privatister, som ved uovervindelig Sygdoms- eller
anden Forhindring ere blevne udelukkede fra at indstille sig til
den ordinære Afgangs- eller Adgangs-Eramen, til hvilken de
have været anmeldte, efter nærmere derom indgiven Begjæring,
at blive stedede til en extraordinair Prøve i den paafølgende
Januar Maaned der, hvor de først vare anmeldte til Prøven,
faaledes vil Ministeriet i samme Henseende herved have bestemt
folgende nærmere Negler, hvorefter en lignende Tilladelse kan
ventes meddeelt de lærde Skolers Disciple, der ved lovligt For-
fald ere blevne forhindrede fra enten at indstille sig til eller at
fuldende en af Afgangseramens to Afdelinger ved den Skole,
hvor de have nydt Skolegang, nemlig:

- Den Discipel, som ved lovligt Forhindring udelukkes fra i
rette Tid at indstille sig til Afgangsexamens første Deel

eller fra heelt at fuldende denne, kan det tilstedes ved Skolen at underkaste sig ved Begyndelsen af det næsteaafgående Skoleaar en extraordinaire Afgangsexamens første Deel, hvilken da maa tages heelt, saavel dens skriftlige som mundtlige Deel i alle Examensfagene, om Examensanden endog har fuldendt endeeel af Prøven inden han forlod Examen. Begjæring, ledsaget af behørig Bevijsslighed for Forfaldets Gyldighed, om at stedes til en saadan særlig Prøve maa af vedkommende Skoles Rector være Ministeriet tilstillet i det Mindste 14 Dage før det nye Skoleaars Begyndelse.

- Den Discipel, som formedelst lovligt Forfald enten forhindres fra i rette Tid at indstille sig til eller heelt at afslægge Afgangsexamens anden Deel, kan det tillades at underkaste sig denne Deel af Examen paany ved Skolen i den næsteaafgående Januar Maaned. Begjæring om at stedes til saadan særlig Prøve maa, ligeledes bilagt med behørigt Forfaltsvidnesbyrd, være Ministeriet tilstillet inden Udgangen af September Maaned.

Hvilket herved tjenstlig meldes Hr. Professoren til behagelig Efterretning og Tagttagelse".

Skolens Disciple.

I. Ester den i forrige Aars Beretning S. 13—16 meddeelte Fortegnelse havde Skolen dengang et Aantal af 171 Disciple. — Imidlertid har følgende Afgang fundet Sted. — Under 22de Juli f. A. blevne de ovenfor S. 5 anførte 11 Candidater, der havde fuldendt Afgangsexamen, dimitterede til Universitetet; ligesom ogsaa den samme steds under Nr. 8 nævnte Dimittend Jens Laasbye Rottbøll Boefoed, som, paa Grund af de for ham indtrufne, ligeledes ovenfor oplyste Forhindringer,

ei blev istand til at fuldsøre Afgangsexamen, samtidigt dermed ophørte at føge Skolen (1—12). Fremdeles udmeldtes før indeværende Skoleaars Begyndelse: af 4de Classe: 13. Ludvig Carl Anton Ferdinand Thoste, 19de Juni 1851, 14. Eggert Christopher Knuth, 10de Juli; — af 3die Classe: 15. Johan Christian Boeck, 30te Juni, 16. Johan Frederik Vilhelm Holm, 22de Juli, 17. Jørgen Carl Georg Frederik Bech, 17de August; — af 2den Classe: 18. Wulff Frederik Engelbreth Casse, 30te Juni. — I Löbet af dette Skoleaar udmeldtes: af 6te Classe: 19. Peder Hjort, 5te Marts 1852; — af 4de Classe: 20. Anders Peter Dons, 25de August 1851, 21. Frederik Carl Gutfeld, 30te August, 22. Gustav Valdemar Meidell, 30te December; — af 3die Classe: 23. Johannes Hage Christian David, 4de September, 24. Sigurd Hjort, 9de Marts 1852, 25. Nicolai Andreas Angelo, 24de Marts.

Derimod ere i dette Skoleaar 27 Disciple blevne optagne, nemlig 26 ved Skoleaarets Begyndelse, den 23de August 1851, 1 i November s. A., hvilke samtlige paa efterstaende Fortegnelse ere bemærkede med *.

II. Skolen har efter denne Afgang og Tilgang for nærværende Dieblik en Freqvents af 173 Disciple, hvilke, efter den for Mai Maaned foretagne Censur (dog 7de Classe A's og B's Disciple efter Udfaldet af den sidst afholdte Halvaars-examen) ere fordelede saaledes *):

VII Classe A.

1. Johan Lauritz Schou, en Son af afgangne Brygger J. S. Schou.

*). 7de og 3die Classe have i dette Skoleaar hver for sig været deelte i to Afdelinger.

2. Christian Ditlev Mourier, en Søn af Høiesteretsassessor, Etatsraad C. F. L. Mourier, R. af D.
3. Anton Hieronymus Fritzsche Klubien, en Søn af Oberstlieutenant i den Kongelige Artilleriebrigade B. B. P. v. Klubien, R. af D.
4. Vilhelm Truels Petersen, en Søn af Overlæge ved 10de lette Infanterie-Bataillon T. J. Petersen, R. af D.
5. Ove Hohlenberg, en Søn af afgangne Professor Dr. theolog. M. H. Hohlenberg, R. af D.
6. Frederik Peter Jacob Dahl, en Søn af Overlærer F. P. J. Dahl.
7. Christian Seidelin Jessen, en Søn af Proprietair G. F. Jessen til Åsgerstrup ved Nakskov.
8. Harald Frithjof Julius Henrik Petersen, en Søn af Pastor J. H. Petersen, Garnisonspræst i Citadellet Fredrikshavn, R. af D.
9. Just Adam Christian Tryde, en Søn af Urtefræmmer C. C. Tryde.
10. Hans Rudolph Lorenzen Jensen, en Søn af Portrætmaler, Professor C. A. Jensen.
11. Thomas Herman Lange, en Søn af forhenværende Bogholder under Statsgjeldsdirectionen, Kammeraad T. H. Lange.
12. Carl Jacob Würzen, en Søn af afgangne Lands- og Søkrigscommisair, Oberstlieutenant C. A. L. v. Würzen.
13. Christian Andreas Ring, en Søn af Fuldmægtig under Finantsministeriet L. Ring.
14. Jean Jacques Suenson, en Søn af Overauditeur J. N. Suenson, Contoirchef under Marineministeriet, R. af D.
15. Matthias Carl Grandjean Thye, en Søn af afgangne Godsforvalter L. M. N. Thye i Bordingborg.

16. Frants Peter Nicolai Lund, en Søn af afgangne Proprietair P. Lund til Snerlingegaard i Sjælland.

VII Classe B.

1. Johan Christian Møller, en Søn af Portrætmaler J. F. Møller.
2. Otto Algreen-Ussing, en Søn af Etatsraad, Generalprocureur T. Algreen-Ussing, R. af D. og Dbm.
3. Hans Frederik Christian Julius Lauritsen, en Søn af afgangne Urtefræmmer H. B. Lauritsen, Dbm., Pleiesøn af Justitsraad, Landinspecteur C. Lund.
4. Frederik Christian Henrik Poul Bruhn, en Søn af Generalmajor C. P. v. Bruhn, Chef for Københavns Borgervæbning og Commandeur for Kongens Livjæger-corps, C. af D. og Dbm.
5. Frederik Vilhelm Wolfgang Topsøe, en Søn af Pastor J. F. Topsøe, Sognepræst i Hirschholm.
6. Balduin Fernando Sørensen, en Søn af Sadelmagermester C. P. Sørensen.
7. Andreas Daniel Müller, en Søn af Professor Dr. med. J. C. Müller, Stabslæge ved Landsteten, R. af D. og Dbm.
8. Carl Georg Lange, en Søn af Professor, Dr. philos. F. D. Lange.
9. Emil Ferdinand Koch, en Søn af Skrädermester E. B. Koch.
10. Hans Sørensen, en Søn af Gaardeier S. Larsen i Bangede.
11. Johan Georg Frederik Ræder, en Søn af Kammerjunker, Oberst J. F. v. Ræder, Commandeur for 10de lette Infanterie-Bataillon, R. af D. og Dbm.
12. Christian Eskild Theodor Hansen, en Søn af Dr. med.

- C. P. M. Hansen, Medlem af det kongelige Sundheds-collegium, R. af D.
13. August Leopold Fibiger, en Søn af Generalmajor i den kongelige Artilleriebrigade J. S. v. Fibiger, C. af D. og Dbm.
 14. Valdemar Oldenburg, en Søn af afgangne Pastor T. B. Oldenburg, Sognepræst til Sorterup og Ottestrup i Sjælland.

VI. Classe.

1. Carl Henrik Scharling, en Søn af Professor Dr. theolog. C. E. Scharling, R. af D.
2. Frederik Johan Raft Thaarup, en Søn af Pastor M. R. Thaarup, Sognepræst til Hvidberg og Lyng i Aalborg Stift.
3. Reinhard Peter August Mourier, Broder til Nr. 2 i VII. Cl. A.
4. August Otto Friedrich Lorenz, en Søn af afgangne Dr. med. G. A. L. Lorenz i Segeberg, Stedson af Krigsassessor C. C. L. v. Holten, Fuldmægtig under Krigsministeriet.
5. Ernst Peter Diechmann, en Søn af Fuldmægtig under Københavns Magistrat C. F. J. Diechmann.
6. Sophus Frederik Georg Smith, en Søn af Pastor A. N. C. Smith, første residerende Capellan ved Frue Menighed, R. af D.
7. Ebbe Gabriel Lund Drejer, en Søn af Hofmedicus, Professor Dr. med. J. L. Drejer, R. af D. og Dbm.
8. Georg Theodor Hindenburg, en Søn af Major D. G. v. Hindenburg.
9. Hans Christian Krøyer, en Søn af Skjøbmand H. C. Krøyer i Maribo.

10. Emil Valdemar Løse, en Søn af afgangne Snedkermester J. Løse.
11. Arthur Matthias Nicolai Abrahams, en Søn af Professor Mag. N. C. L. Abrahams, R. af D. og Dbm.
12. Adam Gottlob Oehlenschläger Hauch, en Søn af Statsraad, Professor Dr. philos. Hauch, R. af D.
13. Anders Sandøe Ørsted Jacobsen, en Søn af afgangne Justitsraad J. F. Jacobsen, Contoirchef under det forrige danske Cancellie.
14. Johannes Rothe, en Søn af Landstabsgartner N. Rothe, R. af D.
15. Frederik Kuhlstadt Hviid, en Søn af Major A. C. v. Hviid, R. af D.
16. Ludvig Georg Frederik Klubien, Broder til Nr. 3 i VII. Cl. A.
17. Jacob Cecilius Peter Wilse, en Søn af afgangne Cancellieraad J. L. Wilse, forhen Fuldmægtig under det danske Cancellie.
18. Carl Andreas Wandel Bluhme, en Søn af Premier- og Udenrigsminister, Geheimeratsraad C. A. Bluhme, St. af D. og Dbm.
19. Marius Jacob Teergaard Dinesen, en Søn af afgangne Justitsraad A. Dinesen til Kragerupgaard.
20. Jacob Ferdinand Møller, en Søn af Bogtrykker S. L. Møller.
21. Frederik Münter, en Søn af afgangne Raadmand, Justitsraad C. V. L. Münter, R. af D.
22. Fritz Sophus Schumacher, en Søn af Overtoldinspekteur, Statsraad A. C. Schumacher, R. af D. og Dbm.
23. Mareo Andreas Ludvig Hertel, en Søn af Justitsraad L. W. Hertel, Contoirchef under Krigsministeriet, R. af D.
24. Ernst Conrad Abildgaard Löffler, en Søn af Justits-

raad E. R. Löffler, Contoirchef, Bogholder og Hovedkasserer ved det Kongelige Theater.

25. Ernst Johannes Trier *), en Son af Grosserer J. S. Trier.

V. Classe.

1. Hans William Scharling, Broder til Nr. 1 i VI. Classe.
2. Octavius Thomas Hansen, en Son af Grosserer A. Hansen, R. af D.
3. *Rasmus Anton Holm, en Son af afgangne Goffardic平itain R. A. Holm i Svanke.
4. Christian Valdemar Bendz, en Son af Professor Dr. med. J. C. Bendz, Overlæge ved den kongl. Livgarde tilføds, R. af D. og Dbm.
5. Peter Frederik Engelbreth Casse, en Son af Justitsraad Dr. juris A. L. Casse, Assessør i Københavns Criminal- og Politieret.
6. Christian Hansen Stremme, en Son af Snedfermester J. Stremme.
7. Edvard William Møller, en Son af Restaurateur H. Møller.
8. Harald Johannes Valdemar Wick, en Son af afgangne Exam. juris H. D. Wick.
9. Johan Vilhelm Johnsen, en Son af Conferentsraad B. F. Johnsen, Departementsdirecteur under Finansministeriet, C. af D. og Dbm.
10. Julius Olaf Thomsen, en Son af afgangne Toldforvalter i Cappeln, Capitain P. A. v. Thomsen.

*) Denne Discipel indtager i Dieblifiket ikun af den Grund den nederste Plads i Classen, fordi han formedelst en Sygelighed, der har forhindret ham i at forberede sig til Skolen, ikke har funnet erhølde nogen Hovedcharakter for Mai Maaned.

11. Conrad Martensen, en Søn af Justitsraad G. J. Martensen, Contoirchef under Finantsministeriet, R. af D.
12. Christian Iver Martensen, Broder til Sidstnævnte.
13. Georg Sophus Wibe, en Søn af Justitsraad D. C. Wibe, Hovedmagasinførvalter under Marineministeriet, R. af D.
14. William Edvard Velschow, en Søn af afgangne Urtefæmmer C. F. Velschow.
15. Adolph Victor Freund, en Søn af afgangne Professor ved det kongelige Kunstabademie H. C. Freund, R. af D. og Dbm.
16. Otto Vilhelm Meier, en Søn af Overcommandeersgeant J. F. Meier, Dbm.
17. Johan Rudolph Thiele, en Søn af Justitsraad F. B. Thiele, Contoirchef under Finantsministeriet.
18. Christian Carl Christens, en Søn af Regimentschirurg F. C. C. Christens.
19. Peter Jensen, Broder til Nr. 10 i 7de Classe A.
20. Carl Frederik Vilhelm Prangen, en Søn af afgangne Oberst F. C. v. Prangen, Chef for det kongelige Ingenieurcorps, C. af D. og Dbm.
21. Adolph Fibiger, Broder til Nr. 13 i 7de Classe B.
22. Alfred Lund Brorson, en Søn af Justitsraad J. D. C. Brorson, R. af D.
23. Christian Terkelsen Bang, en Søn af Cancellieraad A. K. Bang, Revisionschef under Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet.
24. Christian Barnekow, en Søn af afgangne Kammerjunker, Overauditeur A. G. J. Barnekow.
25. Christian Conrad Sophus Danneshjold-Samsøe, en Søn af Generalpostdirektør, D. S. Grev Danneshjold-Samsøe, St. af D.

26. Frederik Vilhelm Steen Danneskjold-Samsøe, Broder til Sidstnævnte.

IV Classe.

1. Hans Henrik Peter Reiersen, en Søn af Etatsraad G. Reiersen.
2. Carl Hambro Gyberg, en Søn af Pastor H. F. J. Gyberg, Sognepræst til Glenstrup i Aarhuis Stift.
3. Charles Arnold de Fine Skibsted, en Søn af Assessor i Københavns Criminal- og Politieret C. F. de Fine Skibsted.
4. Carl Emil Bagger, en Søn af Kammerassessor N. Bagger, Slotsforvalter paa Sorgenfri.
5. Henrik Henning Ring, en Søn af Fuldmægtig under Finantsministeriet L. Ring.
6. Harald Aron Peter Philipsen, en Søn af Grosserer F. Ph. B. Philipsen.
7. *Johan Jacob Mohr, en Søn af kongelig Capelmusicus J. L. Mohr.
8. Valdemar Klingberg Christensen, en Søn af afgangne Kammeraad J. S. Christensen, Chef for Bygningsadmindistrations-Contoiret.
9. Julius Henrik Lange, Broder til Nr. 8 i 7de Classe B.
10. Jens Christian Ferdinand Wilse, Broder til Nr. 17 i 6te Classe.
11. Wildenrath Christian Carl Boeck Thrane, en Søn af Oberstlieutenant C. B. F. C. v. Thrane, Commandeur for 8de Linie-Infanterie-Bataillon, R. af D.
12. Jacob Frederik Scavenius, en Søn af Kammerherre P. B. Scavenius til Gjorslev m. m. R. af D.
13. Peter Frederik Johan Conradt-Eberlin, en Søn af

afgangne Høiesteretsassessor, Etatsraad P. J. A. Conradt-Eberlin, R. af D.

14. Thorvald Nicolai Thiele, en Son af Etatsraad, Professor J. M. Thiele, R. af D. og Dbm.
15. Bendt Treschow Dahl, Broder til Nr. 6 i 7de Classe A.
16. Carl Julius Sophus Abrahams, Broder til Nr. 11 i 6te Classe.
17. Peter Christian Larsen, en Son af Organist og Skolelærer M. P. Larsen i Narby ved Kallundborg.
18. Georg Vilhelm Gottwerth Müller, en Son af Kammerraad J. G. Müller til Overberg og Pagterold.
19. Joachim Bering Seerup, en Son af afgangne Pastor H. Seerup, Sognepræst til Borre paa Møen.
20. Frederik Algreen-Ussing, Broder til Nr. 2. i 7de Classe B.
21. Thorvald Schleisner, en Son af afgangne Inspecteur ved Ladegaardens Fabrik C. Schleisner.
22. Johan Jacob Vogelius Steenstrup, en Son af Oberstlieutenant i det kongelige Ingenieurcorps J. C. B. v. Steenstrup, R. af D. og Dbm.
23. Henning Frederik Bilsted, en Son af afgangne Regimentsqvarteermester C. J. T. Bilsted.
24. Carl Johan Frydensberg, Pleieson af Universitets-Døgestor, Cancellieraad C. O. Frydensberg.
25. Christian Emil Bør, en Son af Rødemester N. P. Kjær.

III. Classe A.

1. *Andreas Cosmus Bræstrup, en Son af Politiedirektør, Conferentsraad C. J. C. Bræstrup, C. af D. og Dbm.
2. Georg Carl Christian Wiese, en Son af Snedkermester J. C. Wiese.

3. Janus Julius Bernhard Lund, en Søn af Skomagermester C. N. Lund.
4. Torkild Peter Lund, en Søn af Høiestereisassessor, Statsraad J. C. Lund.
5. August Matthias Stub, en Søn af afgangne Adjunct ved Rønne Lærde Skole M. M. Stub.
6. *Ivan Edgar Alexander Sahlerz, en Søn af kongelig Skuespiller L. F. Sahlerz.
7. Paul Ludvig Ernst Löwenørn, en Søn af afgangne Kammerherre, Geheime-Legationsraad F. C. B. de Löwenørn R. af D.
8. Hans Anton Thiele, en Søn af physisk og optisk Instrumentmager F. A. Thiele.
9. Viggo Henrik Lauritz Bendz, en Søn af Professor H. C. B. Bendz, Lector ved den kongelige Veterinairskole.
10. Viggo Thorvald Sæxo Petersen, Broder til Nr. 8 i 7de Classe A.
11. Carl Johan August Nosky Rehling, en Søn af afgangne Skibscapitain A. J. A. Rehling.
12. *Johan Ludvig Carl Christian Tido Holstein-Ledreborg, en Søn af C. C. M. Grev Holstein-Ledreborg.
13. Olaf Johan Sophus Ahrensen, en Søn af Dr. med. A. A. B. Ahrensen, R. af D.
14. Hans Frederik Alexander Halling, en Søn af Kammerjunker W. v. Halling, Fuldmægtig under Finansministeriet.
15. *Christian Frederik Ferdinand William Detlef Reventlow, en Søn af afgangne Kammerherre, Geheimeconsejrsraad F. D. Grev Reventlow, overordentlig Gesandt og befuldmægtiget Minister ved det storbritanniske Hof, St. af D. og Dbm. (Optagen den 10de Novbr. 1851).

III. Classe B.

1. *Morten Smith Gad, en Søn af Procurator L. C. Gad i Vestindien.
2. Edvard Andreas Holmsted, en Søn af Premierlieutenant J. F. v. Holmsted, Dbm., Gymnastiklærer ved Metropolitanskolen.
3. Louis Friedrich Wilhelm Richter, en Søn af Bare-mægler H. B. Richter.
4. Carl Lund Scharling, Broder til Nr. 1 i 6te og Nr 1 i 5te Classe.
5. Rudolph Frederik Berggreen, en Søn af Kamfabrikant C. F. Berggreen.
6. Peter Ludvig Krebs, en Søn af Inspector og Adjunct ved Metropolitanskolen C. P. J. Krebs.
7. Christian Frederik Carl Holm, en Søn af afgangne Kunstmaler C. Holm.
8. Gustav Engelbreth Casse, Broder til Nr. 5 i 5te Classe.
9. Ludvig Gottfred Paludan, en Søn af Oberst J. F. v. Paludan, R. af D. og Dbm.
10. *Heinrich Johann Raimund Baumann, en Søn af Overlege C. H. Baumann, R. af D.
11. Carl Christian Sophus Cederfeld de Simonsen, en Søn af Justitsraad J. C. L. Cederfeld de Simonsen, forhen Borgemester og Byfoged i Kallundborg.
12. Carl Sophus Scavenius, Broder til Nr. 12 i 4de Classe.
13. *Viggo Theodor Woldbye, en Søn af Underlæge ved Kjøbenhavns Borgervæbning F. L. Woldbye.
14. Otto Valdemar Hoffgaard, en Søn af afgangne For-pagter J. J. Hoffgaard paa Benzonsdal i Sjælland.
15. *Maximilian Jacob Cornelius Munthe-Morgenstjerne, en Søn af Kammerherre, Geheime-Legationsraad J. B. Munthe-Morgenstjerne, C. af D.

16. George Alfred Mourier, en Søn af Commandeur R. G. Mourier, Directeur for Admiralitets-Bureauet under Marineministeriet, R. af D. og Dbm.
17. Evald Bjerregaard Hjort, en Søn af afgangne Sørenskriver N. Hjort i Norge.

II. Classe.

1. Jacob Philip Andreas Skrife, en Søn af Geheime-Legationsraad A. Skrife, Departementssecretair under Udenrigsministeriet, R. af D. og Dbm.
2. *Ludvig Frederik Gustav Jensen, en Søn af Skrädermester G. A. Jensen.
3. Julius August Thiele, Broder til Nr. 14 i IV Classe.
4. Frederik Andreas Chiele, Broder til Nr 8 i III Classe A.
5. *Pietro Købke Krohn, en Søn af Medaillleur F. C. Krohn.
6. Peter Vilken Heiberg, en Søn af Pastor S. J. Heiberg, Præst ved det kongelige Døvstumme-Institut.
7. Axel Thor Sciavitzky Dalberg, en Søn af Kammeraad S. T. Dalberg, Controlleur ved Finants-Hovedkassen.
8. Peter Vilhelm Rør, en Søn af afgangne Protokolsecretair i Høiesteret og Major ved H. M. Kongens Liv-corps P. B. Rør.
9. Gustav Victor Paludan, Broder til Nr. 9 i III Classe B.
10. Ditlev Andersen Nughorn, en Søn af praktiserende Læge, Cand. med. D. A. v. Nughorn.
11. Carl Gerhard Martensen, Broder til Nr. 11 og Nr. 12 i V Classe.
12. *Hans Emil Valdemar Møller, Broder til Nr. 7 i V. Classe.
13. François Gustav Hansen, en Søn af Snedkermester og Decoupeur F. Dumont Hansen.

14. Christian Frederik Brorson Bay, en Søn af Professor og kongelig Kammermusicus R. Bay, Cantor ved Holmens Kirke.
15. Martin August Valdemar Andersen, en Søn af Viins-handler J. A. Andersen.
16. *Herman Peter Winge, en Søn af Cancellieraad D. B. Winge.
17. *David Vilhelm Borgen, en Søn af Grosserer, Major D. Borgen, const. Stadsfæmuer, R. af D.
18. Ludvig Ferdinand Kellner, en Søn af Oberstlieutenant i det kongelige Ingenieurcorps L. S. v. Kellner, R. af D.
19. Albert Thorvaldsen Bay, Tvillingbroder til Nr. 14 i samme Classe.

I. Classe.

1. *Peter Guillamore Hansen, en Søn af Conferentsraad P. Hansen, forhen Gouverneur for de danske vestindiske Besiddelser, C. af D.
2. *Hans Peter Carl Røbke, en Son af afgangne Genremaler C. S. Røbke, Pleiesen af Medaillleur F. C. Krohn.
3. *Finn Adolph Peter Frydensberg, en Søn af Universitets-Døctor, Cancellieraad C. O. Frydensberg (see Nr. 24 i IV. Classe).
4. Christian Erhard Borgen, en Søn af afgangne Pastor D. Borgen, Sognepræst til Svanike og Ibsker Menigheder paa Bornholm.
5. Otto Ludvig August Balthasar Dannestjold-Samsøe, Broder til Nr. 25 og Nr. 26 i V. Classe.
6. *Andreas Frederik Boje, en Søn af Urtekræmmer F. S. Boje.
7. *Charles Theodor Lund, Broder til Nr. 16 i VII. Classe A.
8. *Christian Reiersen, Broder til Nr. 1 i IV. Classe.

9. Tønnes Theodor Severin Elberg, en Søn af Handelsassistent H. Elberg paa Julianehaab i Grønland.
 10. Hans Vilhelm Cederfeld de Simonsen, Broder til Nr. 11 i III. Classe B.
 11. *Peter Christopher Philipsen, Broder til Nr. 6 i IV. Classe.
 12. *Conrad Emil Mathiesen, en Søn af Premierlieutenant C. C. v. Mathiesen.
 13. *Georg Frederik Christian Christopher Tillisch, en Søn af afgangne Cabinetssecretair, Kammerherre C. L. v. Tillisch, C. af D. og Dbm.
 14. *Frederik Vilhelm Sponneck, en Søn af Finantsminister, Kammerherre B. C. G. Grev Sponneck, St. af D.
 15. *Otto Frederik Bremer, en Søn af Overlæge Dr. med. A. F. Bremer, R. af D.
 16. *Wilfred Julius Frederik Bardenfleth Erichsen, en Søn af Inspecteur ved Nicolai Arbeidshuus R. Erichsen.
-

Lærerpersonale.

I. I August Maaned 1851 modtog Timelærer, Cand. philos. Sigurd Thorvald Rielsen, Ansettelse som Adjunct ved Herlufsholms lærde Skole og Opdragelsesanstalt, i hvilken Anledning han under 17de f. M. frasagde sig den Undervisning, der hidtil havde været ham overdragen her ved Skolen.

Under 31te October 1851 blev Adjunct, Cand. theolog. Harald Valdemar Rasmussen allernaadigst beskifket til Sogneprest til Hals Menighed under Haderslev Provsti, hvorefter, i Henhold til Ministeriets Strivelse af 29de November f. A., Cand. theolog. Laurits Severin Sørensen blev antaget til

som Timelærer at overtage den af sidstnævnte Lærer hidtil givne Undervisning.

I Anledning af det ved Pastor Rasmussens Fratrædelse ledigblevne Adjunctembede blev Timelærer, Cand. philos. Carl Christian Christopher Kerrn under 3de December 1851 allernaadigst beskifret til Adjunct ved Skolen.

Efterat Ministeriet i Skrivelsé af 18de Marts 1852 havde tilkendegivet, at den constitueret Lærer ved Metropolitanskolen, Cand. philol. C. Thomsen under 20de Mai f. A. meddelede Constitution som Overlærer ved Århus Kathedralskole i Overlærer Oppermanns Sted fra 1ste Juni 1851 indtil 31te Marts d. Åar var under ovennævnte Skrivelseres Dato blevet forlænget, indtil det blev endeligen afgjort, om Overlærer Oppermann gif over til en anden Embedsstilling eller trædte tilbage i sin Stilling som Overlærer, og at, som en Følge heraf, en lignende Forlængelse var blevet fastsat i Henseende til den Cand. philol. P. J. Petersen meddelede Constitution i Candidat Thomsens Sted som Lærer ved Metropolitanskolen, (jvfr. Skoleesterr. for 1850—1851 S. 17) blev det senere, ved Ministeriets Skrivelse af 28de Mai d. A., meldt til Underretning, at, da Overlærer Oppermann fra 1ste Juni næstefter havde meldt sig til Tjeneste ved Århus Kathedralskole, vilde ovennævnte Constitution ved sidstanførte Skole til samme Tid ophøre for Candidat Thomsen, der saaledes vilde træde tilbage i sin Stilling som constitueret Lærer ved Metropolitanskolen; hvorhos det dog bemærkes, at denne Lærer, ifølge et af Ministeriet truffet Arrangement, vilde vedblive at fungere ved Århus Kathedralskole indtil Udgangen af indeværende Skoleaar, og at i Medfør deraf Candidat Petersens Constitution her ved Skolen først vilde ophøre ved Sommerferiens Indtrædelse.

II. Timelærer Cand. theol. Sørensen har leveret følgende forte Noticer af sit Levnetsløb, hvilke efter Sædvane her meddeles:

Laurits Severin Sørensen er født den 3die Juli 1826 i Odense, hvor hans Fader, Landsstingsmand Søren Sørensen, er Bestyrer af en privat Realskole. Undervist i denne indtil sit 15de Aar, blev han 1841 optagen som Discipel i Odense Cathedralskole, af hvis dygtige og humane Rector, Prof. Mag. Henrichsen, han 1845 blev dimitteret til Universitetet med bedste Charakteer. Med samme Udfald tog han det følgende Aar den saakaldte anden Examen. Derefter begyndte han sit theologiske Studium og absolverede 1851 Embedsexamen med Charakteren laudabilis. Selv Son af en nidsjær Skolemand, var han alt fra sin tidlige Ungdom vant til at føle Interesse for Opdragelsen og Skolens Anliggender; praktisk uddannede han sig ved at undervise saavel i Skolen som privat. I Decbr. 1851 blev han ansat som Timelærer ved Metropolitaanskolen.

III. Under 18de Mai d. A. har Ministeriet udstedt følgende Circulaire:

„Under den nuværende Fremgangsmåade ved Adjuncternes Ansættelse ved de lærde Skoler, hvorefter disse Lærere foreløbigen constitueres i de paagjeldende Embeder og først efter et Aars Forløb erholde kongelig Udnævnelse, naar de dertil af vedkommende Rector anbefales, har det hidtil ikke været iagttaget, at de paa saadan Maade constituerede Lærere netop ligefter et Aars Forløb, efterat de i saadan Egenskab ere blevne antagne, have erholdt fast Ansættelse; Tidspunktet herfor har tildeels været afhængigt af vedkommende Rectors Indstilling, og vel ere de fleste Adjuncter blevne allernaadigst beskifte omrent et Aar efter deres Antagelse til Lærere, men

dog have ikke Haar, væsentligst som en Folge af, at Indstilling fra Rectorerne om deres Udnævnelse er udebleven over denne Tid, maattet vente længere.

Ligesom det i og for sig er ønskeligt, at Forholdet i den omhandlede Henseende bliver lige for alle Adjunkerne, saaledes er det nu, efterat Berettigelse til Pension ifølge Pensionsloven af 5te Januar 1851 er knyttet til den kongelige Ansættelse, og Ejendomstiden, regnet fra den første kongelige Ansættelse, er et af Momenterne, hvoraf Pensionens Størrelse afhænger, af Vigtighed, at de ommeldte Lærere stilles under lige Vilkaar og at der ikke forholdes dem kongelig Ansættelse længere, end Hensigten med at lade dem staae en vis Tid paa Prøve som constituerede gør nødvendigt.

Ministeriet har deraf vedtaget og skal herved bringe til almindelig Kundskab følgende nærmere Regler for Ordningen af dette Forhold:

1. Ligesom hidtil bliver, naar en Adjunctpost ved de lærde Skoler bliver ledig, den Candidat blandt de Ansøgende om Embedet, hvem Fortrinet gives til dette, foreløbigen at constituere til Lærer ved den paagjeldende Skole og kan først indstilles til kongelig Ansættelse som Adjunct efter et Aars Forløb, naar han dertil erhverver sig vedkommende Rectors Anbefaling.

2. Philologiske Candidater, der have underkastet sig den ved Anordningen af 2den Febr. 1849 befalede historisk=philologiske Embedsexamen, kunne, selv om de i et Aar have fungeret som constituerede Lærere, ikke indstilles til kongelig Udnævnelse, førend de have underkastet sig den ved samme Anordnings § 13 forestrevne praktiske Prøve, men kunne paa den anden Side, hvis de have fuldendt denne praktiske Deel af Examen med bedste Charakteer, allerunderdanigst foreslages til fast Beskikkelse efter et halvt Aars Forløb.

3. Adjuncternes Anciennetet med Hensyn til deres Plads i den normerede Gagerække regnes ligesom hidtil fra den Dato, de ere constituerede til Lærere i det lærde Skolevæsens Tjeneste.

4. Enhver Rector har inden et Aar, og for de fornævnte philologiske Candidaters Bedkommende inden et halvt Aar, efterat en Lærer er constitueret i en Adjunctpost ved den af ham forestaaede Skole, til Ministeriet at afgive Erklæring om, hvorvidt en saadan Lærer egner sig til fast Ansættelse, og, forsaavidt Rector ikke efter denne Frist troer dertil at kunne anbefale den paagjeldende Lærer, uden at han dog finder tilstrækkelig Anledning til da at andrage paa hans Fjernelse fra Skolen, vil han ved Udløbet af næste Halvaar have at indkomme med ny Beretning og Forslag.

Overeensstemmende hermed anmodes Hr. Rectoren tjenstligen om at iagttagte det Fornødne".

Undervisningen.

I Det under 8de August indsendte Udkast til en Fag- og Timesordeling for Skoleaaret 1851—1852 blev under 22de næstefters af Ministeriet approberet med de Modificationer, som Rector, fornemmelig paa Grund af Adjunct Kielsens imidertid anmeldte Fratrædelse (see ovenfor S. 26) havde været foranlediget til efter den oprindelige Indstilling at foreslæge. I Henseende til det Antal Timer, der ansaaes fornødent for ethvert Lærefag, var i ovennævnte Udkast det samme Forhold, som forhen, bleven fastholdt, alene med Undtagelse af, at det fandtes hensigtsmæssigt i 1ste Classe til Dansk at henlægge 6, til Tydsk 5, istedenfor, som hidtil, respective 5 og 6 Timer; ligesom det ogsaa til Undervisningen i Naturlære, hvilket Fag nu er henlagt til 7de Classe alene, var nødvendigt i be-

meldte Classes 2den Afdeling (7de Cl. B.) at anviſe det forøgede Antal af 4 ugentlige Timer, hvilken Bestemmelse faaledes i og for sig falder sammen med den tidligere Ansættelse af 2 ugentlige Timer til ovennævnte Tag i enhver af de forhen-værende Afdelinger af 6te Classe; hvornæst der endvidere til Underviſningen i Hebraisk nu er blevet anviſt et ligeledes forøget Antal af 3 ugenlige Timer saavel i 7de Cl. A. som i 7de Cl. B., paa førstnævnte Sted ifølge den af vedkomende Lærer gjorte Erfaring, i sidstnævnte Afdeling overhovedet paa Grund af, at denne Underviſning, istedenfor, som tidligere, ogsaa at meddeles i 6te Classe, eller i det Hele i et Cursus af 3 Aar, nu er indskrænket alene til den toaarige 7de Classe.

Overſigt over Tag- og Timefordelingen:

1. Rector: Latin i VII. Cl. A.	10	Timer.
2. Overlærer Espersen: Historie fra III. til VII. Cl.	22	—
3. Overlærer Berg: Latin i VII. Cl. B, Græſt i VII. Cl. A—B	22	—
4. Overlærer Petersen: Mathematik fra III. til VII. Cl., Naturlære i VII. Cl. A—B	22	—
5. Adjunct Jensen: Religion fra I. Cl. til VII. Cl. B, Regning i I. og II. Cl.	26	—
6. Adjunct Holbech: Dansk i II. Cl., Tydſt fra II. til VI. Cl.	22	—
7. Adjunct, Inspector Brebs: Latin i V. og IV. Cl., Hebraisk i VII. Cl. A—B	24	—
8. Adjunct Kiellerup: Geographie fra III. til VI. Cl., Naturhistorie fra I. til VI. Cl.	24	—
9. Adjunct Kærn: Latin i III. Cl. A—B, Græſt i V. Cl.	24	—

10.	Const. Lærer, Cand. philol. P. Petersen:	Dansk i IV. Cl. og III. Cl. A—B, Latin i VI. Cl., Græsk i VI. og IV. Cl.	28 Timer.
11.	Timelærer, Professor Borring:	Franst fra II. til VI. Cl.	18 —
12.	Timelærer, Cand. theolog. Büllsgaard:	Historie og Geographie i II. og I. Cl., Skrivning fra I. til IV. Cl.	22 —
13.	Timelærer, Cand. theolog. Sørensen:	Dansk i VII. Cl. A—B, VI., V. og I. Cl., Tysk i I. Cl.	20 —
14.	Timelærer, Arkitekt Rosenberg:	Tegning i III. Cl. A—B, II. og I. Cl.	6 —
15.	Cand. philos. Organist Berggreen:	Sang .	5 —
16.	Premierlieutenant v. Holmsted med Assisterenter:	Gymnastik og Svømming	6 —

II. Under 26de August s. A. bifaldt Ministeriet, efter hvad derom var indstillet, at den af Overlærer Petersen besorgede Lærebog i „Naturlærers chemiske Deel“, oversat efter „Dr. Joh. Müllers Grundriß der Physik und Meteorologie“, maatte fra indeværende Skoleaars Begyndelse indføres til Brug ved Undervisningen i Skolen istedenfor den hidtil benyttede „chemiske Physik“ af Silfverberg.

Angaaende en fremtidig nærmere Ordning i Henseende til Valget af de Lære- og Læsebøger, der benyttes i de lærde Skoler, har Ministeriet under 13de Mai d. A. udstedt følgende Circulaire.

„Da en vis Grad af Stadighed i Benyttelsen af de engang ved Undervisningen i de lærde Skoler valgte Lære- og Læsebøger i højere Grad, end hidtil paa nogle Steder har

været Tilfældet, ikke blot i økonomisk Henseende er ønskelig for Disciplene, men ogsaa i pædagogisk Henseende tilraadelig, og da en større Overensstemmelse imellem Skolerne i Valget af Lære- og Læsebøger ligeledes synes ønskelig, saavel med Hensyn til den ikke sjeldne Overgang af Lærere og Disciple fra den ene Skole til den anden, som i Henseende til Controllen med Undervisningens Gang og Standpunkt i samtlige Skoler, har dette Anliggende i sin Heelhed allerede længe været Gjenstand for Ministeriets Opmærksomhed og Overveielse. Navnligen har Ministeriet paatænkt deels at træffe fornøden Foranstaltung til, forinden Tilladelse gives til Indførelse i nogen Skole af hvilken som helst ny Lærebog, at jævne sig et Skjøn af sagkyndige Mænd over de i Forslag bragte nye Bøger, deels, efter nærmere Conference med Undervisningsinspekteuren, at overdrage nogle kyndige Mænd at foretage en Revision af de allerede i flere eller færre Skoler indførte Lærebøger i et vist Fag, og at yttre sig om, hvorvidt nogle maatte ansees saa livet hensigtsmæssige, at de bør suges fjernede, samt om, hvad de i det Hele med Hensyn til deres Brug maatte finde at bemærke.

Den endelige Ordning af Sagen kræver imidlertid en længere Tids Forberedelser, og navnligen ønskes den foreløbigen gjort til Gjenstand for personlig Forhandling mellem Skolernes Rectorer og Lærere og Undervisningsinspekteuren ved dennes forestaaende Besøg af Skolerne.

Ministeriet skal derfor her indskrænke sig til den forestaaende almindelige og foreløbige Meddelelse, idet Man forbeholder sig i sin Tid at meddele de Bestemmelser, som ville blive endeligen vedtagne.

Iffun i Henseende til eet Punkt, nemlig den ved Fr. af 7de November 1809 § 42 forestrevne Tid for Indsendelsen til Ministeriets Approbation af Forslag om nye Lære- og Læse-

bøgers Indførelse i det næstkomende Skoleaar, vil Ministeriet herved have fastsat den forandrede Regel, at disse Forlag for Fremtiden og allerede for indeværende Aar blive at indsende inden Udgangen af hvert Aars Mai Maaned, og i Overensstemmelse hermed anmodes Hr. Professoren tjenstligent om at iagttagte det Fornødne.

Ministeriet tilspører, at Undervisningsinspekteuren for de lærde Skoler under Dags Dato er meddeelt Indholdet af denne Circulairskrivelse".

III. Følgende er i dette Skoleaar gjennemgaaet i de forskellige Sprog og Videnskaber :

Dansk. I. Classe: Funchs, Røginds og Warburgs Læsebog er benyttet til Oplæsning, Analyse og mundlig Gjengivelse; de fleste af Digte bag i Bogen ere lært udenad. Bojesens „Kort Begreb af den danske Sproglære“ gjennemgaaet flere Gange. 2 Stile ugentlig, i Almindelighed Dictat, undertiden Oversættelse fra Tydsk eller Gjengivelse af en Fortælling. — II. Classe: Samme Læsebog benyttet til Oplæsning og Analyse; hele Bojesens „Kort Begreb o. s. v.“ læst og repeteret. Digte ere lært udenad efter Læsebogen og Holst's poetiske Læsebog. 2 Timer om Ugen anvendte til Stil på Skolen, afverlende Dictat af vanskeligere Stykker, Fortællinger og Beskrivelser, gjengivne efter Hukommelsen, Oversættelser fra Tydsk og enkelte Gange Øvelser efter Borgens „Veiledning til Udarbeidelser i Modermaalet“. — III. Classe A. og B.: Af Holst's poetiske Læsebog ere flere Digte lært udenad; Sammes prosaiske Læsebog er benyttet til Oplæsning og Analyse. Af Borgens „Veiledning o. s. v.“ ere adskillige Lectioner lært og indøvede. Bojesens „Kort Begreb o. s. v.“ repeteret. 2 Stile, i Almindelighed en lettere Skildring, under en Oversættelse fra Frans. — IV. Classe: Chr. Winthers

Omrids af den nordiske Gudelære. Af Holst's poetiske Læsebog ere enkelte Digte forklarede og lært udenad. 23 Stile, oftest almindelige Skildringer, undertiden af mythologisk Indhold. — V. Classe: Chr. Winthers nordiske Gudelære repeteret. Læst Dehleßschlägers Nordens Guder og nordiske Oldsagn. Borgens „Beileitung o. s. v.“ er benyttet. Omrent 3 Stile maanedlig. Mundtlig Øvelse i at give Udkast til en Ushandsling. — VI. Classe: Thortsens Litteraturhistorie S. 1—68 læst lectieviis og oplyst deels ved en usørlig Fremstilling af de fremragende Personligheders Liv og Betydning, deels ved Oplæsning af de forskjellige Epokers eiendommeligste Frembringelser. Hver Uge stifterviis mundtlige Foredrag og skriftlige Udarbeidelser over Emner af almindeligt Indhold. — VII. Classe B.: Thortsens Litteraturhistorie ere fortsat fra S. 77 indtil Nutidens Digtekunst paa samme Maade som i VI. Classe. Ligeledes ugentlig afværlende mundtligt Foredrag eller skriftlig Udarbeidelse. — VII. Classe A.: Nutidens Digtekunst ud-førlichen behandlet og belyst ved Oplæsning af dens Mester-værker i forskjellige Retninger og kritiske Burderinger af disse. Det danske Dramas og vort Theaters Historie fra sin Besyndelse indtil den nyeste Tid gjennemgaaet meget fuldstændigt. Meddeelt nogle almindelige Bemærkninger om de vigtigste æsthetiske Categorier. 2 Stile maanedlig *).

*) Opgaverne til de danske Stile, som i Skoleaaret 1851—52 ere styrne i de 3. øverste Classer, ere følgende:

6 te Classe: 1. Om underholdende Læsning, dens rette Brug og Misbrug. 2. Bogtrykkerkunstens Opfindelse, dens Betydning for sin Tid og alle Tider. 3. Kvindens Stilling i den græske og romerske Stat, hos vore hedeniske Førsædre, i det christne Samfundsliv. 4. Et Brev, hvori Julens Betydning berøres, at skildre sin Unvendelse af samme. 5. Hvilke Fordele frembyder Opholdet i en stor Stad? 6. Holbergs Charakteristik (gjennemgaaet). 7. Hvorfor er Mennesket, om det end med Hensyn til Sandserne staar tilbage for enkelte Dyr.

Tydske. I. Classe: Rüses tydske Læsebog for Begyndelses-classerne S. 22—100. Boeningslæren efter Meyers Grammatik. Af Jürs's og Rungs Materialier St. 35—39, 70—74. 1 Dictatstil ugentlig. — II. Classe: Samme Læsebog fra S.

dog Skabningens Herre? 8. En Aftenunderholdning i en Familietrede. 9. Naturens Oplysning til nyt Liv, og dennes Indflydelse paa Mennesket. 10. Et Besøg i Ruinerne af en Herreborg og de derved fremkaldte Betragtninger. 11. Hvad er det, som drager os mod Syden? 12. Sammenligning mellem Krigskunsten i den græske-romerske Oldtid og nu. 13. Jeg gjensaae mit Barndomshjem efter mange Aars Fraværelse. 14. Hvad der især har moret mig ved Læsningen af Holberg.

7de Cl. B.: 1. Den sande Beskedenhed og den falske Undseelse. 2. Fædrelandskjærlighed. 3. Livet en Reise. 4. Julens Oprindelse, Bethydning og rette Anvendelse. 5. Hvilket Krav har Sandhedspligten til mig. 6. Duellsens Bethydning og Berettigelse. 7. At paavise det satiriske Værd af Wessels „Kjærlighed uden Strømper“ (gjen-nemgaaet). 8. En musikalisk-dramatisk Aftenunderholdning af Dilettanter. 9. Hvilken Bethydning have selskabelige Sammenkomster, og hvori adskiller Nutidens Selskabelighed sig fra de Gamle? 10. Om Hjemveefølelsens Grund og Berettigelse. 11. Hvorledes Culturen stedse er vandret imod Vest. 12. Sammenligning imellem den romerske og Nutidens Krigskunst. 13. Hvad der især har moret mig ved Læsningen af Holberg.

7de Cl. A.: 1. Digteren og Historieksriveren ligeoverfor det historiske Stof. 2. Hvilken Sands er højest, Diets eller Drets? 3. Hvilket Skolesag har særligt interesseret mig, og hvorfor? 4. Hvilke Fordringer gjør man til en god Afskrift? 5. At udvikle Lehnsvæsenets Oprindelse, Udvikling og Bethydning for Stat og Kirke. 6. At udvikle Mythernes Oprindelse og paavise Forskjellen mellem den græske-romerske og den nordiske Mythedigtning. 7. At udvikle Forskjellen mellem Begreberne Revolution og Reformation og oplyse denne ved den historiske Anvendelse af disse Ord. 8. Livet en Reise. 9. Hvorledes modtage de forskellige Mennesker Livets Tilsfikkelser, og hvorledes kan man i alle disse bevare Sindets Ligevægt? 10. Hvilken Bei synes Naturen at have anviist den danske Handel? 11. Hvorfor er det saa vanskeligt at lære sig selv at kjende? 12. Hvilke ere de Stemninger og Forfætter, hvormed jeg forlader Skolen?

122 og Bogen ud; af Hjorts Læsebog: „Kozebues Reise um die Welt“, S. 20—53 (Udg. 1840). Efter Jürs's og Rungs Materialier som Oversættelse fra Dansk til Tysk S. 25—34 og S. 38—60. Hele Bviningslæren efter Meyers Grammatik og det dicterede Tillæg. Skriftlig Stiil 1 Time om Ugen. — III. Classe B.: Af Hjorts Læsebog: „Kozebues Reise um die Welt“, S. 78—87; Bruchstücke S. 87—107. Af Jürs's og Rungs Materialier S. 56 (61 Stukke) — S. 60 (64 St.); S. 67 (71 St.) — S. 80 (om Præpositionerne), S. 81—91 (Bon). Meyers Grammatik. 3 Stile om Maaneden. — III. Classe A.: Af Hjorts Læsebog: „Kozebues Reise um die Welt“, S. 78—87; Bruchstücke S. 87—113. Jürs's og Rungs Materialier S. 56—62 (67 St.), S. 63 (68 St.), S. 68 (72 St.), S. 76 (79 St.). Meyers Grammatik. 3 Stile om Maaneden. — IV. Classe: Af Hjorts Læsebog: „Leben und Thaten Alexanders des Großen“, S. 194—234. Af Jürs's og Rungs Materialier S. 83—111 (91 St.). Meyers Grammatik; Casuslæren læst efter Programmet for 1849. 2 Stile om Maaneden. — V. Classe: Af Hjorts Læsebog: „Acht Gemälde aus der Geschichte der spanischen Niederlande“, S. 412—456. Af Jürs's og Rungs poetiske Læsebog S. 42—54 (enkeltte Digte ere ikke læste); S. 92—140. Oversættelse fra Dansk til Tysk efter Bresemanns Stiiløvelser fra S. 112 og Bogen ud. Meyers Grammatik; Casuslæren læst efter Programmet for 1849. 3 Stile om Maaneden. VI. Classe: Göthe, „Götz v. Berlichingen“; Schiller, 3 Acter af „Die Räuber“. Af Jürs's og Rungs poetiske Læsebog S. 37—199 (enkeltte Digte ere ikke læste). Formlæren og Syntaxen repeterede. Efter Abrahams's Litteraturhistorie er efter Udvælg læst fra den nyere Tid 1624 og Bogen ud. 4 Stile om Maaneden.

Fransk. II. Classe: Borring's Læsebog for Mellemklasser, S. 74—143. Sammes Grammatik: Indledningen og Hovedtrækene af Formlæren indtil de uregelrette Verber. — III. Classe B. og A.: Af samme Læsebog som i forrige Classe 90 Sider, S. 53—143. Af Sproglæren er gjennemgaaet Formlæren indtil de uregelrette Verber, og til fuldstændigere Indøvelse af samme er af Borring's Stiløvelser oversat fra Dansk til Fransk fra Nr. 1—37. — IV. Classe: Borring's Etudes littéraires fra S. 148—167, S. 173—197, S. 217—256, i Alt 82 Sider. Af Sproglæren er i Formlæren repeteret Affnittet om Verberne, af Syntaxis Hovedstykkerne om Ordenes Over eensstemmelse, Styrelse og særegne Betydning i Sætningen. Til Indøvelse af Sproglæren er oversat af Stiløvelserne fra Dansk til Fransk de første Stykker om Adjectivets Forhold til Substantivet og om Artiklen. — V. Classe: Samme Bog som i forrige Classe fra S. 266—360, i Alt 94 Sider. Af Sproglæren er gjennemgaaet hele Syntaxis. — VI. Classe: Un philosophe sous le toit par Emile Souvestre; enkelte Fabler af Lachambeaudie, og en Deel af la vie de Napoléon par Chauvel. De vigtigste Stykker af Formlæren og Syntaxis ere repeterede.

Latin. III. Classe B. og A.: Af Bergs og Møllers latinste Læsebog: 1ste Afsdelings første Afsnit, samt 2det Afsnit til S. 66. V.; af dette sidste ere dog adskillige Exempler forbaggaaede. Af Madvigs Sproglære er læst og østere repeteret det Vigtigste af Formlæren og af Ordförningslæren de Regler, som Læsebogen gjorde nødvendigt. Af og til ere skriftlige Øvelser foretagne. — IV. Classe: Af Bergs og Møllers latinste Læsebog ere i den første Deel af Skoleaaret udvalgte Stykker af 1ste Afsdelings 2det Afsnit læste og benyttede til mundtlig Stil; af samme Læsebogs 2den Afsdeling er læst 1ste Afsnit (Cæsar) samt 2det Afsnit (Cicero) til S. 47; af Phædri

Fabler de 2 første Bøger. Af Mædvigs Sproglære er læst og repeteret saavel Formlæren som første Afsnit af Ordføningsslæren, §§ 206—317. 59 Stile. — V. Classe: *Ciceronis orationes IV in Catilinam; Sallustii Catilina; Cæsar's comment. de bello Gall. lib. I.; Ovidii Metamorphoses, ed. Feldbausch, Stykkerne II—VI*, begge incl. Af Mædvigs Sproglære er læst og repeteret den for denne Classe bestemte Deel af Ordføningsslæren. 50 Stile, 6 Versioner; mundtlig Stil er indsvøet til ubestemte Tider. — VI. Classe: *Livii hist. lib. VII—VIII; Ciceronis oratt. I & II in Catilinam; Virgilii Aeneid. lib. II.* Af Mædvigs Ordføningsslære er repeteret en Deel af 2det Afsnit. 58 Stile og 9 Versioner ere skrevne, deels hjemme, deels paa Skolen. — VII. Classe B.: *Ciceronis Cato major; Livii hist. lib. VII; Horatii satir. lib. I & II* (med Forbigaaelse af 2den og 8de Sat. i 1ste Bog samt 4de og 7de i 2den Bog); *Virgilii Aeneid. lib. VII.* Mædvigs Ordføningsslære §§ 252—410. Bojesens Antiquiteter S. 1—64 læst og repeteret. 66 Stile. 6 Versioner skrevne hjemme; enkelte Gange Øvelser mundtlig. — VII. Classe A.: *Ciceronis Lælius; Livii hist. lib. VII; Virgilii Aeneid. lib. I; Horatii satiræ* (med Undtagelse af lib. I, 2 og lib. II, 4, 7, 8). Uden foregaaende Forberedelse er læst *Curtii lib. III* og *Suetonii Tiberius c. 1—34*. Af Mædvigs Sproglære er endeel af Ordføningsslæren repeteret i foresatte Pensæ; iovrigt har Grammatikken selvfolgelig stadig sluttet sig til Forfatterlæsningen. Bojesens Antiquiteter og Tregders Litteraturhistorie ere, med Undtagelse af enkelte Afsnit, gjennemgaaede. 59 Stile, 9 Versioner.

Til anden Deel af indeværende Års Afgangsexamen opgivet Candidaterne i Latin: *Ciceronis oratt. pro S. Roscio Amerino, I—III in Catilinam, pro Archia poeta*; Dog opgive Candidaterne V. Petersen, Jensen, Thye og Lund

oratt. pro S. Roscio Amerino, IV in Catilinam, pro Deiotaro); *Ciceronis de officiis lib. I, II* (men de ovennævnte Candidater lib. II, III); *eiusd. Lælius; Sallustii Catilina; Livii hist. lib. V, VI, VII (VI, VII, XXII); Virgilii Aeneid. lib. I, V, VI (I, II, VI); Horatii odar. lib. I, II, *eiusd.* satiræ (undtagen I, 2 og II, 4, 7, 8).*

Græsk. IV. Classe: Bergs Læsebog for de første Begyndere, hvorfaf dog adskillige Exempler ere forbigaede, indtil S. 62 (Tillæg); af Bergs Læsebog for andet Åars Cursus er læst 4de Afsnit, de Alisopiske Fabler 1—7, 9—12 og 14. Bergs Schema er læst og repeteret, og Tregders Formlære er benyttet ved tredie Læsning. 24 Stile. — V. Classe: Bergs Læsebog for det andet Åars Cursus: de mythologiske og historiske Stykker (undtagen de af Thucydides) og Lucians Drøm; *Xenophontis Anabasis lib. V & VI.* Tregders Formlære; Madvigs Ordspoiningslære: de vigtigste Regler af 1ste Afsnit, der ere indøvede ved mundtligt og skriftligt at oversætte af Bergs Exempelsamling. — VI. Classe: *Xenophontis Memorabil. Soer. lib. I & II; Homeri Iliad. lib. X, XI, XII.* Tregders Formlære er repeteret. Af Madvigs Ordspoiningslære er Modus- og Tempuslæren indtil Imperativ læst og indøvet ved mundtlig Stil. — VII. Classe B.: *Thucydidis de bell. Peloponnesiaco lib. I, epp. 89—138; II, epp. 34—46, 59, 65; VI, epp. 30—32, 42—46; VII, epp. 69—72, 75, 84—87; Herodoti lib. VI; Homeri Iliad. lib. XXII;* Stolls Anthologie forfra til det 31te Stykke af Theognis. Tregders Formlære repeteret forfra til § 121; Madvigs Ordspoiningslære §§ 107—184, Alt indøvet ved mundtligt at oversætte de dertil svarende danske Stykker i Bergs Exempelsamling. — VII. Classe A.: *Sophoclis Philoctetes; af Tregders „Anthologia græca“: hymni Homericci, elegiæ (undtagen 5, 15, 17), epigrammata, carmina lyrics*

A; *Platonis Menexenus*. Repeteret: *Xenophontis Memorabil.* Soer. lib. I, II; *Herodoti* lib. V.; *Homeri Iliad.* lib. IX. **Bifagene:** Stolls Mythologie. Tregders Litteraturhistorie til 3die Periode. Bojesens „attiske Antiquiteter“ og „om For-eningspunkter for hele Hellas“. Repeteret Tregders græske Formlære, Madvigs Ordfoviningslære §§ 107—184; Bojesens „den heroiske Tids Antiquiteter“.

Til anden Deel af indeværrende Åars Afgangseramen opgive Candidaterne i Græs: *Herodoti* lib. V; *Lysiæ orationes* in Eratosthenem, pro Mantitheo, in Ergoclem, Philocratem, Philonem; *Xenophontis Memorabil.* lib. I, II; *Platonis Menexenus*; *Homeri Iliad.* lib. IX, X, Odyss. lib. XV, XVI; Tregders „Anthologia græca“: hymni Homerici, elegiæ (undtagen 5, 15, 17), epigrammata, carmina lyricalia A; Sophoclis Philoctetes. Candidaterne V. Petersen, Jensen og Thye opgive Iliad. lib. VI og Odyss. lib. XIV istedetfor Iliad. lib. IX, X.

Hebraisk. VII. Classe B.: Whittes Formlære; af Genesis de 10 første Capitler. — VII. Classe A.: Genesis, cap. XVIII ad finem; de 6 første Psalmer; Propheterne Jonas, Haggai og de 8 første Capitler af Zacharias. Hele Genesis er blevet repeteret og Formlæren stadig indøvet under Læsningen.

Til anden Deel af indeværrende Åars Afgangseramen opgive de 5 Candidater, som have vedblevet at læse Hebraisk, i dette Fag følgende Pensum: Genesis, de 6 første Psalmer, Propheterne Jonas, Haggai samt af Zacharias de 8 første Capitler.

Religion. I. Classe: Hele Herslebs mindre Bibelhi-story; Jensens Samling af Bibelsprog og nogle udvalgte Psalmer af Hjorts Psalmebog. — II. Classe: Balles Lærebog Capp. 1, 2, 8 og 6; af Herslebs større Bibelhistorie

Oversigt over det gamle Testamente's Bøger, og af disse's speciellere Indhold fra Skabelsens Historie til 3de Periode; desuden et Udtog af den bibelske Geographie. — III. Classe: Valles Lærebog Capp. 3, 4, 5 og 7; af Herslebs større Bibelhistorie fra 4de Periode til Jerusalems Ødelæggelse ved Titus; desuden bibelsk Geographie efter et større Udtog. — IV. Classe: Af Krog Meyers Lærebog de 45 første Paragrapher; af Herslebs større Bibelhistorie Oversigt over det nye Testamente's Skrifter, efter Bibelen selv Jakobs Brev, Anhang om Hedningernes Religion, og af Evangeliernes speciellere Indhold fra Christi Fødsel til hans Fremtræden i Jerusalem ved Purimfesten. — V. Classe: Af samme Lærebog Afsnittet om Menneskets Natur, Udvældighed, Bestemmelse og Bligter; af Bibelhistorien fra Jesu Virksomhed i Jerusalem ved Purimfesten til Pauli Fangenstaf i Rom. Apostlenes Gjerninger læste efter Bibelen selv. — VI. Classe: Af samme Lærebog fra Læren om Synden til Afsnittet om Kirken; af Bibelhistorien det hele gamle Testamente og den største Deel af det nye reperteret. — VII. Classe B.: Af samme Lærebog Afsnittet om Kirken og Sacramenterne, desuden fra Indledningens Begyndelse til Menneskets Bestemmelse; af Bibelen selv i Grundsproget de 14 første Capitler af Matthæi Evangelium, og efter Balkars Kirkehistorie de 50 første Paragrapher.

Historie. I. Classe: Rosdts Udtog af Danmarks Historie. — II. Classe: Historiske Skildringer, hentede fra Oldtidens Historie, efter Bohrs Lærebog. — III. Classe: Historiske Skildringer, hentede fra Middelalderen og den nyere Tid indtil Ludvigs den 14des Tidsalder, efter Bohrs Lærebøger. — IV. Classe: Oldtidens Historie i Sammenhæng indtil Diocletian, dels efter Langbergs, dels efter Bohrs gamle Historie. — V. Classe: Den romerske Kejsertid fra Diocletian til det vestlige Riges Undergang; Oversigt over den vest-

lige og østlige Verden fra 476—843; følgende Folks og Staters Historie indtil den revolutionære Tidsalder: Frankrig, England, Tyskland (Helvetien, Bohmen, Brandenburg, Dele af Preussen, Ungarn m. M.), Italien, Spanien, Portugal, Nederlandene, efter Rosdts Udtog og Bohrs Lærebøger, samt til det første Partie efter Langberg. — VI. Classe: Danmark, Norge og Sverrig indtil vore Dage; Rusland, Polen (indtil dets Undergang), Preussen, Ungarn indtil den revolutionære Tid; det græske Keiserdømme, Araberne og de andre muhammedanske Folk (Osmanniske Stat indtil den revolutionære Tid); Perser, Mongoler, Sineser, efter Allens, Rosdts og Bohrs Lærebøger. — VII. Classe B.: Repetition efter udvidet Maalestok af de i 4de og 5te Classe gjennemgaaede Cursus (see ovenfor); den gamle Geographie efter Königsfeldt. — VII. Classe A.: Repetitionscursus efter udvidet Maalestok af de vigtigste Staters Historie i Oldtiden, Middelalderen og den nyere Tid. Den revolutionære Tidsalder er udførlig gjen- nemgaaet indtil Wienercongressens Slutning; de øvrige Bes- givenheder indtil vor Tid ere samlede under en almindelig Oversigt.

Geographie. I. Classe: Ingerslevs lille Geographie: den almindelige Indledning og Europa. — II. Classe: Hele sidstnævnte Lærebog. — III. Classe: Ingerslevs større Lærebog: Europa indtil Italien. — IV. Classe: Samme Lærebog: det Øvrige af Europa samt Asien og Afrika. — V. Classe: Samme Lærebog: Afrika, fra Berberiet indtil Enden, Amerika og Australien; af Europa er repeteret indtil Danmark. — VI. Classe: Repeteret Europa og Asien efter samme Lærebog.

Arithmetik. I. Classe: Efter Mundts Regnebog til Brøken og desuden efter Ursins Regnebog de 4 Species i Brøk; dertil Øvelser i Tabel og Hovedregning. — II. Classe: Efter Mundts Regnebog er gjennemgaaet fra Brøken til

Decimalregning, og Ursins Regnebog er benyttet til at supplere Exemplerne i de forskjellige Regningsarter. — III. Classe B. og A.: Steens „Elementair Arithmetik“ forfra til Anhænget om Kvadrat og Kvadratrod med stadige Øvelser, især efter Steens „Mathematiske Opgaver i det indledende Cursus“. — IV. Classe: Steens „Ren Mathematik“ forfra til S. 65 Nr. 67 med Forbigaaelse af Afsnittet om Permutationer og Combinationer S. 49—55. — V. Classe: Jürgensens „Elementair Arithmetik og Algebra“ § 15—21 (S. 68—119) med Forbigaaelse af § 17, som var læst i forrige Åar. — VI. Classe: Samme Bog § 20 og § 23 Nr. 139—145 (S. 105—119 og S. 138—145) og Repetition forfra til § 15 S. 68. — VII. Classe B.: Samme Bog: Repetition af hele Arithmetiken. — VII. Classe A.: Samme Bog: Repetition.

Geometrie. IV. Classe: Ramus's „Elementair Geometrie“ forfra til § 65 S. 53. — V. Classe: Samme Bog: § 65—117 (S. 53—112) med Forbigaaelse af § 96—109 (S. 74—84) og nogle af Problemerne i § IV. — VI. Classe: Oppermanns Plangeometrie 2den Bog §§ 3—5 med Forbigaaelse af Tillægget til § 3, samt Repetition af hele Bogen. — VII. Classe B.: Den plane Trigonometrie efter Ramus's Lærebog samt Repetition af Oppermanns Geometrie. — VII. Classe A.: Stereometrie efter Ramus, Astronomie efter Olufsen's Lærebog, samt Repetition af Geometrie og Trigonometrie.

Naturlære. VII. Classe B.: Ørsted's „Naturlærens mechaniske Deel“ forfra til S. 188 og „Naturlærens chemiske Deel“, oversat af C. L. Petersen, forfra til Galvanisme S. 52. — VII. Classe A.: Naturlærens chemiske Deel efter ovenanførte Lærebog.

Naturhistorie. I. Classe: Pattedyrenes Naturhistorie efter mundtligt Foredrag. — II. Classe: Menneskets, Pattedyrenes og fuglenes Naturhistorie. Bramsens og Drejers

Lærebog i Zoologie og Botanik lagt til Grund. — III. Classe: Krybdyrene og Fiskene efter samme Lærebog. Den terminologiske Indledning til Botaniken, det Linneiske System og de stilkblomstrede Gemtalsplanter efter Petits Lærebog i Botaniken. Øvelser i Plantebestemmelser holdte efter Sammes Tabeller. — IV. Classe: De naturlige Plantefamilier efter Petits Lærebog. — V. Classe: De hvirvelføle Dyr med Undtagelse af Straaledyrene. Bramsens og Drejers Lærebog lagt til Grund. — VI. Classe: Polyperne, Goplerne og Protozoerne. Sidstnævnte Lærebog lagt til Grund. Menneskets Anatomi og Physiologie efter mundtligt Foredrag og Repetition af Hvirveldyrenes Naturhistorie efter Bramsen og Drejer. Den almindelige Botanik og Plantogeographien under Afsbenyttelse af Petits Lærebog.

Tegning. I. Classe: Frihaandstegning. I geometrisk Tegning ere Tabellerne I—XII gjennemgaaet. — II. Classe: Skyggefrihaandstegning. I geometrisk Tegning ere Tabellerne I—XIV gjennemgaaede. — III. Classe B: I geometrisk Tegning er gjennemgaaet til Tabel XVIII. — III. Classe A.: I geometrisk Tegning er gjennemgaaet til Tabel XVIII tilligemed Noget af Projektionslæren i Forbindelse med Perspectiven.

I Skrivning og Sang har Underviisningen været fremmet som hidtil. Ligeledes har Gymnastikunderviisningen regelmæssig været fortsat og Svømmesøvelserne ere for indeværende Sommer blevne paabegyndte paa sædvanlig Maade.

Videnskabelige Samlinger.

I. Skolebibliotheket.

Siden Aflslutningen af den i forrige Åars Beretning meddeelte Fortegnelse har Skolebibliotheket modtaget følgende Tilvært:

N. C. L. Abrahams, Kort Omrids af den thyske Literaturs Historie. Kbhavn 1852. 8.

- Aktstykker til Nordens Historie i Grevefeidens Tid. Af danske og fremmede Archiver. Samlede og udgivne af Fyens Stifts literære Selskab.** 1—2 H. Odense 1850—1851. 4.
- C. S. Balslev**, Bibelhistorie tilsigemed Lidet af Kirkens Historie efter Apostlenes Dage. 6 Oppl. Kbhavn 1852. 8.
- T. A. Becker**, Orion. Historisk Dvartalstrist. 2 B. 2. h. Kbhavn 1851. 8.
- Th. Bergk u. J. Cæsar**, Zeitschrift für die Alterthumswissenschaft. 9 Jahrg. 3 H. — 10 Jahrg. 2 H. Cassel u. Wetzlar 1851—1852. 4.
- K. Bernhardi**, Sprachkarte von Deutschland. Kassel 1844. 8.
- J. Bjerregaard**, Om Digtearterne. Efter Dieckhoffs Poetik. Fredericia 1851. 8.
- J. C. Bornemann**, To Afhandlinger til den danske Arveret. Kbhavn 1851. 4. (Universitetsprogram).
- C. L. Borresen**, Om de nødvendige Forandringer i Borger- og Almue-Skolevæsenet. Kbhavn 1851. 8.
- Cicero's ausgewählte Reden. Erklärt von R. Halm.** 3 Bdch. Leipzig 1851. 8.
- Ciceros orator. Erklärt von O. Jahn.** Anhang: De optumo genere oratorum. Leipzig 1851. 8.
- M. Tullii Ciceronis Cato major. Erklärt von J. Sommerbrodt.** Leipzig 1851. 8.
- Markus Tullius Cicero**, udvalgte Taler af. Bearbeideede til Skolebrug af H. H. Lefolii. 1 D. 1 H. Kbhavn 1851. 8.
- S. N. Clausen**, Tidskrift for udenlandsk theologisk Litteratur. 2—4 h. for 1851, 1 h. for 1852. Kbhavn. 8.
- A. Combe**, Populær Fremstilling af Physiologiens Hovedsæddomme, med Anvendelse paa Sundhedspleien og Opdragelsen. 2den danske Udg. ved J. Blicher. Kbhavn. 1851. 8.
- S. Egilsson**, Skólastýrsla fyrir Reykjavíkur lærða skóla árið 1848—1849.
- Elektra**, Tragedie af Sofokles. Oversat af N. V. Dorph. Kbhavn 1851. 8.
- Th. S. Erslew**, Allmindeligt Forsatter-Lexicon for Kongeriget Danmark o. s. v. 3 Bd. 3 h. Kbhavn 1851. 8.
- S. J. Estrups samlede Skrifter**. Udgivne efter hans Død. 1—3 Bd. Kbhavn 1851. 8.
- Euripides**, ausgewählte Tragoedien des. Erklärt von F. G. Schöne. 1 Bdch. Leipzig 1851. 8.

- Euripides Werke.** Griechisch mit metrischer Uebersetzung und prüfenden und erklärenden Anmerkungen von J. A. Hartung. 3, 4, 6, 7, 8, 12 Bd. Leipzig 1848—1851. 8.
- Exempelsamling til Indøvelse af dansk Verslæres Elementer.** Fredericia 1851. 8.
- A. K. Fabricius,** Lærebog i Danmarks, Norges og Sverrigs Historie til Brug for höjere Skoler. Kbhavn 1852. 8.
- John Flaxmann's Umrisse zu Homer's Ilias und Odyssee.** Gezeichnet von E. Riepenhausen. Mit erläuterndem Texte. Berlin. Tverfol.
- G. Forchhammer,** Oversigt over det Kongelige danske Videnskabernes Selskabs Forhandlinger o. s. v. i Aaret 1851 (Nr. 3—6). Kbhavn. 8.
- A. Fryxell,** Berättelser ur Svenska Historien. 17 D. Stockholm 1852. 8.
- H. G. Garde.** Den dansk-norske Sömagts Historie 1700—1814. 1—3 H. Kbhavn 1852. 8.
- Gegenwart, die uralte, oder Homers Ilias im Versmaaß der Utschrift nach neuen Grundsäzen der Prosodie, von E. Eyth. 1 Theil. Stuttgart 1851. 8.
- S. P. Giesing,** Christian den Ottendes Regjeringshistorie. 1 H. Kbhavn 1851. 8.
- Haandatlas, zoologisk, til Brug for Skoler. (Oversat fra Svensk af C. E. Kiellerup). Kbhavn 1851. 8.
- Homers Iliade.** Erklärt von J. U. Faesi. 1 Bd. Leipzig 1851. 8.
- G. Karsten,** Die Fortschritte der Physik im Jahre 1848. Dargestellt von der physikalischen Gesellschaft zu Berlin. IV Jahrg. Berlin 1852. 8.
- N. Bjørboelling,** Ornithologia Danica. Danmarks Fugle, beskrevne af N. B. 3 H. Kbhavn 1852. 8.
- Fr. Klee,** Om Nordens ældste Beboere og deres efterladte Mindes. Kbhavn 1852. 8.
- R. Bloß,** Handwörterbuch der lateinischen Sprache. 6 Ließ. Braunschweig 1852. 8.
- H. H. Lefolii,** I Anledning af Udgaven af Markus Tullius Ciceros Forsvarstale for Sextus Roseius fra Ameria. Kbhavn 1851. 8.
- A. Leth,** Et motiveret Forslag til en Reform af Herlufsholms Stiftelse. Næstved 1851. 8.
- P. E. Lind,** Christendommens Indflydelse paa den sociale Forfatning fra dens Stiftelse til Justinian o. s. v. Kbhavn 1852. 8.

- J.** *Nicolai Madvigii opuscula academica altera. Ab ipso collecta, emendata, aucta.* Hauniæ 1842. 8.
- J. H. Mansa,** *Kort over Als.* Kbhavn 1851.
- J. Martensen,** *Den danske Folkekirkes Forfatningsspørgsmål.* Kbhavn 1851. 8.
- C.** *A. Menzel, Die Kunstwerke von dem Alterthum bis auf die Gegenwart in 120 Kupferstichen nach Originalzeichnungen.* 1 Bd. 6—15 Ließ. Leipzig 4.
- L.** *Meyer, Fremmedordbog.* 3die, forsegde og forbedrede Udgave ved f. p. J. Dahl. 5—8 H. Kbhavn 1851—1852. 8.
- S.** *A. Milo og J. Schneekloth, Skolens Reform.* Et Tidsskrift. 2 Aarg. Nr. 8—16, 3 Aarg. Nr. 1—7. Kbhavn 1851—1852. 8.
- C.** *Molbech, Nyt historisk Tidsskrift, udg. af den danske historiske Forening.* 4 Bd. 2 H. Kbhavn 1852. 8.
- J.** *Museums, Den 5te § i Forord. af 7de Novbr. 1809, eller de gamle Sprogs Forhold til Undervisningen i de lærde Skoler.* Frederiks-hald 1833. 8.
- J.** *Museums, Prolegomena til en vordende Lovgivning angaaende Religions-friheden.* Arendal 1840. 8. (De twende sidsteårnte Skrifter forærede af Forf.)
- S.** *C. Müller, Den hellige Skrift i Udtog.* Kbhavn 1852. 8.
- W. J. C. Mützell,** *Zeitschrift für das Gymnasialwesen.* 5 Jahrg. 6 H. — 6 Jahrg. 6 H. Berlin 1851—1852. 8.
- J. P. Mynster,** *Den christne Kirkes Stiftelse.* Kbhavn 1852. 4. (Program til Bispevielse).
- J. P. Mynster,** *Blandede Skrifter.* 1 Bd. 1 H. Kbhavn 1852. 8.
- B.** *G. Niebuhr, Historische und philologische Vorträge an der Universität zu Bonn gehalten.* 2 Abth. (Vorträge über alte Geschichte) 3 Bd.; — 3 Abth. (Alte Länder- und Völkerkunde). Berlin 1851. 8.
- J. Overbeck,** *Gallerie historischer Bildwerke der alten Kunst.* 1—2 H. (Abbildungen Tafel 1—6). Halle 1852. 8.
- J. S. Paulli,** *Dr. Niels Hemmingsens Pastoraltheologie.* Et Bidrag til den praktiske Theologies Historie. Udgivet for Doctorgraden i Theologien. Kbhavn 1851. 8.
- Platons Werke.** Griechisch und Deutsch mit kritischen und erklärenden Anmerkungen. 1—3, 5—9, 14 Th. Leipzig 1841—1851. 8.
- B.** *Prosch, Lærebog i Naturhistorien.* Til Brug for Elementarklæsser. Kbhavn 1852. 8.
- C.** *Rami commentatio de principio variationis constantium arbitrariarum.* Hauniæ 1851. 4. (Universitetsprogram).

- J. v. Ræder**, *Danmarks Krigs- og politiske Historie fra Krigens Udbud 1807 indtil Freden til Jönköping den 10de December 1809.* 3 Bd. Kbhavn 1852. 8.
- A. Schnizlein**, *Iconographia familiarum naturalium regni vegetabilis.* VIII II. Bonn. 4.
- J. S. Schouw**, *Dansk Tidsskrift*, Nr. 26 og 27, Kbhavn 1851. 8.
- H. P. Selmer**, *Om Oprettelsen af et Universitet i Jylland.* Nr. 2. Kbhavn 1851. 8.
- Sofokles**, tre Tragedier af. Oversatte af N. V. Dorph. (Kong Oedipus. Oedipus i Kolonos. Antigone). Kbhavn 1851. 8.
- Sophocles**. Erklärt von F. W. Schneidewin. 2—3 Bdch. Leipzig 1851. 8.
- Sophocles Werke**. Griechisch mit metrischer Übersetzung und prüfenden und erklärenden Anmerkungen von J. A. Hartung. 5—8 Bdch. Leipzig 1851. 8.
- Tabelværk**, statistik. Ny Række, 2—3 Bd. Kbhavn 1851. 4.
- Cornelius Tacitus**. Erklärt von E. Nipperdey. 1 Bd. Leipzig 1851. 8.
- Th—b**, *Et Forsøg paa at stille de skandinaviske Folkeafdelinger i deres rette Forhold til hverandre indbyrdes og til Brødrene udenfor Skandinavien.* Kbhavn 1851. 8.
- A. Thiers**, *Consulatets og Keiserdømmets Historie.* 98—112 Levering. Kbhavn 1851—1852. 8.
- Updrætt Islands** (Kaart over Ísland). Reykjavík og Kaupmannahöfn 1844. (Foreret af Cancellieraad A. B. Bang).
- Virgils Gedichte**. Erklärt von Th. Ladewig. 2 Bdch. Leipzig 1851. 8.
- J. J. A. Worsaae**, *Minder om de Danske og Nordmændene i England, Skotland og Irland.* Kbhavn 1851. 8.
- ZENOΦΩΝΤΟΣ ΚΤΡΟΥ ΑΝΑΒΑΣΙΣ**, Efter R. W. Krügers Udgaver bearbeidet for vore Skoler af C. Berg og Ø. Fibiger. Kbhavn 1852. 8.
- ZENOΦΩΝΤΟΣ ΑΙΓΑΙΟΝΗΜΟΝΕΥΜΑΤΑ**. Til Skolebrug bearbeidet af C. Thomsen. Kbhavn 1852. 8.
- Zosimi historiae græce et latine**. Recensuit & Jo. F. Reitemeier. Lipsiae 1784. 8.
- A. S. Ørsted**, *Uf mit Livs og min Tids Historie.* 2 Bd. Kbhvn. 1852. 8.
- S. C. Ørsted**, Samlede og efterladte Skrifter. 3—8 Bd. (Fortsættelse af samme Forf.'s „Aanden i Naturen, I. II.“, ell. „Saml. og efterl. Skrifter, 1—2 Bd.“) Kbhavn 1851—1852. 8.

Universitetets Examenslister og Anmeldelser af Forelæsninger; forskjellige gjennem Kirke- og Underviisningsministeriet udfærdigede Bekjendt- gjørelser og Love; Statskalenderen o. s. v.

Skoleprogrammer :

1. fra Kongeriget Danmark for 1851:

Aalborg Kathedralskole: **P. H. Tregder**, Skoleesterretninger.

Aarhuns Kathedralskole: **G. G. Blache**, I. Bidrag til Besvarelsen af det Spørsgsmaal, om der paalægges Disciplene i vore lærde Skoler mere end tilbørligt Arbeide i Skolen og hjemme. II. Nogle Ord ved Translocationen efter Hovedexamen i Juli 1850.

Aarhuns videnskabelige Realskole: **O. A. Hovgaard**, Det attiske Retsvæsen med Hensyn til Religionsforseelser.

Borgerdydskolen paa Christianshavn: **M. Hammerich**, Udsigt over de ni sidste Skoleaar tilligemed Oplysning om de fremtidige Afgangsprøver.

Borgerdydskolen i Kjøbenhavn: **C. V. Rimestad**, Skoleesterretninger.

Frederiksborg lærde Skole: **G. M. Flemmer**, Skoleesterretninger.

Horsens lærde Skole: **F. C. C. Birch**, Skoleesterretninger.

Holding lærde Skole: **G. Schmitz**, Nordisk Mythologie. Et Brudstykke.

Metropolitan Skolen: **J. C. Espersen**, De excerptis et fragmentis aliquot Appiani commentatio critica et historica, ad rationem, quæ ei cum Dionysio Halicarnassensi intercedit, explicandam præcipue accommodata.

Nykjøbing Kathedralskole: **G. F. W. Lund**, Bidrag til Fortolkningen af Ciceros Cato major og Lælius.

Odense Kathedralskole: **A. Crone**, Bislop Jacob Madsens Veiles Bisitatsbog.

Randers lærde Skole: **C. A. Thortsen**, Skoleesterretninger.

Ribe Kathedralskole: **C. G. A. Bendtsen**, Forholdet mellem den klassiske Oldtids og Christendommens Moral, oplyst ved en sammenliggende Udvikling af Læren om Kjærlighed til Hjender. (Efter Schaubach).

Koefstilde Kathedralskole: I. **F. E. Gundrup**, Biographiske Esterretninger om de Candidater, som ved Kjøbenhavns Universitet have underkastet sig philologisk Embedsexamen. 2det Heste. II. **Broager**, Bevis for Euclids 11te Axiom.

Rönne lærde og Real-Skole: *H. K. Whitte*, Et Bidrag til Besvarelseren af det Spørgsmaalet: Bør Rönne lærde Skole nedlægges?

Slagelse lærde Skole: *G. W. Wiehe*, Skoleesterretninger.

Sors Academis Skole: *F. E. Bojesen*, Aristoteles's Sædelære.
Förste Deel.

Det von Westensee Institut: *G. G. Bohr*, Skoleesterretninger.

Viborg Kathedralskole: *E. Wolle*, Kort Oversigt over den tydse Syntax (til Repetitions-Brug).

2. fra Hertugdømmet Slesvig for 1851:

Haderslev lærde Skole: *S. B. Thrite*, Skoleesterretninger.

3. fra Hertugdømmet Lauenburg for 1848—1851:

Ratzeburg lærde Skole: 1848: *P. Bobertag*, Ueber Stellung und Methode des mathematischen Unterrichts auf Gymnasien — 1849: *L. C. E. Zander*, Quibus e fontibus Joannes Zonaras haußerit annales suos Romanos — *L. C. E. Zander*, Andeutungen zur Geschichte des Römischen Kriegswesens. — 1850: *R. Aldenhoven*, Ueber den Virgilischen Fatalismus. — 1851: *W. Hornbostel*, Ueber die vom Demosthenes in Sachen des Apollodor verfaßten Gerichtsreden.

4. fra Norge for 1850—1851:

Christiania Kathedralskole: 1850: *J. L. Vibe*, I. Brudstykke af Forelæsninger over den Helleniske Litteraturhistorie, holdne ved Universitetet (om Hellenernes ældste episke Poesie), II. Beretning om Skolens Aarsfester i 1848 og 1849. — 1851: *C. Müller*, De syv første og den treogtredive Sang af Dantes Inferno (la divina commedia), oversatte i Originalens Versmaal.

Skjens lærde Skole: 1850: *Arentz*, Om Funktionen Γ^m , især med Hensyn til dens numeriske Evaluation. — 1851: *J. Madsen*, Om den forestaaende Sammenkomst af Filologer og Skolemænd fra de 3 nordiske Riger.

Bergens lærde Skole: *G. Holmboe*, Nogle Forandringer ved og Tilleg til Langes græske Grammatik.

5. fra Preussen for 1850: Programmerne fra de derværende Gymnasier og andre højere Dannelsesanstalter.

II. Discipelbibliotheket.

Dette Bibliothek, hvis Bestyrelse, efter en længere Afbrydelse af dets Virksomhed, var blevet overtaget af døværende Adjunct Rasmussen, aabnedes atter til regelmæssigt Udlaan den 1ste November 1850 (see Skoleesterr. for forrige Åar S. 38). I Bibliotheket fandtes dengang 290 Bind i brugelig Stand, samt 33 Bind, som trængte til Indbinding eller Complettering. Efterat Bidraget til samme var ansat til 2 ½ quartaliter, indtegnede der sig strax 106 Deleger, hvilket Antal dog allerede i det første Åar asteg noget og senere ikke er nacæt. Delegerne have været fordeelte paa 3 Udlændingsdage, saaledes at hver især har havt Ret til at bytte sin Bog een Gang om Ugen.

Bed Indkøbet af Bøger, hvilke som oftest ere anstuffede underhaanden til moderate Priser, er der fornemmelig lagt an paa at tilveiebringe et nogenledes fuldstændigt Apparat til Veiledning i vor egen Litteraturs Historie ved deels at completttere de Forfatteres Værker, som forefandtes, deels at anstaffe andre saavel fra ældre som nyere Tid; dernæst ved Anstaffelse af de bedre Oversættelser af fremmede Forfatteres Værker at kunne tilbyde Disciplene den underholdende Læsning, som de ellers selv forstafte sig uden den fornødne Kritik.

I den Tid, i hvilken Bibliotheket har staet under ovennævnte Lærers og, efter hans Fratrædelse fra Skolen, under Cand. theol. Sørensens Bestyrelse, har det havt en Indtegt af i alt 157 Nbd. 56 β. Udgifterne have været: til Bøgers Indbinding, Reparation o. s. v. 14 Nbd. 30 β, til Indkøb af nye Bøger 142 Nbd. 50 β, saa at Kassebeholdningen for Dieblifiket er 82 β.

De i den ansørte Tid anstuffede Bøger ere følgende:

S. C. Andersen, Eventyr (Pragtudgaven); Billedbog uden Billeder; Kun en Spillemand; Improvisatoren, I—II; De to Baronesser; En Dig-

terø Bazar, I—II; Historier. — K. Arenzen, Gunlog Ormetunge. — C. Bagger, Min Broders Levnet; Dronning Christine; Digtninger. — Becker, Charikles ved Ebeling. — Carl Bernhard, Declarationen; Brødrene Bernhard; Et Loste; en Familie paa Landet; To Venner; Krøniker fra Erik af Pommerns Tid (forøreret af Adjunct Holbech). — Blom, Krigstildragelserne i Sjælland 1807. — A. Bordings østerladte Skrifter — C. J. Bøye, Udvægte og samlede poetiske Skrifter, I—IV. — Brondsted, Reise i Grækenland, I—II. — Bulwer, Nat og Morgen, I—III, Ernst Maltravers, I—II; Alice, I—II; Eugen Aram, I—III; Belham, I—II; Devereux, I—III; Blomsterpigen, I—II; Den sidste Lehnherr, I—III. — Carit Etlar, Madsalune. — Troisième campagne de Sleswig, racontée par Fr. Hammerich, traduite par A. Caroé (forøreret af Oversætteren). — Clara Raphael. — Currer Bell, Shirley, I—II. — Dantes Helvede, overs. af C. R. F. Molbech. — Ch. Dickens, Livet i London; Faarehylingen paa Arnefjedet; Den plagede Mand; David Copperfield, I—IV; Hverdagsslivet. — Goldschmidt, En Jøde; Fortællinger; Nord og Syd. — F. Hammerich, Skildringer fra Krigen. — J. C. Hauch, Maastrichts Beleiring; Svende Digtninger; Vilhelm Zabern; Thorvald Bidforle, I—II; Guldmageren, I—II. — Em. St. Germidaad, Tapt og vundet; En Vandring i Syden. — Genr. Herz, Gjengangerbreve; Hjerligheds Veie. — Hoffmann, Hansemand, et Eventyr. — Holberg, Niels Klitm ved Dorph. — H. P. Holst, Frihed og Fædreland; Fortællinger for Store og Smaa. — Hostrup, Gjenboerne; En Spur i Tranedands; Eventyr paa Fodreisen. — Hundrede Aar. — Ingemann, Baldemar Seier, I—III; Erik Menveds Barndom, I—II; Kong Erik og de Fredløse, I—II. — W. Irving, Graysons Skizzebog. — Jacobs, Kunstnersfamilien. — Kaalund og Gerson. For Born. — Marryat, Sorøveren; De tre Kuttere; Dagbog i Amerika, I—IV; Jacob Wrigg, I—II; Japhet, I—II; Paschaen, I—II; Masterman Flint. — C. R. F. Molbech, Dæmring; En Maaned i Spanien. — Paludan-Müller, Dandserinden; Amor og Psyche; Venus; Lithon; Adam Homo, I—III. — P. M. Mollers samlede Skrifter, I—VI. — Napoleons Privatlevnet ved Høst. — Ossians Digte. — P. P., Niels Juul, I—IV; Grevens Feide, I—IV. — J. Pierre, Liv af Dod. — Rafn, Nordiske Kæmpeshistorier, I—III. — Reinike Fos, overs. af C. Winther. — G. Sand, Leverino. — F. C. Sibbern, Østerladte Breve af Gabrielis; Udar Gabrielis's Breve. — Smollet, Ridder Launcelot Greaves; Peregrine Pickles Tildragelser, I—III. — E. Sonvestre, Philosophen paa Tagkammeret; En Haandværkers Optegnelser. — E. Sue, Den evige Jøde, I—XI. — Swift, Gullivers Reise. — Sørensen jun., En Hunslærerplads. — Tegnér, Fritjhoffs

Saga, Text med Overs. af A. E. Boye. — Thiele, Breve fra England og Skotland. — L. Tiecks Værker, overs. af Oehlenschläger. — L. Ussing, Reisebilleder i Syden. — Th. Werner, Eventyr. — C. Winther, Digtninger 1843; Morskabsbog for Børn; Fire Noveller.

III. Den naturhistoriske Samling
er blevet foregået med 1. 5 Pattedyrskind, nemlig: af Mygale moschata (Desman), Cricetus vulgaris (Hamster), Dipus jaculus (Springmuus), Dasypus minutus (Bæltedyr), Ornithorhynchus paradoxus (Næbdyr). — 2. Skelettet af Testudo graeca (Den græske Skildpadde), foræret i uprepareret Tilstand af Disciplen Løse. — 3. en Vipera berus (Hugorm) i Spiritus, foræret af Adjunct Riellerup.

IV. Den physiske Samling
er blevet foregået med 1. et Bræt med Værktøj, 2. en magnetoelektrisk Omdreiningsmaskine, 3. en Glaskugle med Vand og Legemer af forskellig Vægtfylde til Centrifugalmaskinen.

Regnskabsvæsenet.

(1ste April 1851 — 31te Marts 1852.)

I. A. Skolekassens Regnskab.

I. Indtægt.

Rbd. β

1. Renter af Skolens Capitalformue	495.	16.
2. a. Jordebogs-Indtægter for Året 1850	2,465	Rbd. 21 β
— 1851	3,045	— 7 —
	5,510	Rbd. 28 β
b. Indtægter af Kirker og Præstekald	1,480	— 6 —
		6,990. 34.
3. Samtlige Skolecontingenter:		
a. Skolepenge	5,599	Rbd. 16 β
b. Brændepenge	1,044	—
c. Indskrivningspenge	130	—
d. For Testimonier og Tentamina . .	110	—
		6,883. 16.
Lateris . . .	14,368.	66.

	Rbd.	β
Transport	14,368.	66.
4. Bidrag fra Universitetet	30.	=
5. Jord-, Gang- og Copulationspenge	2,249.	40.
6. Privatistpenge	610.	=
7. Det i 1859 udbetalte Gageforlud refunderes med	125.	=
Summa Indtægt*)	17,383.	10.

II. Udgift.

1. Underbalance efter Regnskabet til 31 Marts 1851 . . .	402.	74.
2. Faste Gager og personligt Tillæg til Lærerne	8,875.	=
3. For Timeundervisning	1,979.	16.
4. Pensioner	400.	=
5. a. Bibliotheket, foruden Renten 43 Rbd. af den samme tilhørende Capital, stor 1,075 Rbd., 220 Rbd. = β		
b. de naturhistoriske Samlinger	44 —	=
c. de physiske Apparater	55 —	40 —
		319. 40.
6. Bygningers og Inventariums Bedlige holdelse	608.	30.
7. Brændsel- og Belysnings-Fornødenheder	548.	48.
8. Skatter og Afgifter:		
a. ordinaire	161 Rbd.	7 β
b. Krigskat.	171 —	39 —
		332. 46.
9. Udgifter ved Regnskabsføringen	350.	=
10. Afgift til 4 Kirkeskoler for Sangværkering	480.	=
11. Forskjellige løbende Udgifter:		
a. Skoleopvarming	150 Rbd.	= β
b. Reengjøring	155 —	32 —
c. Porto, Protokoller, Skrivemateriale og Afskrivning	179 —	94 —
d. Programmer og Skolehøstideligheder	180 —	25 —
e. Andre Udgifter	35 —	8 —
		700. 63.
		Lateris 14,996. 29.

*) Den hidtil i Regnskabet opførte Indtægt af 500 Rbd., som Skolen aarlig har oppebaaret af Børnehusets Kasse, er nu ved Finantsloven for Regnskabsaaret 1851—1852 bortfalden.

	Rbd.	β
	Transport	29.
12. Afgivet Overstud til den almindelige Skolefond	1,190.	48.
	Summa Udgift	77.
	Beholdning	29.
	Balance	17,383. 10.

B. Stipendiesondens Regnskab.

I. Indtægt.

1. Fonden eiede efter Regnskabet til 31 Marts 1851:		
a. en af Københavns Magistrat administreret Capital	13,500 Rbd.	
b. en lgl. Obligation Nr. 50 (D. A. Meyers Legat)	2,500 —	
c. 9 Skt. lgl. Obligationer paa	3,200 —	
	19,200.	=
d. Contant Beholdning	40.	1.
2. Renter af Capitalen 19,200 Rbd. for 1 Aar til 11te Decbr. 1851 à 4 pct.	768 Rbd.	
esther Prædrag af Krigsskat	48 —	
	720.	=
3. Renter af Legatum Bartholini for samme Aar esther Prædrag af Krigsskat	3. 71.	
4. Indkjøbt 3 Sthker kongelige 4 pct. Obligationer paa	250.	=
	Summa Indtægt	20,213. 72.

II. Udgift.

1. Deels udbetalte, deels i den almindelige Skolefond ind- satte Opdragænge	510.	=
2. Betalt for de indkjøbte kongelige Obligationer paa 250 Rbd., à 93 Rbd., med Renter og Courtage	233. 62.	
	Summa Udgift	743. 62.
3. Saldo til 1852—1853*):		
a. Fornærnte 4 pct. rentebærende Capitaler	19,450.	=
b. Contant Beholdning	20.	10.
	Balance	20,213. 72.

*) Under Stipendiesondens Formue er indbefattet det academiske Opdrag
for 25 Skolen freqventerende Disciple, stort 1,546 Rbd. 38 β .

II. Efter det af Rector under 27de October f. A. indsendte Forslag approberede Ministeriet under 17de November næstefter følgende Fordeling af Skolens Beneficier for indeværende Skoleaar:

A. Høieste Stipendium, 50 Rbd., tillagdes Ingen.

B. Mellemste Stipendium, 35 Rbd., tillagdes Disciplene 1. A. G. S. Klubien, Alt at opłægge, 2. F. P. J. Dahl, 15 Rbd. at udbetale, 20 Rbd. at opłægge, 3. T. G. Lange, 4. O. Hohlenberg, 5. J. C. Møller, 6. G. F. C. J. Lauritsen, 7. V. Oldenburg, 8. F. J. R. Thaarup, for samtlige Alt at opłægge.

C. Laveste Stipendium, 20 Rbd., tillagdes Disciplene 1. G. R. L. Jensen, 2. C. G. Lange, 3. B. F. Sørensen, 4. E. F. Koch, 5. G. T. Hindenburg, 6. E. J. Trier, 7. A. O. F. Lorenz, 8. E. P. Dieckmann, 9. A. S. Ø. Jacobsen, 10. J. C. P. Wilse, 11. F. R. Hviid, 12. G. J. V. Wick, 13. J. O. Thomsen, 14. O. V. Meier, 15. R. A. Holm, 16. P. L. Krebs.

D. Fri Undervisning bevilgedes Disciplene 1. V. T. Petersen, 2. G. F. J. G. Petersen, 3. F. P. C. Lund, 4. C. J. Würzen, 5. G. Sørensen, 6. S. F. G. Smith, 7. P. Hjort, 8. E. V. Løse, 9. C. G. Stremme, 10. C. Christens, 11. W. E. Velschow, 12. C. T. Bang, 13. A. V. Freund, 14. J. G. Lange, 15. C. G. Gyberg, 16. V. B. Christensen, 17. P. F. J. Conradt-Eberlin, 18. B. T. Dahl, 19. P. C. Larsen, 20. G. V. Meidell, 21. J. C. F. Wilse, 22. J. B. Seerup, 23. A. M. Stub, 24. P. L. E. Löwenørn, 25. C. A. Angelo, 26. C. J. A. C. Rehling, 27. E. A. Holmsted, 28. R. F. Berggreen, 29. C. S. Holm, 30. O. V. Hoffgaard, 31. A. T. S. Dalberg, 32. T. T. S. Elberg.

E. Undervisning mod nedsat Betaling bevilgedes Disciplene 1. J. F. Møller, 2. D. A. Lüghorn, 3. P. V. Rjær, 4. M. A. Andersen.

Fremdeles blev, paa Grund af indtræffen Vacance i Skolens Gratistpladser og ifolge foregaaende Indstilling af 28de Februar d. A., Disciplen S. S. Ring af 4de Classe under 9de Marts næstefter af Ministeriet beneficeret med fri Undervisning for indeværende Skoleaar, fra 1ste April at regne.

Det Klarupske Stipendium, 16 Rbd. aarlig for hver Stipendiatur, er for de to sidste Kvartaler af 1851 og de to første Kvartaler af 1852 tillagt Disciplene O. Hohlenberg og S. P. J. Dahl af 7de Classe A, samt Discipel af 6te Classe A. S. O. Jacobsen; og, da Directionen for de Klarupske Stiftelser i Skrivelse af 30te Marts d. A. havde meldt, at det af Samme var vedtaget, at der af bemeldte Stiftelser skulde i indeværende Åar udredes 6 Stipendier til Disciple af Metropolitanstolen, saaledes at Beløbet for Halvdelen af Stipendierne vilde være at beregne fra 1ste Januar og for Halvdelen fra 1ste April d. A. (jvfr. Skoleefterr. for 1849—1850 S. 105—106 og for 1850—1851 S. 45), blev dernæst endvidere, ved Directionens Skrivelse af 9de Juni d. A., ovennevnte Stipendium, fra 1ste April d. A. at regne, tillagt følgende blandt de af Rector under 2den næstforhen foreslaaede Disciple, nemlig S. F. C. J. Lauritsen af 7de Classe B, J. C. P. Wilse af 6te Classe og J. O. Thomsen af 5te Classe.

Det Bornemann-Lassoniske Legat, 10 Rbd. aarlig, er for indeværende Åar af Legatets Ephorus, Kammerherre Baron Juel-Rysensteen, efter Rectors Forslag af 12te Juni tillagt Discipel af 7de Classe A. F. P. J. Dahl.

III. Følgende Skrivelser fra Ministeriet, Skolens Regnskabsvæsen vedkommende, meddeles her:

a. Circulaire af 27de Juni 1851: „Da ifølge Beskjedtsgjørelsen af 13de Mai f. A. angaaende en Undervisningsplan og Examensbestemmelser for de lærde Skoler i Danmark Skoleaaret er forandret saaledes, at det tager sin Begyndelse den 23de August og sluttet den 22de August, finder Ministeriet sig foranlediget til herved at meddele Hr. Professoren til forneden Efterretning, at Skolecontingentet desnaagtet for de Disciples Vedkommende, som anmeldes til Optagelse ved Skolearets Begyndelse, som hidtil først bliver at beregne fra 1ste September“.

b. Skrivelse til Rector og Dvæstor af 9de August 1851: „Da det paa Ministeriets allerunderdanigste Forestilling har behaget Hans Majestæt Kongen ved allerhøieste Resolution af 20de f. M. allernaadigst at bifalde, at den ved Privilegierne af 5te Febr. og 4de Marts 1746 paabudne Afgift til Vor Frue Kirke her i Staden af Personer, der løse Bevilling til Hjemmevielse, herefter uden Forføjel bliver at erlægge med det der nævnte ringeste Beløb af 2 Rbd., uanseet om de Paagjeldende have Rang eller ikke, vil som Følge heraf den ved Ministeriets Skrivelse til Dhrr. af 13de April f. A. midlertidigen givne Bestemmelse angaaende Opkrævningen af de Metropolitanskolen i Henhold til Reskript af 15de Septbr. 1683 tilkommende Copulationspenge være at ansee som en definitiv Afgjørelse af dette Spørgsmaal, saaledes at den omhandlede Afgift til Skolen for Fremtiden vil være at erlægge af Alle uden Hensyn til Rangsforsjel med 4 Rbd., naar Vielsen skeer efter Bevilling i Huset, og med 1 Rbd., naar den skeer i Kirken.“

Hvilket tjenstligent meldes Hr. Professoren og Hr. Cancilleraaden til Efterretning og Jagttagelse samt videre for-

nøden Bekjendtgjørelse". (Ivfr. Skoleesterr. for 1849—1850 S. 52—53).

c. Circulaire af 29de Mai 1852: „Ministeriet skal her ved tjenstlig tilstille Hr. Professoren et Exemplar af Loven af 14de April d. A. om Ordningen af de økonomiske Forhold ved Nedlæggelsen af Slagelse lærde Skole og om Rønne lærde Skoles Overgang til en højere Realskole, af hvilss §§ 5 og 9 behageligen vil erfares, deels at der er til sagt de umiddelbart fra Slagelse nedlagte Skole til andre Skoler overgaaende Disciple samme frie Undervisning og Stipendier, som i bemeldte Skole for næste Skoleaar vilde være blevne dem tillagte, og derhos givet samme Disciple og overhovedet skolesøgende Disciple i andre lærde Skoler fra Slagelse By og Omegn Udsigt til særlige Understøttelser fra 30 til 60 Rbd. aarlig i de nærmest paafølgende 5 Aar efter Skolens Nedlæggelse, deels at Sønner af Forældre, der ere bosatte paa Bornholm eller Fæstningen Christiansø, naar de optages som studerende Disciple i lærde Skoler udenfor disse Øer, er tillagt fra deres Indtrædelse i Skolen som extraordinaire Gratister fri Undervisning med samme Adgang til Stipendier, som Disciple fra Grønland og Færøerne have ifølge Kongelig Resolution af 11te Februar 1848 (optaget i S. p. Selmers Supplement til Universitetets Årbøger for 1848 S. 10), og at Disciple, der paa Grund af Forandringen med Rønne lærde Skole umiddelbart gaae over til andre lærde Skoler udenfor Øen, i disse tillægges samme Stipendier, som i det næste Skoleaar vilde være blevne dem tillagte i sidstnævnte Skole.

Overeensstemmende med disse Lovens Bestemmelser anmelder Ministeriet Hr. Professoren tjenstlig om at sagtage det Fornødne ved Affattelsen og Indsendelsen til Ministeriet af

de fremtidige Forstag til Fordelingen af Beneficierne ved Metropolitan Skolen, idet Man bemærker, at den Disciple, der umiddelbart overgaae fra Slagelse Skole til andre Skoler, tilstaaede frie Undervisning vil kunne tillægges disse som extraordinaire Gratister, og specielt tilsvier, at Forstag til de ved Lovens § 5 in sine hjemlede extraordinaire Understottelsesportioner vil være at gjøre i Forbindelse med det aarlige almindelige Beneficieslag for Skolen".

Nr.	Candidaterne.	Afgangsexamens 1ste Deel.					Afgangsexamens 2den Deel.					Hovedcharakteer.	Hebraist.			
		Læsf.	Fremst.	Religion.	Geographie.	Naturhistore	Dansk.	Lat. n. (inundtig).	Latin (frittilg.).	Greaf.	Historie.	Writthetif.	Geometrie.	Naturlare.		
1.	S. S. S. Nughorn.	Ug.	Mg.	Ug.	Ug.	Mg.	G.	Ug.	Mg.	Ug.	Ug.	Ug.	Ug.	Mg.	Første Charakteer.	—
2.	C. C. A. Gosch.	Mg.	Mg.	Mg.	Mg.	Ug.	Mg.	Mg.	G.	G.	Ug.	Mg.	Ug.	Mg.	Første Charakteer.	—
3.	L. T. Nissen.	Mg.	Mg.	Mg.	Mg.	G.	Mg.	G.	Tg.	Mg.	Mg.	Ug.	Ug.	Ug.	Første Charakteer.	—
4.	S. P. M. Rosing.	Mg.	Mg.	Mg.	Ug.	G.	Mg.	Mg.	G.	Ug.	Mg.	Mg.	G.	Mg.	Første Charakteer.	—
5.	M. Blom.	G.	G.	G.	Mg.	Mg.	G.	Mg.	G.	Mg.	Ug.	G.	Mg.	Mg.	Første Charakteer.	—
6.	S. V. Birkerod.	G.	Mg.	Mg.	Mg.	G.	G.	Mg.	G.	Mg.	G.	Ug.	Ug.	G.	Første Charakteer.	—
7.	S. S. Jørgensen.	G.	G.	Mg.	G.	G.	G.	Mg.	G.	G.	G.	Mg.	G.	G.	Anden Charakteer.	—
8.	S. Spandet.	G.	Mg.	G.	G.	G.	Mg.	G.	Tg.	G.	G.	Tg.	Md.	Mg.	Anden Charakteer.	—
9.	S. E. T. Lippert.	Mg.	G.	Mg.	Mg.	G.	G.	G.	G.	Mg.	Mg.	Mg.	Mg.	G.	Første Charakteer.	Mg.
10.	J. P. Malling.	G.	G.	G.	Mg.	Mg.	Mg.	G.	G.	G.	Md.	G.	Mg.	Mg.	Anden Charakteer.	—
11.	S. S. Smith.	G.	G.	G.	G.	Mg.	G.	G.	G.	Md.	Mg.	Ug.	Ug.	Ug.	Anden Charakteer.	—

Bilaq II.

(Lit Side 32.)

S h e m a

over Examinationens Gang ved de offentlige Examiner i Metropolitan孔en 1852.

A. Hovederamen.

(Fra 3de til 13de og fra 19de til 20de Juli).

VI, V og IV Klasse ere under den mundtlige Examen, hver for sig, ansatte til Examiner i to forskellige Afdelinger.

VI Klasse A bestaaer af Disciplene: 1. G. Scharling, 2. Aug. Mourier, 3. Diechmann, 4. Drejer, 5. Krøyer, 6. A. Abrahams, 7. Jacobsen, 8. Hviid, 9. J. Wilse, 10. Dinesen, 11. Münter, 12. Sertel, 13. Trier.

VI Klasse B: 1. Thaarup, 2. Lorenz, 3. Smith, 4. Hindenburg, 5. Løse, 6. Hauch, 7. Rothe, 8. L. Klubien, 9. Bluhme, 10. J. Møller, 11. Schumacher, 12. Löffler.

V Klasse A: 1. W. Scharling, 2. R. Holm, 3. P. Casse, 4. W. Møller, 5. Johansen, 6. Thomsen, 7. Conr. Martensen, 8. Chr. Martensen, 9. Wibe, 10. Freund, 11. J. Thiele, 12. P. Jensen, 13. Bang.

V Klasse B: 1. O. Hansen, 2. C. Bendz, 3. Stremme, 4. Wick, 5. Velschow, 6. Meier, 7. Christens, 8. Prangen, 9. Ad. Fibiger, 10. Brorson, 11. Barnekow, 12. C. Dannestjold, 13. F. Dannestjold.

IV Klasse A: 1. P. Reiersen, 2. Skibsted, 3. G. Ring, 4. Mohr, 5. J. Lange, 6. Thrane, 7. Eberlin, 8. B. Dahl, 9. Larsen, 10. Seerup, 11. Schleisner, 12. Bilsted.

IV Klasse B: 1. Gyberg, 2. Bagger, 3. G. Philipsen, 4. Christensen, 5. F. Wilse, 6. J. Scavenius, 7. N. Thiele, 8. C. Abrahams, 9. G. Müller, 10. F. Uesing, 11. Steenstrup, 12. E. Kjær.

I. Skriftlig Examen.

Løverdagen den 3de Juli.

9-12. Samtlige Clæsser Dansk Stil; 3-6. VII Cl. B., VI og V Cl. Latinisk Version.

Mandagen den 5te Juli.

- 9-12. VII Cl. B, VI, V og IV Cl. Latinst Stiil.
 9-11. II og I Cl. Regning.
 4-7. VII Cl. B. Historisk Udarbeidelse.
 4-7. VI Cl. Historisk Udarbeidelse.

Torsdagen den 8de Juli.

- 3-5. VI Cl. Fransk Version*) ; 5-7. VI Cl. Tysk Stiil.

II. Mundtlig Examen.

Onsdagen den 7de Juli.

VI Classe's Læfestue.	II Classe's Læfestue.
8-12. VII Cl. B. Latin. Overlærer Berg.	8-11½. V. Cl. A. Historie. Overlærer Espersen.
12-2. III Cl. A. Fransk. Professor Borring.	11½-2. VI Cl. A. Mathematik. Overlærer Petersen.
4-7½. III Cl. B. Latin. Adjunct Kerrn.	2-5. II Cl. Dansk. Adjunct Holbech.
	5-8. IV Cl. B. Religion. Adjunct Jensen.

III Classe B's Læfestue.

- 8-11. V Cl. B + VI Cl. Naturhistorie. Adjunct Riellerup.
 11-1½. III Cl. Naturhistorie. Adjunct Riellerup.
 4-7½. VI Cl. B. Græst. Candidat P. Petersen.

*) De Disciple af VI Classe, som have indstillet sig til Afgangsexamens 1ste Deel, ere ifølge vedkommende Anordning fritagne for ved Hovedexamen at prøves i de til førstnævnte Examen henhørende Fag, hvormod Classe's øvrige 3 Disciple selvstølgeligen underkaste sig Hovedexamen i samtlige Fag. Disse sidstnævnte Disciple examineres ved den mundtlige Prøve i Tysk, Fransk, Geographie og Naturhistorie i Forbindelse med en af V Classe's Afdelinger, hvilket paa ovenstaende Schema er betegnet ved Tillæget + VI Cl.

Torsdagen den 8de Juli.

VI Classe's Læsestue.	II Classe's Læsestue.
8-11. VII Cl. B. Historie. Overlærer Espersen.	8-11. V. Cl. A + VI Cl. Thøst. Adjunct Holbech.
11-2. IV Cl. A. Religion. Adjunct Jensen.	11½-2. III Cl. A. Naturhistorie. Adjunct Kiellerup.
4-7. IV Cl. A. Thøst. Adjunct Holbech.	2-5. IV Cl. B. Græst. Candidat P. Petersen.
	5-8½. II Cl. Historie og Geogra- phie. Candidat Kiilsgaard.

III Classe B's Læsestue.

8-10½. IV Cl. B. Naturhistorie. Adjunct Kiellerup.
10½-2. VI Cl. A. Latin. Candidat P. Petersen.
4-7½. V Cl. B. Mathematik. Overlærer Petersen.

Fredagen den 9de Juli.

VI Classe's Læsestue:	II Classe's Læsestue.
8-12. VII Cl. B. Græst. Overlærer Berg.	8-11½. V Cl. B. Historie. Overlærer Espersen.
12-2. III Cl. B. Dansk. Candidat P. Petersen.	11½-2. III Cl. A. Religion. Adjunct Jensen.
2-5. IV Cl. A. Mathematik. Overlærer Petersen.	4-6. I Cl. Dansk. Candidat Sørensen.
5-8½. VI Cl. A. Græst. Candidat P. Petersen.	6-8. III Cl. B. Fransk. Professor Borring.

III Classe B's Læsestue.

8-11½. VI Cl. B. Mathematik. Overlærer Petersen.
11½-2. V Cl. A. Naturhistorie. Adjunct Bjellerup.
2-5. II Cl. Naturhistorie. Adjunct Bjellerup.
5-8. VII Cl. B. Religion. Adjunct Jensen.

Løverdagen den 10de Juli.

VI Classe's Læsestue.	II Classe's Læsestue.
8-11½. VI Cl. B. Latin. Candidat P. Petersen.	8-10½. III Cl. A. Historie. Overlærer Espersen.

11½-2½. III Cl. A. Latin. Adjunct Kerrn.	10½-1. V Cl. B. Ægypt. Adjunct Holbech.
4-7. IV Cl. A. Græsk. Candidat P. Petersen.	1-3. I Cl. Ægypt. Candidat Sørensen.
	5½-8. IV Cl. B. Ægypt. Adjunct Holbech.

III Classe B's Læfestue.

- 8-11. II Cl. Religion. Adjunct Jensen.
 11½-2. IV Cl. A. Naturhistorie. Adjunct Kjellerup.
 4-7½. V Cl. A. Mathematik. Overlærer Petersen.

Mandagen den 12te Juli.

VI Classes Læfestue.	II Classes Læfestue.
8-11. V Cl. B. Græsk. Adjunct Kerrn.	8-11. IV Cl. B. Historie. Overlærer Espersen.
11-2. IV Cl. A. Latin. Adjunct Krebs.	11-2. III Cl. B. Historie. Overlærer Espersen.
4-7. II Cl. Ægypt. Adjunct Holbech.	4-6. III Cl. A. Geographie. Adjunct Kjellerup.
	6-8. III Cl. B. Geographie. Adjunct Kjellerup.

III Classe B's Læfestue.

- 8-10½. I. Religion. Adjunct Jensen.
 11-2. V Cl. A + VI Cl. Religion. Adjunct Jensen.
 4-7½. IV Cl. B. Mathematik. Overlærer Petersen.

Tirsdagen den 13de Juli.

VI Classes Læfestue.	II Classes Læfestue.
8-11. V Cl. A. Græsk. Adjunct Kerrn.	8-11. IV Cl. A. Historie. Overlærer Espersen.
11-2. IV Cl. B. Latin. Adjunct Krebs.	11-2. V Cl. B. Religion. Adjunct Jensen.
	2-4. III Cl. A. Dansk. Candidat P. Petersen.

III Classe B's Læsestue.

8-11. III Cl. A. Thdſt. Adjunct Holbech.

11-2. III Cl. B. Mathematik. Overlærer Petersen.

Samme Dags Eftermiddag afholdes Sangprøven 5-6 af Organist Berggreen og Gymnastikprøven 6-8 af Premierlieutenant v. Holmsted.

Onsdagen den 14de Juli kl. 8 Formiddag prøves de til Optagelse i Skolen anmeldte Disciple. Torsdagen den 15de, Fredagen den 16de, Løverdagen den 17de Juli afholdes Afgangsexamens mundtlige Deel (see nedenfor).

Mandagen den 19de Juli.

VI Classe Læsestue.

8-12. V Cl. A. B. + VI Cl. Fransf. Profesor Borring.

12-2. II Cl. Fransf. Profesor Borring.

4-7½. V Cl. A. Latin. Adjunct Krebs.

II Classes Læsestue.

8-11. VI Cl. A. Historie. Overlærer Espersen.

11-2. III Cl. B. Religion. Adjunct Jensen.

4-7. VI Cl. B. Religion. Adjunct Jensen.

III Classe B's Læsestue.

8-12. VII Cl. B. Mathematik. Overlærer Petersen.

12-2. I Cl. Naturhistorie. Adjunct Riellerup.

4-8. IV Cl. A. B. Geographic. Adjunct Riellerup.

Tirsdagen den 20de Juli.

VI Classe Læsestue.

8-11½. V Cl. B. Latin. Adjunct Krebs.

11½-2½. III Cl. B. Thdſt. Adjunct Holbech.

II Classes Læsestue.

8-11. VI Cl. B. Historie. Overlærer Espersen.

11-2. I Cl. Historie og Geographie. Candidat Rüllsgaard.

4-8. IV Cl. A. B. Fransk. Professor Borring.	$3\frac{1}{2}$ - $6\frac{1}{2}$. VI Cl. A. Religion. Adjunct Jensen.
	$6\frac{1}{2}$ - $8\frac{1}{2}$. VII Cl. B. Hebraisk. Adjunct Krebs.

III Classe B's Læsestue.

8-11. VII Cl. B. Naturlære. Overlærer Petersen.

$11\frac{1}{2}$ -2. III Cl. A. Mathematik. Overlærer Petersen.

4-8. V Cl. A. B. + VI Cl. Geographie. Adjunct Kiellerup.

B. Afgangsexamene.

(Fra 15de til 17de Juli).

VII Cl. A. α : bestaaer af Candidaterne: 1. Schou, 2. Klubien, 3. Køhnenberg, 4. Jessen, 5. Tryde, 6. Lange, 7. Ring, 8. Thye.

VII Cl. A. β : 1. C. Mourier, 2. V. Petersen, 3. Dahl, 4. G. Petersen, 5. Jensen, 6. Würzen, 7. Snenson, 8. Lund.

VI Cl. α : 1. Scharling, 2. A. Mourier, 3. Diechmann, 4. Drejer, 5. Krøyer, 6. Abrahams, 7. Jacobsen, 8. Hviid, 9. Wilse, 10. Dinesen, 11. Münster.

VI Cl. β : 1. Thaarup, 2. Lorenz, 3. Smith, 4. Hindenburg, 5. Løse, 6. Hauch, 7. Rothe, 8. E. Klubien, 9. Bluhme, 10. Møller, 11. Löffler, 12. Exam. juris G. E. T. Glud, Privatist.

I. Skriftlig Exam.

(Denne Deel af Proven er afholdt den 23de, 24de og 25de Juli).

II. Mundtlig Exam.

Torsdagen den 15de Juli.

VI Classe's Læsestue.	II Classe's Læsestue.
Kl. 10. VII Cl. A. α . Latin. Rector.	Kl. 8 } og } VII Cl. A. β . } Kl. 5 } Overlærer Overlærer Espersen. Petersen.
Kl. 4. VII Cl. A. α . Historie.	

III Classe B's Læsestue.
 Kl. 8. VI Cl. α. } Thysse. Adjunct
 Kl. 4. VI Cl. β. } Holbech.

VII Classe B's Læsestue.
 Kl. 8. VI Cl. β. } Naturhistorie.
 Kl. 4. VI Cl. α. } Adjunct
 Kl. 5. VI Cl. α. } Kiellrup.

Sredagen den 16de Juli.

VI Classes Læsestue.
 Kl. 8. VII Cl. A. β. Latin. Rec-
 tor.
 Kl. 4. VII Cl. A. β. Historie.
 Overlærer Espersen.

II Classes Læsestue.
 Kl. 8 } Mathematik.
 og VII Cl. A. α. } Overlærer
 Kl. 5 } Petersen.

III Classe B's Læsestue.

Kl. 12. VI Cl. α. Fransk. Professor Borring.

Løverdagen den 17de Juli.

VI Classes Læsestue.
 Kl. 8. VII Cl. A. α. } Greft.
 Kl. 4. VII Cl. A. β. } Overlærer
 Berg.

II Classes Læsestue.
 Kl. 8. VII Cl. A. β. } Naturlære.
 Kl. 4. VII Cl. A. α. } Overlærer
 Petersen.

III Classe B's Læsestue.

Kl. 8. VI Cl. α. } Geographie. Ad-
 Kl. 4. VI Cl. β. } junct Kiellerup.

VII Classe B's Læsestue.

Kl. 12. VI Cl. β. Fransk. Pro-
 fessor Borring.
 Kl. 5. VII Cl. A. Hebraisk. Ad-
 junct Krebs.

Onsdagen den 21de Juli afholdes Lærerforsamling i Anled-
 ning af Censuren. Torsdagen den 22de Juli Kl. 2 bekjendtgøres
 for den samlede Skole Udfaldet af de afholdte Examiner, Transloca-
 tionen foretages og de af Candidaterne, som have bestaaet Afgangs-
 examens anden Deel, dimitteres. Derefter indtræder Sommerferien,
 som ender Søndagen den 22de August incl.

Til at overvære den mundtlige Deel af ovennævnte Examiner
og Slutningsemødet Torsdagen den 22de Juli inddydes herved Di-
sciplenes Fædre og Foresatte samt andre Skolens og Videnskaber-
nes Velhyndere.

Metropolitanskolen i Juni 1852.

B. Borgen.

